

EDITORIAL

DE LA MISOGINISM ȘI SEXISM CĂTRE FEMINISM

Laura-Diana BENEĂ,
clasa a XII-a Filologie₂

„Învățăm fetele să se facă mai mici, să se diminueze. Le spunem fetelor: *Poți avea ambiție, dar nu prea multă. Ar trebui să îți dorești să ai succes, însă nu prea mult, altfel ai amenința bărbatul.* Feminist: persoana care crede în egalitate socială, politică și economică între sexe”.

Nimic nu ar fi putut reda mai bine ideile de început ale acestui editorial decât discursul scriitoarei nigeriene Chimamanda Ngozi Adichie, o luptătoare, prin artă și discurs public, a ceea ce înseamnă drepturile femeii și contracararea misoginismului și sexismului, concepte ce au devenit prioritare pe scena socială în ultima perioadă.

Acreditarea femeilor de către sexul opus a fost încă din cele mai vechi timpuri un impediment atât pentru dezvoltarea personală a acestora, cât și pentru evoluția comunității care le reunește, căci o societate nu poate evolua dacă doar o facțiune o face. Reprezentantele sexului frumos au fost și încă sunt împiedicate să ajungă la egalitatea, în primul rând de percepție și mai apoi de drepturi, pe care ar trebui să le aibă față de bărbați. Moștenirea ancestrală le-a interzis acestora ca măcar să se gândească la ideea de uniformitate, căci încă din cele mai străvechi vremuri a fost unanim stabilită (doar de către masculii speciei, bineînțeles) superioritatea termenului „virilitate”.

„Narcisismul” femeilor a dus însă la ceea ce a ajuns să fie astăzi un fenomen, și anume mișcarea feministă. Ideile teoretice ce revendică egalitatea și uniformizarea clamate de sexul frumos pentru prima dată în stradă în 1789 se încadrează în conceptele de *Libertate*, *EGALITATE* și *Fraternitate*, chiar deviza Revoluției Franceze ce a devenit mai apoi una națională. Pornind de la dorință, s-a ajuns la o unitate internațională conturată de aceleași principii: lupta împotriva a ceea ce înseamnă imparitatea de gen, afirmarea femeii în societate, dar și extinderea drepturilor și a rolului acesteia.

La data de 21 ianuarie a anului în curs, la doar o zi după investirea în funcție a noului lider de la Casa Albă, peste 5 milioane de oameni, dintre care 1 milion doar în Washington D. C., locul în care Donald Trump și-a stabilit domiciliul pentru

primul mandat de 4 ani, au mărșăluit pașnic împotriva discriminării de sex. Oamenii, reuniți de frivolitățile expuse de noul „cel mai puternic om din lume” în campania sa electorală, mai ales la adresa femeilor și a imigranților, s-au adunat într-un număr atât de mare pentru a-și expune ideile și contrarietatea legată de concepțiile misogine ale noului președinte și pentru a-și face vocea auzită. Letargia socială dominantă nu mai reprezintă o opțiune, în special pentru poporul

american ce se confruntă cu o nouă administrație, moment istoric în care trebuie să se mobilizeze în apărarea valorilor democratice.

Inspirată de mișcările de protest din întreaga lume am vrut să aduc în atenția cititorilor acest subiect complex ce încă pare să „deranjeze” diferite bresle sociale afectate direct de emanciparea femeilor, care nu sunt respectate potrivit valorilor din secolul al XXI-lea. Lipsa de credibilitate pe care o au, discrepanța dintre legislația scrisă și practica cotidiană, misoginismul, intoleranța și sexismul cu care se confruntă zilnic sunt prezentate frecvent de mass-media. Dificultățile cu care se confruntă reprezentanțele sexului slab au fost obiectiv expuse atât de delegatele comunităților arabe, ale țărilor subdezvoltate, unde se remarcă deschis un dezacord evident între feminin și masculin, dar și de actrițe de la Hollywood sau femei din lumea sportului, ce au subliniat că femeile nu sunt o minoritate, ci parte a umanității, iar așa cum declară chiar contracandidata liderului american într-un discurs susținut în 1995, „drepturile femeilor sunt drepturile omului”!

ACADEMICA

OMUL ȘI PLANETA: UN PĂMÂNT – O FAMILIE

Academician Constantin TOMA¹

O examinare rapidă, dar atentă, a problemelor ce se pun astăzi referitor la **planeta** pe care trăim a permis schimbarea imaginii de până nu demult, estomparea tradiționalei bariere dintre fenomenele naturale și cele legate de om.

Omul constituie în zilele noastre **un agent geologic și climatic**: el transportă tot atâta nisip și pietriș cât și fluviile; el poate elibera printr-o explozie nucleară o energie la fel de importantă ca și cea a unei erupții vulcanice sau a unui ciclon. El perturbă tot, el influențează tot.

Așadar, **omul** se situează tot mai mult printre **factorii** potențiali de transformare a planetei, și nu într-un viitor prea îndepărtat, ci în următoarele decenii.

Explorarea și exploatarea planetară vor permite situarea Terrei noastre în mijlocul semenelor sale. Vom ști atunci că suntem singurii de acest fel în sistemul solar; dar vom mai ști că dacă, din nefericire, ne vom pune în pericol planeta, nimeni nu ne va putea primi (presupunând, bineînțeles, că vom fi reușit să rezolvăm problema transportului interplanetar de masă), căci niciuna dintre celelalte planete ale sistemului solar nu este practic locuibilă (cel puțin după câte cunoaștem azi).

Viața a apărut pe Terra în urmă cu 3,5-4 miliarde de ani, sub formă de procariote, urmând ca primele eucariote să-și facă apariția cu 2 miliarde de ani mai târziu. Cum anume au apărut primele forme de viață, nu știm aproape nimic. Ele au început, desigur, prin a modifica atmosfera. Fotosinteza a permis eliberarea treptată a oxigenului, în timp ce algele verzi albastre (numite cianobacterii sau stromatolite) fixau **excesul** de gaz carbonic (CO₂).

Viața și-a luat astfel zborul. Această viață, compusă din milioane de specii, mii de miliarde de indivizi, s-a diversificat și a evoluat continuu, prin adaptare și selecție naturală, supraviețuind perioadelor de crize geologice, în special celei de tranziție de la sfârșitul mezozoicului (Cretacic) la neozoic (Terțiar). Procesul de **evoluție** are perioade de accelerare, de crize și lungi faze de repaus, de glaciații și interglaciații (în Cuaternar), de răcire și încălzirea climei.

Astăzi știm că, în câteva sute de mii sau câteva milioane de ani, au dispărut de pe planetă mii de specii, la fel de vizibile și dominante ca dinozaurii pe pământ și amoniții în mare. Nu știm încă prea bine care a fost cauza acestei crize: un eveniment cosmic (cum ar fi căderea unei comete) sau o uriașă erupție vulcanică! Dar, în definitiv, puțin interesează! Știm că acel climat al Terrei a fost atunci modificat cu brutalitate și că flora și fauna s-au modificat și ele. Tot atât de bine știm că viața, în ansamblul său, a rezistat întotdeauna acestor crize, dar modificând radical natura și repartiția speciilor supraviețuitoare.

Și **totuși**, trecând peste vicisitudinile evoluției biologice, trecând peste crizele climatice, peste cataclismele care au punctat istoria planetei noastre și au grăbit marile schimbări ecologice, a fost nevoie de 3,5-4 miliarde de ani, pentru apariția omului. Unde? Se admite astăzi că în Africa. Când? Procesul de antropogeneză a început în urmă cu 5-6 milioane de ani. Omul modern a apărut cu 200.000 de ani în urmă.

¹Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași – Facultatea de Biologie, B-dul Carol I, nr. 11

Va putea el în câteva momente geologice (căci ce sunt 100 de ani comparativ cu 3 miliarde de ani, ori o secundă în comparație cu un an) să modifice planeta și viitorul ei? Se îndreaptă el spre distrugerea acestor echilibre care au avut nevoie de atâta timp pentru a se stabili? Cine ar supraviețui unei asemenea crize? Omul? O altă categorie de ființe mai adaptate, cum ar fi **insectele**? Sau nicio ființă vie?!

Ne punem cu insistență și bine argumentată științific întrebarea: **Omul** - produsul final și cel mai sofisticat al evoluției biologice - se va distruge pe sine însuși și va antrena în această distrugere toate ființele vii ale planetei?

Nu vrem, nu credem, nu se poate!

Trebuie să judecăm și să acționăm la nivel planetar.

Putem și trebuie să vorbim azi de o ecologie planetară!

Ar putea ecologia să nu fie decât un strigăt de revolt împotriva exploatării anarhice a planetei!

Care sunt **principalele domenii** în care trebuie încă să progresăm prin cercetările întreprinse în ultimele decenii?

În primul rând, **ciclul carbonului** și consecințele sale climatice. Oare este pe deplin justificată afirmația că omul accelerează „**efectul de seră**”? Oare creșterea temperaturii nu este mai degrabă efectul unor cauze naturale? Care este exact rolul pădurilor, al solurilor, al oceanului? Care este participarea gazului carbonic (CO₂) și formarea norilor în determinarea (chiar deteriorarea) climatului?

Al doilea obiectiv al cercetărilor privește **apa**, ciclul acesteia, dar mai ales apa continentală. Care sunt rezervele din adâncimi? Cum se poate utiliza cel mai bine apa în irigație? Cum se poate diminua poluarea și cum se pot proteja rezervele sale?

Al treilea subiect de studiu îl constituie **deșeurile**. Cum să le reciclăm, cum să le eliminăm? Ce se întâmplă cu deșeurile menajere, cu cele industriale sau nucleare?

Al patrulea subiect se referă la **eroziune**. Ce specii ar trebui să plantăm? Ce lucrări ar trebui făcute pentru a-i diminua viteza? Cum se dezvoltă rețelele fluviale, cum să prevenim și să evităm inundațiile?

Al cincilea subiect privește **oceanul**. Știm încă foarte puțin despre circulația, clima și biologia așa. Care sunt rezervele reale de pește? Care este viteza de dispersare a unui poluant într-o situație sau alta? În ce măsură oceanul absoarbe și eliberează gazele atmosferice descompuse?

Al șaselea subiect: **catastrofele** de origine internă. Trebuie înțelese mai bine erupțiile vulcanice și să încercăm a prevedea cutremurele de pământ, alocând mijloace financiare și umane adecvate!

Al șaptelea subiect: obținerea, prin **tehnicele ingineriei genetice**, a speciilor, soiurilor și raselor de ființe vii capabile să contribuie la ameliorarea mediului; aceasta privește de o potrivă arborii foioși cu creștere rapidă și semințele rezistente la acțiunea radiațiilor ultraviolete, bacteriile metilotrofe oricel ce se hrănesc cu petrol sau cu deșeuri, speciile de plante care să nu reclame nici îngrășăminte, nici pesticide.

Al optulea subiect: **toxicologia mediului**, deci studiul influențelor sale în apariția diferitelor tulburări respiratorii, alergice, imunitare.

Fără a mai vorbi, bineînțeles, despre studiile legate de **energie** și de **materiile prime**.

Tehnologia modernă și progresul cunoștințelor din domeniile fundamentale ne oferă azi mijloace de a aborda aceste probleme, cu șanse de reușită: calculatoare gigantice, sateliți de observare și comunicare, metode moderne de analize automate, știința sistemelor complexe, biologia modernă ș.a..

Vom face tot posibilul pentru a reuși? Timpul ne presează. Trebuie acționat imediat. Problema este de a defini prioritățile, domeniile în care acțiunea este posibilă imediat, nu în acelea unde există incertitudini științifice majore.

Riscurile sunt de așa natură încât nu avem dreptul să nu acționăm în domenii în care o grea amenințare plutește asupra întregii planete, cum ar fi **cazul gazului carbonic** (CO₂) și a „**păturii**” de ozon, chiar și dacă această amenințare nu ar fi reală!

Dar cu ce să începem?

Dacă urmărim scenariile cele mai alarmiste, ar trebui „să oprim” cât mai repede posibil „**efectul de seră**”. Dar aceasta înseamnă a opri imediat mașinile, centralele electrice, incendierea pădurilor ș.a.. Cine se poate gândi serios că lumea ar putea face așa ceva? Și încă rapid?!

De altfel, lucrurile stau invers: în timp ce conferințele internaționale asupra „efectului de seră” se înmulțesc, noi nu întreprindem nici cele mai simple măsuri practice pentru a modifica cursul întâmplărilor. Mai mult chiar, când petrolul din unele țări a fost amenințat, occidentul s-a mobilizat în câteva zile în **Golf!** Totodată, nu putem aplica teoria numai în anumite situații și pentru anumite zone. Măine, aprovizionarea cu gaz metan i-ar nedreptăți pe unii și va trebui să oprim și sursele cele mai importante de producție – orezăriile din S.E. Asiei. Poimăine, oxidul de azot va deveni periculos pentru alții și industria de amoniac ar trebui să-și închidă grăbnic porțile!

Se sugerează o **altă strategie**. Mai puțin dură, dar mai eficace. Să atacăm mai întâi problemele ce nu ne dau pace în polemicile științifice înverșunate, al căror pericol este bine definit și pentru care există mijloace de luptă.

În acest cadru, **apa**, calitatea și rezervele sale, constituie fără îndoială prima prioritate.

Aerul orașelor, calitatea sa, studiul amănunțit al efectelor lui toxice constituie a doua urgență.

Eliminarea și utilizarea **deșeurilor urbane** este a treia problemă prioritară.

Lupta împotriva **poluării oceanului** și a zonelor de coastă reprezintă o a patra problemă.

O reducere progresivă a **circulației automobilelor** cu benzină trebuie făcută în paralel cu dezvoltarea substituenților lor: mașina electrică sau motorul cu hidrogen, care degajă vapori de apă și nu gaz carbonic!

Un program mondial de reîmpădurire sistematică se impune a fi pus în aplicare. Stocurile de **deșeuri nucleare** ar trebui mobilizate în deșerturi.

Va trebui **să-i convingem pe oameni** că este necesară o **conștiință a pericolelor**, dar în același timp să realizeze că aceste măsuri ne vor costa pe fiecare câte ceva și să-i convingem să accepte aceste costuri!

Ecologia planetară

Chiar dacă suntem departe de a stăpâni problemele fundamentale pe care studiile de **ecologie** le ridică, chiar dacă dezvoltarea lor a fost neglijată timp îndelungat în avantajul disciplinelor, „mai nobile” (cum sunt biologia moleculară sau ingineria genetică), rezultate importante au fost obținute în ecologie în ultimii 60-70 de ani în ceea ce privește **echilibrele** dintre specii, transferurile de energie într-un biotop dat. Plecând de la aceasta, eficiența constă în a extrapola și evalua cum anume modifică omul aceste echilibre seculare/milenare stabilite între populațiile de organisme și natură. De unde și aceste semnale de alarmă: pădurea tropicală este în pericol, urșii din Pirinei sunt pe cale de dispariție, rezervele de apă dulce se epuizează, diversitatea biologică scade, etc..

Tendința actuală este de a reacționa la tot, de a considera fiecare pericol ca alarmă a unei catastrofe ecologice de proporții planetare, ireparabile.

Nu ne dorim dispariția tigrlui alb din Hymalaia sau a rinocerului și dorim să protejăm aceste specii rare, dar care din punct de vedere ecologic au o influență nulă. Dacă numărul lor de indivizi a ajuns sub nivelul critic de supraviețuire este pentru ca aceste specii nu sunt câtuși de puțin adaptate lumii actuale, în care – desigur–se află și omul. În fiecare epocă a istoriei planetei noastre au apărut specii noi, iar altele au dispărut. **Proces evolutiv normal!**

Pentru ceea ce reprezintă pădurea tropicală sau rezervele marine de pește, problemele sunt altele, căci ele afectează marile echilibre ale planetei. Unul, cel al gazului carbonic (CO₂), altul - echilibrul oceanului cu toate rezervele noastre alimentare. **Dar încălzirea globală?**

În trecutul geologic, **diversitatea biologică** a variat și s-a diminuat datorită perioadelor de **criză**, care au determinat modificarea florei și faunei. S-ar putea întâmpla la fel și mâine? **Omul** este această cauză? Probabil! Oare nu el a influențat evoluția biologică a planetei, ca toate mamiferele ce au accelerat dispariția marilor reptile supraviețuitoare?

A dori ca omul să nu joace niciun rol în evoluția biologică a planetei înseamnă **a-l marginaliza** și, într-o anumită măsură, a-l sacraliza. **Omul** aparține planetei. Aici el joacă un rol major, făcând să evolueze echilibrele ecologice care-i preexistau. Ce poate fi mai natural? Bineînțeles, nu trebuie să ne îndoim că această acțiune accelerează puternic procesele de **evoluție ecologică** și în special modifică constantă de timp a evoluției care, din milioane de ani, va deveni de ordinul deceniilor; dar nu trebuie pentru aceasta să încercăm a-i anula rolul său, să-l considerăm anormal.

Cu riscul de a manipula puțin paradoxul, putem aproape să afirmăm că o **ecologie** care nu se ocupă decât de a anula influența omului pentru ca el să poată beneficia în continuare de planeta sa este o filozofie antinaturală și antiecolologică.

Terra apare pe viitor ca un **sistem global**, cu marile sale rezervoare – atmosferă, hidrosfera, litosfera, biosfera – care schimbă materie și energie pe căi multiple și complexe.

Primim de la soare o anumită cantitate de energie; acest sistem o repartizează în manieră de a fixa o temperatură de suprafață, a provoca mișcări ale aerului și ale oceanului, a perpetua și dezvolta viața.

Este o nouă ecologie, planetară, pe care va trebui s-o dezvoltăm, unde se vor asocia studiile asupra ciclurilor geochimice ale elementelor – C, N, S, F, Pb, F, Hg și examenul global al evoluției materiei vii, al diversificării și evoluției speciilor.

Problema **interacțiunii** dintre biosferă și sistemele fizice ale atmosferei și ale oceanului nu este mai puțin importantă. **Termoreglarea** terestră este un fenomen pur fizic sau implică și biosferă? Cum se realizează legătura? Prin plantele verzi, fără îndoială; prin bacterii, poate; va trebui deci să le măsurăm și să le identificăm pe toate.

În această **asociere ecologică globală** va trebui să includem pe viitor și **agentul uman**, agentul planetar determinant. Nu putem, în viitor, separa natura într-un colț, omul în celălalt. Este o planetă în care **omul este inclus**, este integrat în totalitate.

La prima vedere, o astfel de integrare nu pune probleme oamenilor de știință. **Specia umană** este o specie ca toate celelalte, produs al evoluției biologice; ea este în competiție evolutivă cu alte specii, își dispută teritoriul și hrana, încearcă să se adapteze și să se reproducă cât mai bine. Dintr-un punct de vedere global, omul consumă energie, produce deșeuri, utilizează produse naturale, modifică mediul în care trăiește; în fine, acționează ca toate celelalte ființe vii de pe planetă, chiar dacă activitatea și agresivitatea sa sunt foarte importante și **tendința** lui de a distruge, de a polua, este foarte mare.

Într-o definiție a **Terrei**, la marile ei rezervoare ar trebui să asociem tradiționalei biosfere o **antroposferă** echivalentă cu **noosfera**, dar în care vom include nu numai omul biologic în sine, ci și toate artefactele sale: industriile, cuceririle sale, cultura sa.

Totuși, privind mai aproape, **această integrare a omului** în asocierea globală a evoluției planetare, chiar dacă nu pune probleme de ordin tehnic, schimbă însăși natura activității științifice. **Omul** nu se mulțumește să observe, să studieze, să înțeleagă. Nici o observație a evoluției terestre nu va fi pe viitor neutră, marginală, căci ea se va traduce într-un fel sau altul în acțiune (benefică sau dăunătoare).

Visul militanților ecologiști de a reveni la timpurile când omul nu deranja natura, când putea să se strecoare fără s-o modifice, trebuie abandonat! Omul este aici. Orice am face, el perturbă planeta!

Astăzi, o **mutație profundă** îi face loc în modul nostru de a gândi. Ieri, demersul era simplu. De o parte natura, echilibrele sale, resursele sale nepuizabile; de altă parte **omul**, care exploatează această natură. Este ceea ce reglează evoluția naturii, este armonia, stabilitatea temporară. Este ceea ce descrie evoluția omului, progresul, dezvoltarea, nevoile, profiturile. Așadar, echilibrul de o parte, evoluția ireversibilă și creșterea de cealaltă parte.

De aceea **primele tentative vizând integrarea omului** în circuitul natural au început prin a preconiza o stopare a progresului, sub deviza „opriți creșterea” (cum o cerea demersul Clubului de la Roma). Omul trebuie să intre în logica naturii, aceea a echilibrului, a stării de staționare. El trebuie să-și modeleze nevoile de progres, de dezvoltare!

Ieri, demersul omului mai putea spune: am nevoie de Terra, o iau, o exploatez! Am nevoie să arunc deșeurile în aer? O fac!

Dar, dacă **omul** ar dori pe viitor să se integreze mersului planetei, înlocuind un mod de acțiune ciclic și controlându-i practica sălbatică de exploatare fără reținere, el n-ar putea-o face decât dacă acest demers ar ține cont de însăși organizarea umană, adică de **societate!**

Există un **curent de gândire** ecologică care exclude societatea și, prin aceasta, problemele sociale. Umanitatea este considerată ca o simplă aglomerare de indivizi. În fața **antroposferei, natura**. Dialog direct om-natură.

Or, fără a putea neglija legile biologice care organizează biosfera, nu le putem ignora nici pe cele care organizează societatea umană. **Va trebui să integrăm științele despre natură în sfera științelor economice, sociologice, etnologice.**

Ceea ce simbolizează, de asemenea, necesitatea conceptului **de a reapropia ecologia și societatea** este nevoia urgentă de a dezvolta o **ecologie urbană**. Pare neadecvată asocierea acestor doi termeni, deoarece termenul de ecologie evocă sate și păduri mai mult decât beton, sticlă și zgârie-nori. Totuși, va trebui să-l acceptăm (și a început chiar să fie acceptat): dacă gândirea ecologică se orientează pe viitor către societate, dacă ține să fie altceva decât o filozofie visătoare, de schimbare sau contestare sistematică, dacă vrea să se situeze în inima reflecțiilor acestor timpuri, dacă ea cheamă nu numai la a proteja natura, dar și a apăra omul, atunci va trebui s-o intereseze și **orașele**, aici unde trăiesc atâția oameni, centrele urbane urmând să se aglomereze tot mai mult! Viața din societate fiind inexorabil legată de oraș, **aici** trebuie să penetreze ecologia. A practica ecologia în orașe înseamnă a te preocupa de aer, de calitatea sa, de circulația sa, înseamnă a dezvolta o adevărată micrometeorologie urbană, înseamnă a studia subsolul și amenajările sale, înseamnă a trata problemele deșeurilor, calitatea apei, înseamnă să faci în așa fel încât amenajarea urbană să rezerve loc suficient spațiilor verzi și un loc limitat pentru motoarele automobilelor poluante!

Poluarea și amenajarea: acestea sunt două probleme care vor trebui să rezolve cu prioritate tehnologii de transport, urbanistică și industrializare.

Această acțiune nu trebuie să excludă menținerea satelor și pădurilor noastre. Asta înseamnă că, dacă vrem să menținem statutul satelor și pădurilor noastre, nu-i vom nedreptăți pe cei ce le locuiesc și le folosesc. Chiar dacă ar fi țărani europeni—deoarece utilizează nitrații sau țărani africani ori amazonieni - pentru că incendiază păduri spre a-și extinde teritoriul, ori pentru a utiliza lemnul drept combustibil. E cu adevărat importantă eliminarea metodelor agricole cu exces de îngrășăminte minerale și pesticide și am arătat mai sus că este o prioritate de mare urgență.

Dar care este vina agricultorului?

Vom încredința gestionarea **poluării** Rinului sau a Dunării unei societăți private care va determina toate celelalte industrii să fie atente la compoziția chimică a apei în funcție de anumiți parametri tolerabili? Vom încredința chiar gestiunea plajelor particulare, care vor fixa limitele de poluare, veghindu-le ca pe proprietățile lor? Altfel spus, **vom privatiza mediul?** La prima vedere, ideea nu pare absurdă. Dacă am visat să privatizăm **solul**, sistemul rutier, în câteva țări subsolul, de ce n-am privatiza și spațiile cu aer și apă? De ce, de exemplu, n-am aplica mediului sistemul concesiunilor, al licitațiilor și piețelor publice practicat de multă vreme în domeniul minier și petrolier, și care ne-a permis emanciparea economică pe care o cunoaștem. Și, în definitiv, de ce n-am trata aerul, solul și apa cum am tratat deja subsolul? **NU ESTE POSIBIL!**

Este necesar să **introducem mediul în sfera economică, nu într-o junglă economică**, ci într-o economie reglată, unde **STATUL**, arbitru și stimulator, va juca din plin rolul său, care-i va asigura cea mai bună transparență și democratizarea deciziilor.

Cu toate acestea, **chiar dacă** am reuși să integrăm la scară națională preocupările ecologice în sânul economiei, înlocuind critica actuală ineficace cu măsuri și acțiuni concrete, **acestea nu vor fi suficiente**. Va trebui, deci, să întreprindem o schimbare mai profundă, și care va atinge însuși câmpul economic, sau mai cu seamă două din dimensiunile sale esențiale: spațiul și timpul.

Spațiul, mai întâi de toate. Gestiunea, implicit protecția planetei, nu poate fi imaginată decât la scară planetară. Cum am putea spera să introducem mediul în economie și să ne urmărim acțiunile de la scară națională? Cum i-am putea taxa pe emițătorii de fum responsabili de ploile acide dacă ne-am pune de acord asupra unui preț la scară cel puțin continentală?

Cum i-am face să plătească pe vânătorii de balene, sau petrolierele pentru folosirea oceanului, dacă nu s-ar organiza o gestiune unică pentru ceea ce reprezintă două treimi din glob?

Iată de ce vor fi necesare convenții internaționale, reuniuni regionale, fără îndoială o **Agenție mondială a mediului**, al cărei rol va trebui să fie mai mult **economic** decât tehnic.

Dar cum ne-am putea imagina toate acestea când vedem cum se agravează dezechilibrul Nord-Sud? Putem să-i amendăm pe țărani africani că-și ard pădurile, sub pretextul că degajă CO₂, ca și centralele termice occidentale? Ar trebui să-i amendăm pe pescarii indonezieni pentru utilizarea oceanului în manieră identică cu puternicile companii de pescuit japoneze?

Fără o mai bună împărțire a bogățiilor planetei între Nord și Sud nu va avea loc **niciodată** un consens mondial pentru a o proteja!

Ca să nu mai vorbim despre problema cea mai îngrijorătoare și care domină întreaga ecologie planetară: **demografia** (în 1960 eram 3 milioane, în 2013—7 milioane, în 2050 vor fi 10 miliarde).

Cum să împăcăm dorința de a purifica atmosfera cu creșterile înregistrate în Mexic sau Laos?

Cum să sperăm în limitarea degajărilor de CO₂, proliferărilor de deșeuri? Cum să favorizăm economia materiilor prime în timp ce populația globului nu încetează să sporească, și aceasta chiar în țările cele mai înapoiate?

Ecologia nu va intra în preocupările dezmoștenite ale planetei decât în ziua în care se vor sfârși toate aceste nedreptăți, în echități strigătoare, care o istovesc. Este ceea ce exprimă, adesea cu accent violent sau disperat, delegații lumii a treia la fiecare reuniune internațională asupra mediului.

Schimbarea la scara **timpului** este la fel de contradictorie. Economia politică, chiar și cea mondializată, este supusă unor constante de timp foarte scurte. Ea reacționează la evenimente, schimbări de tehnologie sau a gustului publicului la scara câtorva luni. Antreprenorul, stresat de marile firme internaționale, își ajustează acțiunile la aceste scări de timp, închide o uzină aici, reinvestește, acestea fiind decizii ce se iau uneori la scara unei luni. Invasia unei țări sau a unui emirat din Orientul Mijlociu provoacă în câteva zile schimbări economice la scară planetară.

Cum am putea introduce în aceste demersuri rapide ideea că și noi am dori să ameliorăm starea atmosferei sau a oceanului, că ar trebui să aplicăm măsuri noi pentru mai mulți ani, să spunem mai mult de 10 ani măcar? Că acestea sunt utile la scara timpului și necesare pentru a acționa asupra „efectului de seră”, asupra rezervelor de apă, asupra protecției oceanului. **Agențiile de mediu** vor putea oare să reziste în tot acest răstimp presiunilor economice continue?

Unii discută despre un **concept juridic** nou: drepturile descendenților și ale generațiilor viitoare. Un **drept** care **ne va interzice** să lăsăm planeta într-o stare degradată, nu pentru mâine, ci pentru 20, 30 sau 100 ani. Fi-vom în stare să zămislim un asemenea drept de viitor? Cine-l va scrie? Cine-l va face respectat? Suntem încă departe de a ne pune astfel de întrebări, de a aborda astfel de probleme. **Important este că ni le punem** , că am început să dezbatem un asemenea **concept juridic** .

Putem vorbi azi de un **contract mondial** ?

Este adevărat că de peste două milenii omul nu s-a ocupat câtuși de puțin de planetă, decât pentru a o exploata în profitul său, **fără rețineră** . Această atitudine nu se putea menține fără pericol în scurt timp, nici fără a pune în pericol însăși specia umană.

În acest sens este normal să gândim că **omul** va trebui să pună în practică un „contract natural”; se va substitui acest „ **contract natural** ” unui „ **contract social** ” care a inspirat acțiunea politică a democrației noastre de aproximativ 200 de ani?

Nu vedem oare **mișcările de extremă dreaptă** care se fac din ce în ce mai auzite printr-o anume „ecologie”, cum a fost cazul celui de-al Doilea Război Mondial, când s-au aplicat omului principii de selecție naturală cum ar fi „ **eugenia** ”, impropriu atribuită științei?

Într-o epocă în care sistemele valorice au devenit mai puțin intangibile, sunt discipline care introduc în gândire o mare confuzie. La acest început de mileniu trei, când fenomenele de teamă colectivă nerațională amintesc mult pe cele manifestate înainte de anul 1000, când numeroase dogme și ideologii se prăbușesc, când religiile tradiționale vin să-și prezinte ceata de fideli și în care vedem dezvoltându-se fanatismul și sectele, **ecologia** înțelege cum „ **un cult al naturii** ” ar putea deveni mâine un substitut ideologic: **omul a masacrat planeta** , este deci **vinovat** ; planeta se răzbună, e timpul să ne fie frică!

Plecând de la acest gen de principii, riscă să se dezvolte o atitudine negativă, **anti-progres** și totodată, asocială: să interzicem toată energia nucleară, tot petrolul, toate barajele, tot consumul de cărbune? Să suprimăm deșeurile urbane? Să lăsăm natura în starea sa? Și vom avea o conștiință curată mobilizând știința împotriva tehnicii și opunând omul naturii?

Vom înțelege că acea **concepție filosofică** care ne inspiră este cu totul alta. Ea are ambiția de a realiza o **sinteză** între progresul societăților umane, dezvoltarea lor, înflorirea lor și respectul necesar pentru natură și echilibrele fundamentale care o mențin.

Omul planetar s-a născut. Terra a devenit un sat. Oamenii trebuie să elaboreze împreună ceea ce va fi harta lor pentru mileniul trei și mai încolo: fără naivitate și fără obscurantism, fără a se debarasa de nicio problemă care le aparține și luând în considerare pe viitor și înțelegând respectul ce-l datorează planetei lor. Ei vor trebui să negocieze doar între ei acest **contract mondial**. **Și nu este încă prea târziu!**

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ:

- ALLÈGRE C., *Économiser la planète*, Paris, Librairie Arthème Fayard, 1990;
BROWN L.R., *L'état de la Planète*, Paris, Editura Economică, 1993;
LATTEUR B., *Des premiers Vertébrés à l'Home d'aujourd'hui*, Liège, Editura Artel, 1996;
MIRON I., TOMA C., NEAGU A., *Salvați oceanul planetar. Natura. Biologia* 2015 –, **57**, 1: 32-39;
TOMA C., *Omul, societatea și mediul înconjurător*, „Lohanul”, Magazin cultural-Științific, Huși, 2011 –17: 90-96;
TOMA C., *Planeta amenințată*, în volumul Colegiului Național „Cuza Vodă” din Huși (coordonator Costin Clit), Editura PIM Iași, 2014, 39-43.

INTERVIU

INTERVIU CU PROFESORUL UNIVERSITAR DOCTOR CĂTĂLIN TĂNASE, DIRECTOR AL GRĂDINII BOTANICE „ANASTASIE FĂTU” DIN IAȘI

Sunteți directorul Grădinii Botanice din anul 2007. Le puteți vorbi cuzavodiștilor despre evoluția acestei instituții?

Grădina Botanică, înființată în anul 1856, poartă numele fondatorului său, medicul și naturalistul Anastasiu Fătu. Este prima grădină botanică universitară românească și, în același timp, cea mai mare din țară, ce se remarcă prin numărul mare de specii vegetale și prin măsurile speciale de conservare aplicate. Grădina lui Fătu, înființată cu resurse materiale proprii, era situată pe un teren în pantă, amplasat pe fosta stradă Dimitrie Bolintineanu, în apropierea Monumentului istoric Râpa Galbenă, unde se găsesc în prezent străzile Fătu și Florilor. Amenajarea grădinii botanice pe Dealul Copou, începută în anul 1963, a fost continuată și dezvoltată permanent. Pe actualul amplasament ocupă o suprafață de 89,55 de hectare, fiind organizată în 10 secții: Sistematică, Fitogeografică, Complexul de Sere, Flora și Vegetația României, Silvestepa Moldovei, Biologică, Plante Utile, Dendrarium, Ornamentală și Rosarium. În prezent colecțiile Grădinii Botanice reunesc 8.368 de taxoni vegetali, care provin din diferite regiuni biogeografice, fiind cultivați în condiții protejate și în exterior. Grădina Botanică colaborează cu peste 600 de instituții din țară și din străinătate, de pe toate continentele. Din anul 2000 este membru fondator al *Asociației Grădinilor Botanice din România*, membru în *International Plant Exchange Network* (2009) și *Botanical Gardens of Coimbra Group Universities* (2011).

Ce pot vedea oamenii vizitând Grădina Botanică?

Cadrul natural, oferă condiții excelente pentru conservarea fondului genetic de plante indigene și exotice, educație, cercetare și recreere. În lunile februarie-august sunt prezentate colecții cu azalee, camelii, orhidee, crotoni, cactuși, bonsai, lalele, iriși, narcise, trandafiri și dalii, iar în lunile septembrie-noiembrie, începând cu anul 1976 sunt expuse, sub genericul *Flori de toamnă*, crizanteme, fructe, semințe, varză, sfeclă, ardei și dovleci decorativi, care atrag anual peste 200.000 vizitatori, din țară și din străinătate.

Care sunt diferențele dintre Grădina Botanică din Iași și cele din restul țării sau din lume?

Caracterul unic al Grădinii Botanice din Iași este conferit de valoarea patrimonială remarcabilă a colecțiilor științifice și de secția destinată persoanelor cu dizabilități de vedere, unde speciile de plante, bogate în uleiuri eterice, sunt prevăzute cu explicații în alfabetul Braille.

Ce ramură a biologiei v-a atras cel mai mult și de ce?

Întotdeauna m-a preocupat diversitatea, fenologia și metamorfozele lumii vegetale, însă magiștri fără egal m-au apropiat de această direcție de cercetare și au contribuit esențial în formarea mea.

Cum vedeți generația de studenți actuală? Mai sunt tineri interesați de domeniul biologiei?

Astăzi studenții biologi prezintă interes față de activitățile aplicate, fiind atrași mai ales de investigațiile de biologie moleculară și bioinformatică, dar și cele care vizează diferite tipuri de interacțiuni, biotice sau abiotice. Tinerii, încă sunt atrași de oferta academică din domeniul biologiei, însă, în perspectivă, procesul de selecție al candidaților trebuie să vizeze exclusiv criterii calitative de performanță.

Care e cea mai frumoasă parte în meseria pe care ați ales-o?

Faptul că fiecare zi poate fi un nou început cu emoții și satisfacții nebănuite.

Ce planuri aveți în continuare în legătură cu organizarea Grădinei Botanice? Aveți în vedere organizarea unor noi evenimente?

În Grădina Botanică sunt derulate proiecte de diversificare a colecțiilor de plante, de modernizare a serelor și a sistemului informatic sau de reabilitare a aleilor și spațiilor administrative. În scopul diversificării activităților științifice, vizăm un proiect cu finanțare

externă pentru înființarea unui centru regional de cercetare multidisciplinară și a unei bănci de gene pentru conservarea unor specii de plante rare și cultivate din ecoregiunea carpato-danubiano-pontică. În prezent se finalizează un auditorium prevăzut cu 400 de locuri, în cadrul unui proiect finanțat din fonduri de dezvoltare instituțională, câștigat prin competiție națională.

În perspectivă, în acest spațiu, în aer liber, se vor desfășura cu implicarea studenților, evenimente științifice, culturale și de educație pentru ocrotirea naturii. În arhitectura peisageră se vor aborda noi stiluri de artă topiară, atât în secțiunile științifice, cât și în cadrul unor expoziții florale tradiționale.

Credeți că tinerii mai sunt interesați de acest domeniu? Cum reușiți să îi atrageți spre ceea ce înseamnă biologie, plante și natură?

Tinerii ar trebui să fie interesați de domeniul științelor vieții, deoarece pe lângă actul cunoașterii, au posibilitatea să înțeleagă și să explice fenomene naturale complexe sau de evoluție a organismelor vii. Acest domeniu oferă oportunități de dezvoltare a carierei în învățământ, cercetare, sănătate, industria medicamentelor, alimentară etc. Tinerilor interesați de domeniul biologiei vegetale le ofer posibilitatea să descopere aspecte inedite la cursurile sau lucrările practice din cadrul programelor de licență, masterat sau doctorat. Aceste activități au loc în amfiteatrele sau laboratoarele de cercetare ale facultății, însă cred că un rol esențial în formare îl au aplicațiile practice de teren sau expedițiile pentru studiul biodiversității, pe care le organizez în parcuri naționale și naturale sau rezervații ale biosferei din țară și din străinătate. Începând cu anul 2008, Grădina Botanică, oferă prin selecție, burse studenților care doresc să participe la activitățile de îngrijire a plantelor. Acești tineri se remarcă prin interesul deosebit față de colecțiile de plante, preocupările pentru ocrotirea naturii, dar și implicarea în organizarea unor evenimente sau ghidarea unor grupuri de vizitatori.

De ce ați ales orașul Huși pentru susținerea comunicărilor legate de Anastasie Fătu, eroul simpozionului de astăzi? Cum ați perceput publicul hușean prezent la Biblioteca Municipală „Mihai Ralea”?

Conferința prezentată la Biblioteca Municipală „Mihai Ralea” din municipiul Huși a făcut parte din ciclul manifestărilor dedicate aniversării a 200 de ani de la nașterea medicului și naturalistului Anastasie Fătu. În cursul acestui an, la Iași, au fost organizate conferințe, expoziții de flori, fructe și semințe din colecțiile grădinii botanice, iar în luna septembrie un simpozion internațional, care au prilejuit evocarea operei științifice și filantropice a marelui cărturar. Anastasie Fătu este fiul acestor locuri, deoarece s-a născut la 2 ianuarie 1816, în satul Mușata, din fostul județ Fălciu. A început cursurile primare la Școala Episcopală din Huși, iar apoi Gimnaziul Vasilian din Iași. În anul 1834, în calitate de distins premiant al gimnaziului amintit, este recomandat ca bursier al statului pentru studii la Universitatea din Viena, unde în 1841 își susține doctoratul în filosofie și drept. Începând cu anul 1839 se înscrie la studii tot la Viena, la Facultatea de Medicină, pe care le-a finalizat în anul 1846, la Universitatea Sorbona din Paris, unde a obținut titlul doctor în medicină.

Cu prilejul acestui eveniment am remarcat un auditoriu elevat, reprezentat de elevi, dar și de seniori, ce au manifestat un deosebit interes față de contribuțiile personalității evocate, dar și preocupări față de probleme actuale cu impact economic și social.

Ce mesaj le-ați transmite elevilor de la Colegiul Național „Cuza Vodă”?

Vă invit să descoperiți și să prețuiți adevăratele valori ale neamului nostru, iar cuvintele istoricului Nicolae Iorga „Fă-ți datoria oricând. Totdeauna va fi cineva care să te vadă: tu însuși.” să vă însoțească oriunde veți fi.

Interviu realizat de Laura-Diana BENEĂ, clasa a XII-a Filologie₂

Simpozion științific (17 noiembrie 2016)

200 de ani de la nașterea lui Anastasie Fătu (Biblioteca Municipală „Mihail Ralea” din Huși).

PRO AMICITIA

UN EXERCİȚIU DE INIȚIERE

Prof. Teodor PRACSIU

Într-una din zilele săptămânii botezate european „Școala Altfel” colectivul unei clase a XII-a dintr-un colegiu economic vasluian a vizionat spectacolul cu piesa „Jocul de-a vacanța” de Mihail Sebastian, pus în scenă de Teatrul „Victor Ion Popa” din Bârlad, singura instituție profesionistă de spectacole în aria județeană. Intenția dirigintei, profesor de filozofie, a fost aceea de a ieși din automatismele didactice, iar un spectacol teatral s-a dovedit cum nu se poate mai nimerit. Cu o zi înainte elevii au făcut o excursie la Iași, în urbea vechilor zidiri moldave, așezare remarcabilă prin monumente arhitectonice cu semnificație laică și religioasă pe care tradiția le-a conservat și le oferă cu generozitate ochilor călătorilor interesați. După vizionarea teatrală a fost lansată ideea unei lecții – dezbateri pe marginea spectacolului, pornind de la premisa că simpla prezență în sală este insuficientă pentru adolescenții de astăzi, confiscați de atâtea provocări centrifuge. Pentru ca discuția să aibă un plus de coerență, moderatorul a propus un plan orientativ, preliminar, apt să acopere timpul alocat: o oră și jumătate. Un triumvirat a prezidat colocviul ad-hoc: dirigintele, semnatarul acestor rânduri ca profesor de limba și literatura română și regizorul de teatru Dorin Mihăilescu. Acesta din urmă nu este autorul punerii în scenă, dar a fost invitat ca specialist în domeniu. Planul dezbaterii : date bibliografice despre Mihail Sebastian (1907-1945), componenta literară a spectacolului (textul dramatic, scenariul, adaptarea, dramatizarea –ca variante posibile), viziunea regizorală, viziunea scenografică (decoruri, costume, ecleraj, muzică, ambianța plastică), jocul echipei actricești, reacția estetică a spectatorilor. Cei din urmă sunt, în fond, beneficiarii esențiali ai faptului teatral și prin prezența lor dau legitimitate oricărui act artistic. Doar pe alocuri încheagată, adesea dezlânată, din varii motive, dezbateri a fixat câteva repere privind personalitatea scriitorului și problematica piesei. Mihail Sebastian a fost un intelectual subtil, inteligent și de o acuitate analitică remarcabilă. Romanele, teatrul și jurnalul intim atestă cu prisosință calitățile cărturarului polivalent, neliniștit, iscoditor, lucid, câteodată demitizant. El a impus în teatrul interbelic specia comediei sentimentale/dramei sentimentale și două sunt titlurile de referință: „Steaua fără nume” și „Jocul de-a vacanța”. Cea de-a doua adună personajele într-un cerc limitat (o pensiune la munte) unde timp de o lună acestea se dedau , cu mai multă sau mai puțină implicare, unui „joc” existențial de-a vacanța. Semantica titlului este străvezie: viața ca joc exact atunci când fantezia poate fi eliberată din chingile automatismelor cotidiene. Mircea Ghițulescu vedea aici un reflex gidian: „Jocul de-a vacanța” aduce fronda împotriva existenței rutiniere la modă printre literații epocii, pe care avea s-o radicalizeze doi ani mai târziu (în 1940, n.n.) George Ciprian în „Capul de rățoi”. Este aceeași intenție de reformare a unei existențe amorfe prin comice acțiuni „huliganice” puse la cale de Ștefan Valeriu, junele prim al piesei și teoretician al reformei. El aplică teoria existenței fără scop (împrumutată poate de la Andrei Gide, filosoful actului gratuit) la un spațiu experimental restrâns...”(Mircea Ghițulescu – Istoria literaturii române-Dramaturgia, Editura Academiei Române, București, 2007, p.282).

Considerațiile inițiale ale regizorului Dorin Mihăilescu au avut darul să limpezească pentru elevi cele trei axe ale faptului teatral: textul dramatic, o componentă esențială, spectacolul

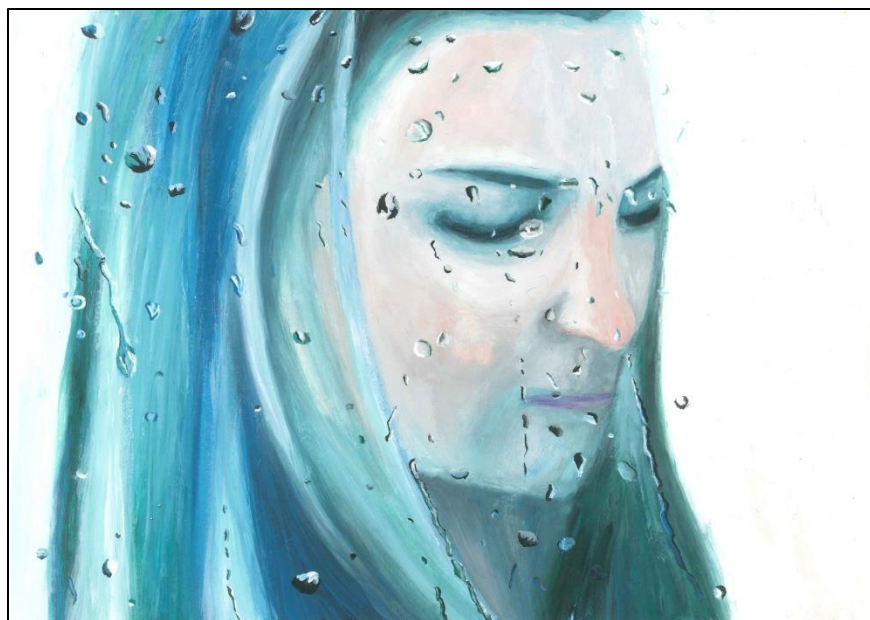
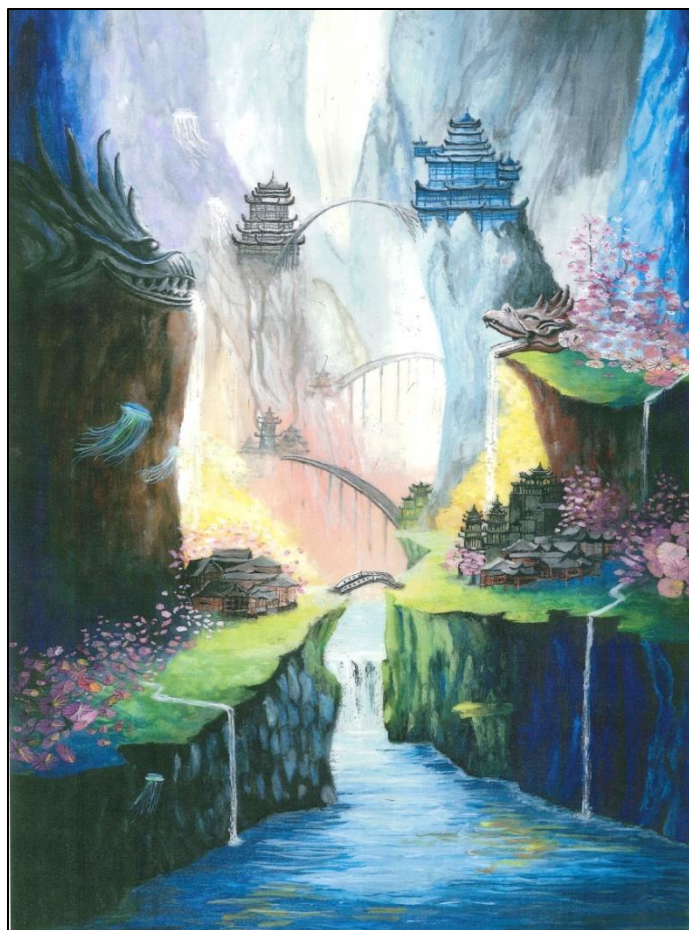
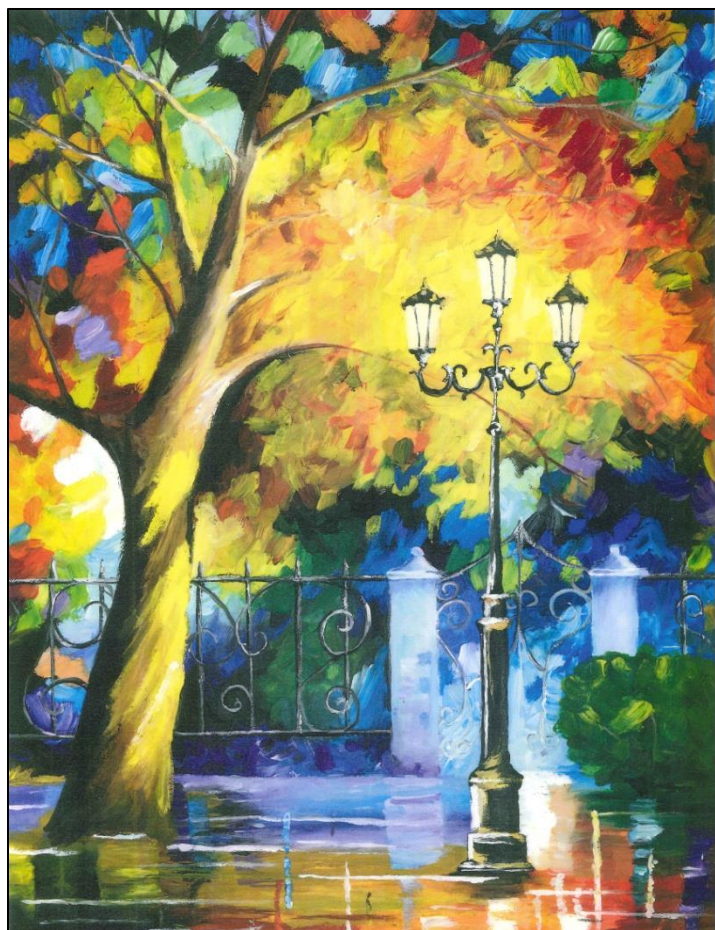
ca atare construit pe baza unei viziuni personalizate a regizorului în consonanță cu aceea scenografică și, în fine, spectatorul ca entitate sine qua non. Teatrul ca spectacol nu există în afara publicului. Adolescenții au aflat cu acest prilej care este rostul caietului de regie, instrument de lucru indispensabil pentru directorii de scenă serioși și creativi și ce înseamnă contemporaneizarea montării, adică aducerea acesteia în orizontul de semnificație al vieții actuale, dincolo de timpul acțiunii, de epocă, de contextul socio-istoric. A fost invocată Cătălina Buzoianu, actriță reputată și profesoară la Institutul de Teatru, care afirmase cândva că „regizorul și actorii scriu un eseu în imagini despre piesa de teatru”. În fine, au fost reamintite materialele pe care se întemeiază artele: literatura – cuvântul, sculptura – formele în relief, dansul – mișcarea armonioasă a corpului, cinematografia – imaginea în mișcare, teatrul – acțiunea umană în timp și spațiu.

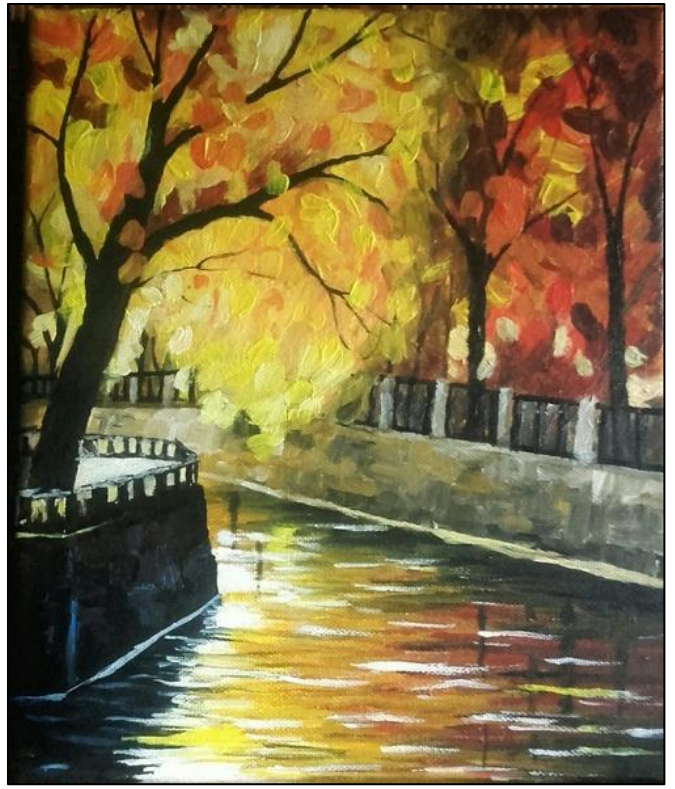
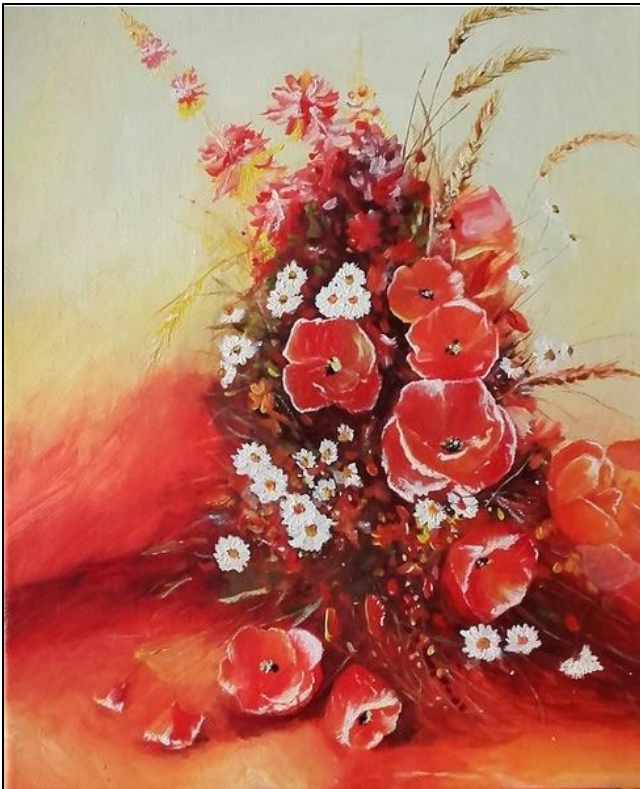
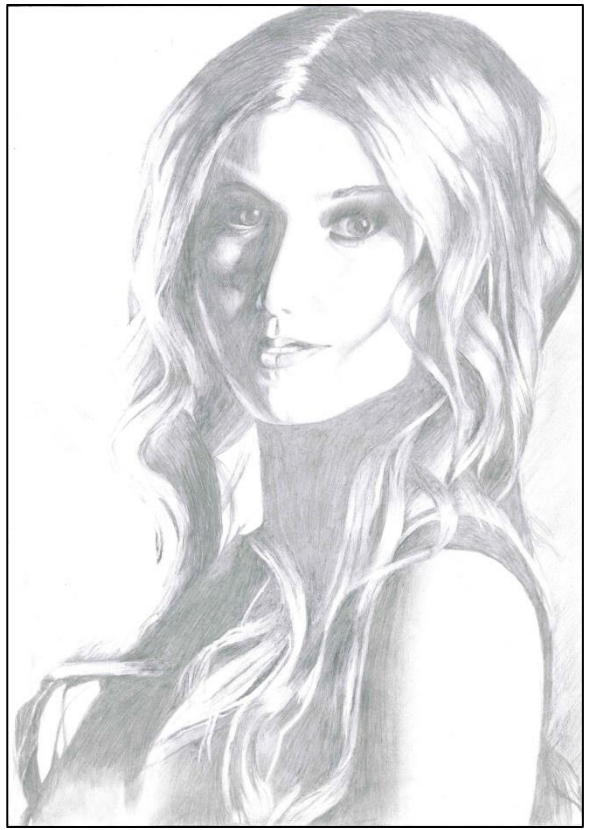
Considerațiile critice ale elevilor au avut partea lor interesantă dar și multă substanță impresionistă, înscrisă între doi parametri ai gustului subiectiv: „Mi-a plăcut!”, „Nu mi-a plăcut!”. O elevă semnală dezechilibrul montării: „În prima parte spectacolul a fost static și plictisitor, dar în partea a doua a devenit viu și interesant”. Câțiva au subliniat verbiajul săcâitor al Corinei, partenera „jocului” potențat de protagonistul Ștefan Valeriu. Un grup de eleve s-a plâns de un neajuns major: în fața noastră se aflau câțiva băieți înalți și n-am putut vedea mai nimic!” Altele, în simetrie: „am avut în spate câțiva băieți care au vorbit tot timpul!”. Acustica sălii (Casa de cultură a Sindicatelor) a fost deficitară și am auzit replicile fragmentar! Sau: „N-am înțeles mare lucru!”. Ori: „După prima parte am plecat, crezând că s-a terminat spectacolul!”. Precizările adolescenților privind concepția regizorală și viziunea scenografică n-au depășit nivelul naivităților înduioșătoare. Cei cu antene receptoare mai sensibile au sesizat frumusețea replicilor, umorul de bună calitate, vibrația sentimentală a personajelor din cele mai reușite momente.

Cei trei adulți au reușit să realizeze un exercițiu didactic de inițiere în arta spectacolului, știind că liceenii au carențe obiective în acest domeniu: unii nu au fost la teatru niciodată (sic!), alții nu avut ocazia să discute cu nimeni despre spectacole, interpretare, efecte scenice, rolul regizorului, al scenografului ori al echipei tehnice. După toate semnele, elevii claselor liceale terminale au alte griji mai presante: 1. Bacalaureatul; 2. Admiterea la facultate; 3. Căutarea unui loc de muncă pentru cei fără aspirații universitare; 4. Marcați de sărăcie, unii își pun problema dacă vor avea banii necesari fie pentru studii superioare, fie pentru plecarea în vest; 5. Nu puțini liceeni au angajamente sentimentale, ceea ce le complică existența, dincolo de frumusețea iubirii, care exprimă esența vieții și este o formă admirabilă de cunoaștere. Participând la un dialog pe alocuri însuflețit, pe alocuri tern, despre teatru, conflict, replică, personaje, reacții psihologice, propensiunea către visarea cu ochii deschiși, întoarcerea la armonia naturii, dragostea adolescentină – teme sugerate de comedia lui Sebastian – liceenii s-au simțit probabil mai bine decât încorsetați de rigorile unei lecții clasice. Exercițiul final a completat demonstrația asumată: elevii au încercat să exprime plastic, prin desene, ideile, chipurile, eroii și trăirile acestora. Si poate că toate cele 90 de minute le-au folosit la ceva.

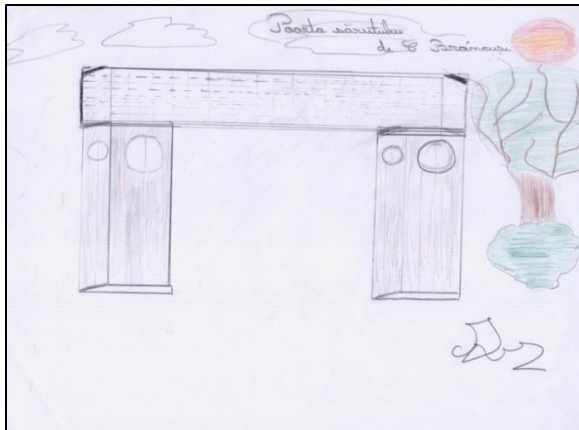
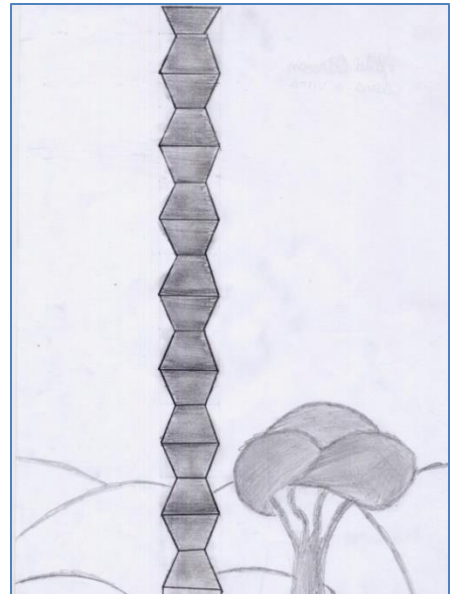
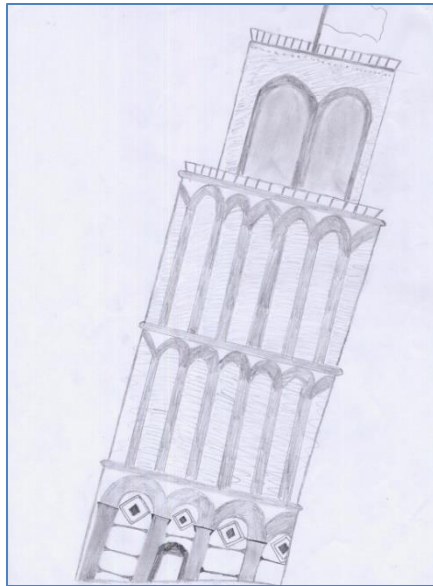
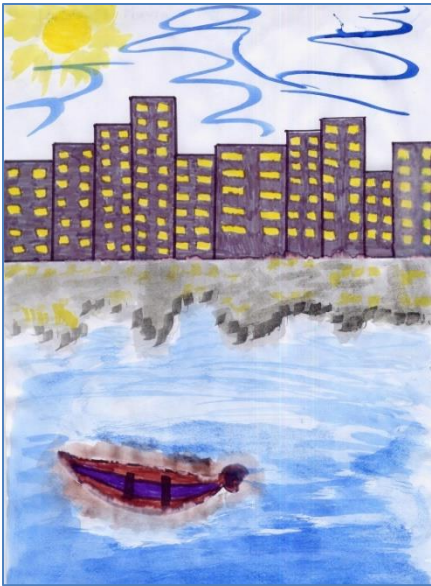
MEDALION ARTISTIC

Iuliana GHEORGHIU
clasa a XI-a Filologie₁

Daria MUSTEAȚĂ, Camelia MARIAN, Dragoș IONESCU, Flavia MISTREANU, Răzvan CONSTANTIN, Octavian MATEI, Mălina MĂLINTE, Ștefania GRECU, Oana Cosmina IFTENI (clasa a VII-a).

POESIS

ȚARA MEA

Prof. Adrian TALAȘMAN

Țara mea, de dimineață,
M-am trezit să-ți scriu ceva
Chiar de sunt prea plin de greață,
De amar, de altceva...
Am tot scris o zi întreagă,
Pe-o bucată de carton,
Cu un creion cu mină neagră,
Lâng-o placă de beton:
Mi-este dor să vin la tine,
Să mă duc la cimitir,
Printre cruci să-mi caut bine,
Mama, tata și-un copil.
Și ți-am scris că vreau o pâine,
Să mănânc din grâul tău,
Țara mea cu lanuri bune,
Țara mea cu traiul greu.
Nu mi-e bine țară dragă,
Nu am bani să-mi iau bilet.
Voi cerși o zi întreagă
Pentr-un plic și-un timbru sec.
Măine am să cânt prin gară,
Luni cobor pân' la metrou,
Să-mi fac bani să-mi cumpăr iară,
Chiar un titlu de erou.
Nu am să mănânc o lună,
Vreau frumos să mă îmbrac,
Și, de prind o zi mai bună,
Am să-mi iau pantofi de lac.
Vreau să mi te bucuri țară,
Vin acasă parfumat,
Să miros a primăvara,
Să respir aer curat.
Știu. E vis sau e dorința
Sau e chin, e dor cumplit.
Știu miros a suferința
Și respir ca un tâmpit.
Dar mă-ntorc la tine țară,
N-am să vin pentru furat
Am să vin chiar astă vară.
Sunt cinstit și sunt curat.

ETERN

Andreea-Mădălina CIOT
clasa a XI-a Științe Naturale₁
Prof. coordonator: Elena POPA

Etern rămâne gustul iubirii nesfârșite,
Al amorului ce nu s-a stins...
Încă se scurg lacrimi irosite
Din vremea dorului ce s-a aprins.

Sufletul urla de durere
Când inima îl strânge de gât;
Leșină, rămas fără putere,
Căci totul e etern, și-atât.

Buzele se-necau-n lacrimi sângeroase,
Fără a cere ajutor;
Se-afunda-n clipe dureroase,
Se sting și mor...

MOȘ NECULAI

Valentin RANGA,
clasa a X-a Filologie₂
Prof. coordonator: Elena POPA

Astăzi e o zi specială,
Aveți voi o bănuială
Haideți, spuneți, ce mai stați,
Nu știți, atunci ascultați.

Iarăși este iarnă-afară,
A intrat și frigu-n țară,
Decembrie, obosit,
Iată, iarăși a venit.

E luna darurilor,
Extazul copiilor,
Ce-așteaptă cu nerăbdare
Pe cei doi bărboși, să le-apară-n cale.

Toți îl știu pe Moș Crăciun,
Nu mai este un secret,
Aduce multe cadouri,
Călărind prin aer norii.

Însă mai puțini îl știu,
Pe vărul primar al său,
Ce vine-naintea lui,
Și ne lasă iară dulciuri.

El este Moș Nicolae,
Vestit încă din vechi timpuri,
Vine, iarna, pe ascuns
Nu te-ntreabă de ești tuns.

Se uită pe lista lui,
Ai fost cuminte sau rău,
Și în funcție de fapte,
Poate să-ți lase de toate.

Pere, mere, jucării
Toate pe care le știi,
Însă scapă, la-ntâmplare
Și câte o nuia mare.

De găsești așa ceva,
Nu te speria, stai tu calm,
Fii cuminte, și-altădata
Nu face trei lucruri deodată.

Șterge iar ghetuțele,
Intră-n pat, și dormi ușor,
Fiindcă „Moșul Niciolaie”,
Mai vine anu' viitor.

MISTER

Denis POPA,
clasa a XII-a Filologie₂
Prof. coordonator: Elena POPA

Când nu credeam în vreun mister
Ea apăru de nicăieri și-mi inundă făptura.
Băui din voluptatea ei și mă îmbătai de moarte...
Se iscăli în sufletu-mi cu litere de aur
Și-ncătușat mă zvârcoleam asemeni unui taur
Legat în lanțuri-mreje de cristal
Și am voit să o prefac în pedestal,
Să ne-nălțăm spre alte sfere, dar
Am rămas tăcuți și am devenit mistere.

O CARTE DEMODATĂ...

Andreea-Mădălina CIOT,
clasa a XI-a Științe Naturale₁
Prof. coordonator: Elena POPA

Ți-am scris o scrisoare
Vara trecută.
Îți amintești oare?
Sau e tot nedesfăcută?

N-am avut curaj
Să-ți spun prin cuvinte
Că nu sunt și azi
Ce-am fost mai 'nainte.

Eram o floare abia răsărită,
Ce-aștepta să fie culeasă.
Udată, dar, de fapt, ofilită...
Acum, un buchet de mireasă.

Te-am prefăcut într-o carte,
Atunci, specială,
Iar astăzi faci parte
Din literatura universală.

Te-am deschis...
Cred că ieri.
Dar doar din greșeală.
Erai murdară de praf
Și pe dinăuntru goală.

Mi-am amintit de dorința
De a nu te mai vedea vreodată.
Deși complicată,
Ești doar o carte demodată.

Brusc, te-am scăpat din mână,
De parcă mă fulgerase un dor...
Venea de-afară o furtună nebună,
Care intra în decor.

Plouă cu găleata,
Iar prin geamul crăpat
Îmi atingeau fața
Picături din cerul supărat.

M-am întins pe covor
Cu tine pe piept,
Și-am reușit să adorm
Încet, încet...

M-am trezit
Buimacă și beată,
Dar nu te-am găsit
Lângă mine, culcată.

AMINTIRI DIN COPILĂRIE

Dragoș MÎNDRU
clasa a X-a Filologie₁
Prof. coordonator: ELENA POPA

Capitolul I

Un băiețel din Humulești
(așa ca el nu mai găsești),
Și năzdravan, și-pielițat,
Micuț pungaș neînfricat...
Nic-a Petrei chicotea
Și pe muște le strivea.

Într-o zi, la școala sa,
Tocmai când bădița Vasile preda,
Se face că popa-n clasă a intrat,
Și liniștea le-a tulburat.
Cu un Sfânt Nicolai, atunci adus;
Un bicișor usturător ce mergea ca uns,
Mișca în stânga și în dreapta
La toți să le dea răsplata.

Pe-atunci pe Smărăndița cunoscu
Și-apoi pe Calul Balan o văzu
Cu biciul popa o pocni
Ușor, ușor de tot icni
De-i sări cămașa toată
La această mândră fată.

Într-o zi la procitit,
Viața lui pari a lua sfârșit.
Nic-a lui Costache,
Hojmalău cum nu se mai poate,
S-a pus atunci pe ascultat,
La greșeli de i-a notat...
De-a fugit la mama sa,
Căci nu se putea nimic,
Pe căluț urma poftit,
Dar pe drum... ce cacealma!?
Cât pe ce de mi-l prindea,
Dacă el nu se-ascundea.
În porumb s-a refugiat,
În țărână s-a-ngropat.

Bine el atunci gândi,
Ceilalți nu l-au putut zări.
Ajungând târziu acasă,
Mama l-a poftit la masă;
Suspinând, îi tot zicea
„Nu mai merg la școală.”

În următoarea zi, zi frumoasă
Popa se pofti la ei în casă,
Îl convinse să se-ntoarcă,
Să învețe, să să-ntreacă.

Nici nu-ncepe a-nvăța,
Că bădița îl chemă,
La făcut de drum, pe care,
Vodă să meargă călare,
Dar vornicul îi păcăli,
Dascălul lor le răpi.
Au rămas aceștia singuri,
Fără dascăl, deci nesiguri.

Părinții lui cei grijulii,
L-au dat la carte cu simbrii.
La Broșteni, cu văru-său,
Ei au dus-o și mai rău.

Casa Irinucăi dărâmată,
Capra moartă de-ndată,
Chiar și râia îi cuprinse,
Irinuca nu-i mai prinse.
La bunica lor ajunse,
Când îi vazu-și făcuse cruce,
Și-ncepu de râie să-i descurce.
Iar când zorii se iviră,
Ei pe Nica îl treziră,
Să-l trimită-n Humulești,
Pe meleaguri părintești.

Capitolul al II-lea

Mergând în sat la urat,
El buhaiul și l-a luat.
La Oslobanu, popa mare,
Ei încep cu o urare.
Dar devreme începură...
Popa îi lua c-o scurtătură,
Jumătate de sat fugiră,
La o poartă se opriră.
La nevasta lui Vasile,
Ei încep o glăsuire.
Dar ghinioanele se iviră,

Urătura-o zăpăciră.
Căci nevasta lui Vasile,
Cu corciova-i nimeri
Și spre casă îi goni,
La culcare-i osândi.

Într-o zi, de dimineață,
Când mămuca nu fu acasă,
El în pivniță fugi,
Oalele le smântâni.
Iar mămuca când venise,
Pe făptaș nu îl mai prinse.

„Și în zori mă tot gândesc,
La cireșe să poftesc...
La mătușa mă duceam,
De Ion eu întrebam,
Însă Ion nu fu acasă;
Făcui atunci cale întoarsă.
În copac de m-am suit,
La cireșe am poftit.
Dar mătușa mă zări,
Din copac mă fugări.
Prin cânepa deasă, verde,
Pasul meu grăbit se pierde.
Cânepa toată i-am turtit-o,
Și acasă am zbughit-o.
Tata cânepa plăti
Și bătaie-mi oferi.

În fiecare dimineață,
Mămuca nu uita să mă trezească.
Ghinionul să-l alunge,
Pupăza să nu mă spurce.
De îndată am pornit,
Somnoros și bombănind,
Pe la codru m-am oprit,
Pupăza am și zărit,
Scorbura de-am acoperit.

Traistă-n umăr eu mi-am pus
La câmp mâncare am dus,
Lingurarilor am lăsat,
Și-am dat să mă întorc în sat.
Unde-am dat pe lâng-un tei,
Tocmai teiul pupezei...
Mâna-n scorbură am băgat,
Pe pupăza de gât am luat.
În căciula am strâns-o bine,
Și am luat-o după mine.

Una-două am alergat,
Și peste târg am dat;
De vânzare! Am strigat,
Dar un moș ce mă văzu,
Pupăza el mi-o ceru,
Deodat-o dezlega,
Și spre cer o aruncă.
Gura mare eu făceam,
Și spre el eu tot țipam.”

Moșul hâtru l-a amenințat,
Și de tata l-a întrebat,
Iară Nică supărat,
Fugi înapoi în sat.
Frații lui îl întrebau,
Despre pupăză-i ziceau.
Dup-această întâmplare interesantă,
Pupăza nevătămată,
S-a întors în sat ca altădată,
Cântând cu glas duios,
Despre Nică-nemilos.

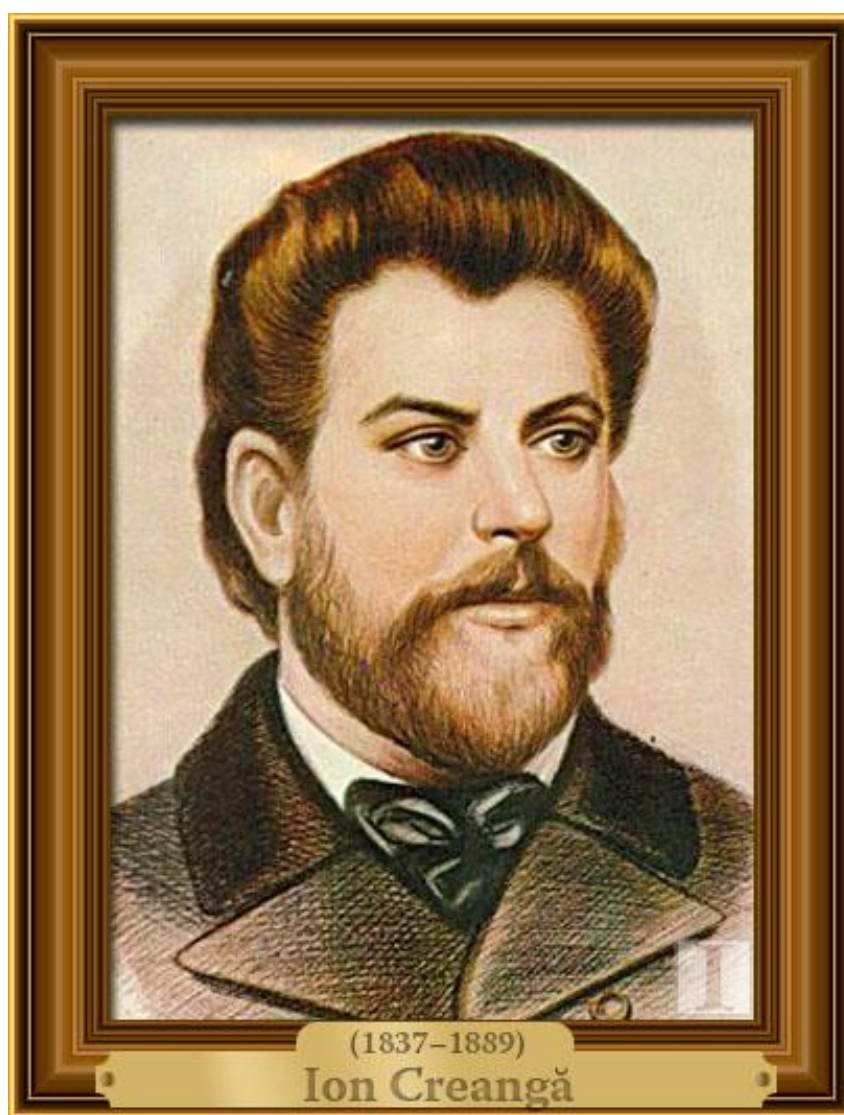
Treabă multă mama avea,
Și pe Nică îl ruga,
S-o ajute,
Să termine,
Să le fie și lor bine.
Dar ispita este mare,
La scăldat rapid dispare.
Treaba iute părăsi,
Mama-ndată îl zări,
Care îl și urmări.
Hainele i le-a luat,
De l-a lăsat dezbrăcat,
Rușinat să intre-n sat.
Acasă de a ajuns,
Imediat pe plâns s-a pus.

Capitolul al III-lea

Dar mama îngrijorată,
Și la Fălticeni l-a dat odată...
La școală de catiheți,
Să învețe printre preoți.
El cu Trăsnea învăța,
La gramatică repeta,
Ce pare că-i fu grea,
Că deloc n-o pricepea.

Capitolul al IV-lea

Din Humulești, din satul lui,
Scăldat în apa râului,
(Ozana cea cu chip curat),
Din nou în lume a plecat.
Ajuns în Iași, inima i-a poftit,
Să se facă om vestit.
La Socola s-a oprit,
Unde iar el s-a școlit,
Și de-atunci, cât a trăit,
Amintiri a povestit.

ESEURI

TRĂIND ÎN SINE

Ada IANUȘ
clasa a X-a Filologie₁
Prof. coordonator: Elena POPA

Înainta încet. Un pas șovăielnic. Încă un pas, de această dată puțin mai îndrăzneț. Întunericul era de nepătruns și se simțea prins în mrejele încâlcite și învălătucite ale propriei minți. Ale propriului său ego, necunoscut nici chiar de el. În jur, liniște totală, un vid absolut. Totul era nimic, iar nimicul închidea în ermetismul sau totul. Măcar atât știa.

Întinse mâinile. În față nimic, în lateral, nimic. Pierdut în subconștient. Ce mai căutare... negăsind ceea ce dorea. Dintr-o dată, lumina orbitoare îi sfâșie ochii, iar capul îi bubui de zgomote. Voci. Mai neclare la început, apoi din ce în ce mai distincte. Idei. Gânduri. Nestăpânite, necenzurate, grotești, pure, colorate, în alb și negru... Tot ce credea că a uitat vreodată, tot ce credea că nu vrea să afle, se întorceau acum. Îl înspăimântau, îl făceau să își dorească mai mult ca oricând nimicul. Nu mai exista cale înapoi... Ori risca, ori.. Nu voia să afle. Era invadat în propriul trup, învăluit, acaparat în neputința-i distrugătoare.

Ținea ochii strâns închiși. De parcă ar fi putut oricum să nu vadă. Un chip. Îl privea. Nu, nu un chip. O oglindă. EL. Acum totul căpăta un anumit sens. Atinge oglinda, iar persoana de pe sticlă, o copie leită a lui, îi imită mișcarea întocmai. Rostește „eu sunt tu”. Sau „tu ești eu”. Se cutremură sub povara descoperirii. Vedea o față simplă, care nu exprima vreo emoție. Banală. Simțea trăiri obișnuite, dorințe limitate, nevoi neinteresante.

„Și totuși... nu pot fie eu. Eu sunt inteligent și activ, exuberant și zvăpăiat, am ambiții mari, voința de fier și o personalitate magnetică, carismatică”, își spuse.

A devenit conștient, pentru prima dată de când se știa, că s-ar putea să greșească. Nu avea niciun indiciu.

Dar ceva era clar. Găsise o potecă. Nepietruită, nu. Nici măcar atât. La ce s-ar fi așteptat? Minteia fiecăruia este un labirint nedescoperit de nimeni, cu drumuri de tot felul. Unii se rătăcesc. El a avut norocul de a găsi o cale. Era mulțumit, căci dintre nimic și puțin, i se oferise puținul. Acum îi plăcea și se hotărâse să nu îl piardă. Îl accepta bucuros. Va reuși. Continuă cu gândul acesta. Uitându-se în spate, văzu cum chipul din oglindă îi zâmbește timid. Uitându-se în față, zări o făclie în abisul existenței.

TOAMNA TRECE ȘI PRIN HUȘI...

Nadia SĂCĂLEANU

clasa a X- a Filologie₁

Prof. coordonator: Elena POPA

... și-mi creează impresia că tare-i mai place aici!

De pe terasa casei mele totul pare desprins dintr-o galie de artă. Toamna a desăvârșit cu talentul său o capodoperă, un tablou în culori pastelate, iar mie mi-a rămas umila sarcină de-al înrăma.

Aerul curat purifică sufletu-mi melancolic; și totodată miresmele îmbietoare de gutui, de struguri îmi gădilă nasul în mod plăcut; șuiatul ceainicului îmi întrerupe șirul gândurilor visătoare... Îmi iau cana pe care îmi lipsesc recunoscătoare mâinile și simt cum aroma de fructe de pădure și coji de portocală completează în mod exotic buchetul de parfumuri ale toamnei.

Dealurile cu vii împrejmuiesc orașul ca într-o îmbrățișare, formând adevărate metereze și ocrotindu-l cu blândețe. Mănăstirea așezată sus, în vârful acestor dealuri, mă determină să cred că și Dumnezeu contemplă cu drag acest oraș. Din paleta sa astăzi, toamnă a ales cele mai frumoase culori!

Picături de ploaie îmi sărută obrații, iar peisajul din fața ochilor mei, încet, încet pare că se înviorează. Îmi amintesc de versurile poeziei „Acuarelă” de Ion Minulescu: „În orașu-n care plouă de trei ori pe săptămână” nu-i decât „o viață lentă/Monotonă/Inutilă/Și absent...”. Însă orașul meu nu e monoton!!! Hușiul este plin de viață, de farmec, de istorie... Aleile cu tei și castani dau o notă romantică și te îndeamnă spre visare. Îmi amintesc de plimbările în care cu drag priveam în jur, admiram oamenii cu fețele lor luminoase, analizam fiecare casă ce avea o arhitectură interesantă. Îmi iubesc orașul!

Toamnă, nu mai plânge, rogu-te! Visează ca mine, privește-mi orașul, dansează cu el în acest vals al dimineții! Cred că am convins-o căci ploaia se oprește și deodată simt cum o mână caldă îmi mângâie umărul:

- Frumos e orașul Huși toamna! spune mama dintr-o răsufare.

CASTELUL PELEȘ ÎNTRE ISTORIE ȘI ACTUALITATE

Cristiana Georgiana BALAN

clasa a VII-a

M-au fascinat și m-au atras dintotdeauna casele ce spun o poveste, castelele și cetățile, iar în această vară am avut ocazia să descopăr o sursă nesecată de istorie ce amintește prin fiecare piatră din exteriorul sau din interiorul său despre regii și reginele României. De aceea m-am decis să o împărtășesc cu voi. În cele ce urmează o să vă povestesc, pe scurt, despre CASTELUL PELEȘ.

Se spune că prin 1866, prin august, Carol I a sosit în zonă și a înnoptat la mănăstirea din Podul Neagului (după cum era cunoscută la vremea respective Sinaia). Peisajul sălbatic și pitoresc l-a atras așa de mult încât a hotărât că trebuie să pună aici piatra de temelie a unui castel. Și astfel, în 1872, a cumpărat terenul după care l-a angajat pe arhitectul german Wilhelm

Doderer să realizeze planurile construcției. De aceea, din punctul de vedere al arhitecturii exterioare, elementele principale sunt specifice stilului neorenașterii germane.

Practic, lucrările au început în 1873, dar piatra de temelie a castelului a fost pusă în 1875. După inaugurarea oficială din 1883, au urmat planuri de dezvoltare, forma actuală a construcției fiind finalizată în 1914. Este vorba în special de câteva clădiri care au fost anexate, cum ar fi: Camerele Gardianului, Economatul, Foișorul (casa de vânatoare), Grajdurile Regale și Centrala Electrică. În tot acest timp au lucrat peste 300 de meșteri, aduși din toată lumea.

Între 1889 și 1903, arhitectul Karel Liman, care se ocupa de lucrări, va realiza și Pelișorul, o replică modernă și la scară redusă a clădirii mari, reședința viitorului rege Ferdinand I al României și a Reginei Maria. De altfel, cuplul regal a locuit o perioadă și la Foișor, clădire devastată de un incendiu și reconstruită apoi în 1933. Un calcul sumar arată că între 1875 și 1914 s-au cheltuit la Peleş peste 16 milioane de lei-aur.

Colecții valoroase și o ușă secretă

Atât la sfârșitul secolului al XIX-lea cât și acum, Castelul Peleş este considerat unul dintre cele mai frumoase din Europa și primul electrificat în întregime de pe continent. Uzina electrică proprie era amplasată pe malul pârâului Peleş. De altfel, clădirea mai era dotată încă de atunci cu lift interior, aspirator și încălzire centrală. Castelul are 170 de încăperi, din care doar 10 sunt accesibile turiștilor și adăpostește mai multe colecții valoroase de picturi, sculpturi, armuri, covoare, mobilă, tapiserii, statuete, obiecte de ceramică, elemente de veselă din aur, argint și porțelan, vitralii.

Holul de la intrare este grandios, cu lambriuri din lemn de nuc, tapetate cu basoreliefuri și statuete. Plafonul mobil din sticlă, acționat cu ajutorul unui motor electric sau printr-un sistem manual, era un element de surpriză pentru vizitatorii regelui, care puteau să admire seninul cerului în nopțile de vară.

Camerele din circuitul turistic poartă denumiri sugestive cum ar fi: Sala Maură, Salonul Florentin, Sala Coloanelor, Sala de Concerte și Sala Armelor.

Biblioteca regală atrage în special pe cei pasionați de cărți rare, având coperti din piele și gravate cu litere de aur. Chiar și pentru cei mai puțin familiarizați cu universul cărților, există un punct de atracție: ușa secretă, o cale de acces în spatele unui raft cu cărți, prin care regele se putea refugia în diverse încăperi ale Castelului.

Sălile de arme, amenajate în perioada anilor 1903 – 1906, adăpostesc peste 4000 de piese europene și orientale din secolele XIV – XVII. Cele mai prețioase sunt considerate armurile germane din secolele XVI – XVII și o armură completă pentru cal și cavaler, unică în România.

Sala de muzică a devenit salon de serate muzicale la dorința reginei Elisabeta. Mobilierul de aici a fost primit în dar de la maharajahul de Kapurtala.

Castelul Peleș – Sala Maură.

Sala Florentină, denumită și Marele Salon, impresionează prin plafonul sculptat în lemn de tei, aurit, cele două mari candelabre și decorațiunile în stilul neorenașterii italiene.

Sala Maură este opera arhitectului Charles Lecompte du Nouy, având elemente hispano-maure, cu o fântână din marmură de Carrara, copie după o piesă din Cairo.

Sala de teatru are 60 de locuri și loja regală, fiind decorată în stilul Ludovic al XIV-lea.

La etajul I se află Sala de Concerte, amenajată în 1906, în care se găsesc un clavecin executat la Anvers în 1621, un pian cu coadă verticală Bluthner și o orgă Rieger cu două claviaturi.

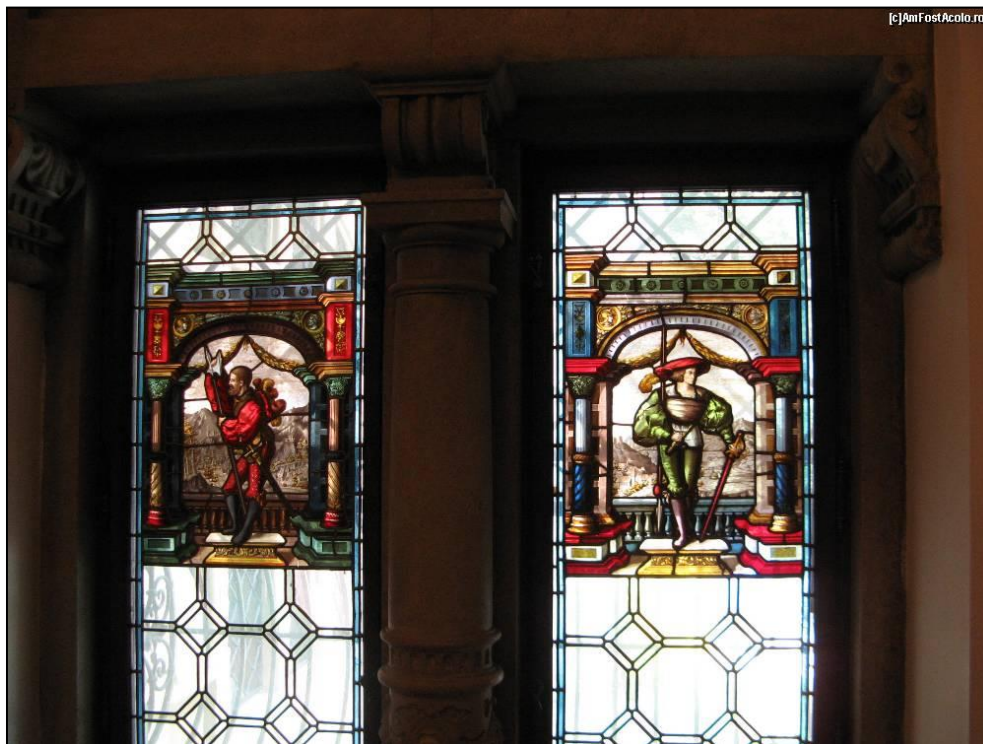
Castelul Peleș – Sala de concerte.

Apartmentul Imperial a fost amenajat tot în 1906 cu ocazia vizitei împăratului Austro-Ungariei, Franz Josef, invitat la jubileul de 40 de ani de domnie a regelui Carol I.

Alte săli care descoperă turiștilor nebănuite surprize, sunt Sala de Consilii, care seamănă cu una dintre sălile Primăriei din Lucerna-Elveția; Cabinetul de lucru unde se află un birou impunător și un pupitru pentru audiențe.

Sufrageria, unde sunt expuse piese de argint de o mare valoare, este situată la etajul I și are un mobilier rustic breton din secolul al XVIII-lea; Salonul turcesc care adăpostește o colecție de vase turcești și persane în alamă. Dormitorul care este luminat de un candelabru din cristal de Boemia.

Vitraliile Castelului Peleș au fost cumpărate și montate între 1883 și 1914, cele mai multe fiind aduse din Elveția și Germania, piese datând din secolele XV și XVII. De asemenea, Castelul are șapte terase decorate cu statui din piatră, fântâni și vase ornamentale din marmură de Carrara.

OXFORD

Măriuca MURĂRAȘU

clasa a VIII-a

Prof. coordonator: Irina ȚIPORDEI

Hitler, în unul dintre cele mai ambițioase planuri ale sale privind cucerirea și reorganizarea lumii, se gândea să transforme Oxfordul în capitala sa europeană. A fost benefic pentru oraș căci acest vis l-a ferit de bombardamente.

Oxford este unul dintre cele mai cunoscute orașe ale lumii și are o vechime de aproape 1000 de ani. Fără a fi un oraș prea mare, imaginea sa are o aură de romantism. Denumit și „Orașul turnurilor visătoare” datorită felului armonios și unic în care se îmbină elementele arhitecturale, Oxford găzduiește o universitate de prestigiu internațional, cea mai importantă din Regatul Unit.

Odată ajuns în centrul vechi, te întâmpină impunătoare clădiri de piatră, puburi istorice și restaurante de calitate. Sunt atât de multe atracții, încât îți vine greu să te decizi încotro îți vei îndrepta pașii. Hitler, în unul dintre cele mai ambițioase planuri al sale privind cucerirea și reorganizarea lumii, se gândea să transforme Oxfordul în capitala sa europeană. A fost benefic pentru oraș căci acest vis l-a ferit de bombardamente. Dacă mergi 13 km spre nord-vest, vei întâlni una dintre cele mai reprezentative reședințe ale țării, celebrul palat Blenheim. Aparținând ducilor de Marlborough și având o vechime de aproape 300 de ani, clădirea adăpostește sculpturi, picturi, tablouri, cufere și scrieri de o valoare inestimabilă, o bibliotecă imensă și o colecție de portrete, opere ale unor pictori de renume. Palatul este locul nașterii lui Winston Churchill, nepot al celui de-al nouălea duce de Marlborough.

În fiecare primăvară, sub Podul Suspinelor din Oxford, pod asemănător unei pasarele, la începutul lunii mai, are loc întâmpinarea noului anotimp prin tradiționalul dans Morris de origine olandeză, vechi de 500 de ani. Podul sau Puntea suspinelor este un coridor suspendat care leagă între ele clădirile principale ale Colegiului Herdford. Muzeul de Artă și Arheologie Ashmolean este primul muzeu universitar din lume și cel mai vechi din Marea Britanie, fiind și unul dintre cele mai vizitate din țară. El cuprinde artefacte egiptene, grecești și romane descoperite în expedițiile organizate de universitate, o remarcabilă colecție de desene și statui ale lui Michelangelo Buonarroti, colecția Cezanne și încă multe altele. Străzile șerpuite cu aspect medieval, iedera care îmbracă clădirile vechi de piatră, Piața Acoperită unde se vând alimente și îmbrăcăminte întregesc farmecul vestitei localități.

Începând cu anul 1167, Oxford devine centru al educației. Universitatea sa, una dintre cele mai importante din țară, cuprinde 39 de colegii asemănătoare unor minicampusuri, situate în mijlocul orașului și reprezentând „Oxfordul academic”. Fiecare dintre ele este o miniuniversitate constituită într-un ansamblu de clădiri cu diverse funcții. Capelă, locuințele studenților, o curte interioară și zonele de întâlnire și socializare pentru studenți și profesori sunt elementele cel mai importante

ale fiecărui colegiu. Concurența între ele este acerbă. Cel mai atractiv și mai bogat campus din Oxford cu o avere apreciată la jumătate de miliard de dolari este Colegiul St. John întemeiat în anul 1855 de Thomas White. Inima acestuia este îngropată în capela colegiului și, conform superstițiilor, cel ce calcă locul respectiv poate atrage asupra sa un blestem. Fostul premier britanic, Tony Blair, a studiat la colegiul St John. Pe culoarele Universității Oxford și-au purtat pașii oameni valoroși. Palmaresul este impresionant. Printre absolvenți se numără 47 de deținători ai premiului Nobel, 28 de președinți străini, printre care Bill Clinton care a beneficiat aici de o bursă, 25 de premieri, Percy Bysshe Shelley, Oscar Wilde, W. H. Auden și numeroși alți poeți, prozatori și artiști plastici.

Numele universității este legat și de producții cinematografice faimoase. Astfel, sala de mese din filmul Harry Potter a fost filmată în cantina colegiului Christ Church. În această clădire extrem de interesantă poți admira „fereastra Alice” care conține reprezentări în vitraliu ale personajelor din Alice în Țara Minunilor a cărei peliculă tot aici s-a filmat. Lewis Carroll, autorul cărții, a fost timp de 26 de ani profesor de matematică universității Oxford.

Înainte de a fi un oraș foarte curat cu un învățământ academic prestigios, Oxford este o colecție arhitecturală și un oraș de cultură. Expoziția „The Oxford Story” de unde se poate afla istoria de 800 de ani a universității oferă după dorința turiștilor audierea informațiilor în mai multe limbi. The Bodleian Library, „Bod”, cum mai este numită de savanții din Oxford, sau Biblioteca Bodleiană este una dintre cele mai vechi și mai renumite biblioteci din lume și datează din 1602. Începând cu anul 1610, Sir Thomas Bodley a atras donatorii de carte, favorizând pătrunderea în fondul bibliotecii a cărților editate în limba engleză și în limbi străine. În ea putem recunoaște cu ușurință Biblioteca Hogwarts din filmele Harry Potter. Astăzi, Biblioteca Bodleiană este a doua ca mărime după Biblioteca Britanică, deține 11 milioane de volume dispuse pe 148,6 km de rafturi și are o suprafață de 42. 560 m², fiind o sursă neprețuită de informații pentru învățământul național și internațional. Doar o mică parte a volumelor bibliotecii este pusă la dispoziția cititorilor din sălile de lectură. Nici chiar pentru membrii familiei regale nu se face rabat de la această regulă. Însuși regelui Carol I i s-a refuzat împrumutul unei cărți.

BIBLIOGRAFIE:

Mercheș, Oana, *Biblioteca Bodleiană*, Editura Meridiane p. 13-41.
<http://deștepti.ro/oxford-orasul-medieval-al-stiintei>.

GÂNDURI DESPRE VIITOR...

Maria Magdalena ABRĂCEL
clasa a XII-a Științe Naturale₂
Prof. coordonator: Carmen HODEA

Succesul, raportat la o carieră, nu a venit niciodată de nicăieri. Succesul nu se caută, nu se cerșește, nici măcar norocul nu a bătut mereu la porțile grandiosului succes. Succesul se explică simplu, printr-un cuvânt ușor de simțit și abordat: munca.

Pot întări această ipoteză, începând prin a spune că e în primul rând vorba despre o carieră aleasă, nu e loc de scuze, de eșec, trebuie implicație, o doză de pasiune și multă muncă. Sacrificiu, devotament, ore de nesomn și entuziasm intact, cum altfel aș putea ilustra cheia succesului? Drept exemplu, mă pot raporta la orele de muncă pe care un scriitor le dăruiește fără inhibiții paginilor albe. Câtă muncă se ascunde în spatele acelei cărți pe care cititorul o aruncă după câteva ore de lectură, pe rafturi prăfuite? Succesul nu ține de public, ține de amprentă. Dorința succesului este inclusă, fără voie, odată cu satisfacția muncii depuse. Câți artiști nu au scris doar ca să uite de foame și frig, arătând că arta se naște din sacrificiu și că succesul nu este scopul?

Continui abordarea cu un al doilea argument, făcând referire la un alt tip de carieră, pentru că, bineînțeles, condițiile se schimbă în funcție de profesie, dar neschimbată rămâne importanța procentajului care arată cât de mult se implică o persoană, dorind evoluție, performanță, cariera devine prioritate fără scuze în plus, renunțarea la anumite plăceri ale vieții devine probabil cea mai grea încercare. Exemplul care mă face să număr anii de muncă, de sudoare și de sacrificiu, încercând să-i aproximez, mă duce cu gândul la decanul unei facultăți. Înalta funcție subliniază, fără subtilitate, superioritate bine meritată, altruismul și dăruirea. Lucru dovedit de faptul că performanța este neestimabilă, succesul depășit cu mult și onoarea acestei

funcții aduce fără ocolișuri, răsplata succesului. Mulți au înțeles că totul are o primă etapă și, cu siguranță, și o ultimă etapă. Diferența dintre cei cu dorință de reușită și cei pasionați este că pentru a doua clasă nu există o ultimă etapă.

Conchid că aceste așa-zise condiții care aduc succesul vin la pachet, dacă pasiunea întrece orice limită personală, munca e cheia, ușa e greu de deschis, voința ușor de descifrat pe chipul celor însetați de succes, de reușită. Cum pofta vine mâncând, și succesul vine muncind.

LIMITA ÎN ARTĂ

Prof. Diana – Gabriela CRĂSNEANU

La modul general, consider că problema limitei în artă este destul de vastă, dar, totodată, și precisă. În primul rând, consider că limita este impusă de mintea noastră. Mintea e limita. Dacă noi vrem să creăm ceva și vine un altul cu ceva nou, acela impune o altă limită, a lui. Pe același considerent, noi suntem propria noastră limită, altfel, arta nu ar avea limite nici în imaginație și nici privitorul în interpretare. Cu alte cuvinte, ideea este că arta contemporană ajunge până acolo unde duce mintea, aceasta e limita.

Mintea e limita și atunci când crezi, dar și atunci când optezi să vezi sau să crezi ceva sau în ceva.

Potrivit zilelor noastre, aș putea aborda problema în cauză și din perspectiva limitei propriiei opțiuni estetice. Astăzi actul artistic pare a fi dedicat mai mult specialiștilor, oamenii de rând fiind niște martori pasivi ai șocului prin care arta se vinde. Deși arta ar trebui să fie liberă, lipsită de limite, libertatea aceasta implică în ziua de azi mai multe responsabilități ca niciodată. Dacă artistul sau intermediarul se folosește de mijloace imorale pentru a-și atinge scopurile, cred că mai degrabă se întrece limita. Din dorința de a vinde și de a șoca, se pierde cumva din valoarea artei. Astfel, ne aflăm mai degrabă în fața unui act artistic lipsit de valoare sau a unuia care imită un act artistic în scopuri diverse, chiar și sub o mască morală, devenind imoral.

Până unde am fi în stare să mergem pentru a epata? Frumosul poate fi și imoral?

Teoria criticului T. Maiorescu este cum nu se poate mai limpede; la întrebarea fundamentală „Are arta în genere și o misiune morală?” răspunsul domniei sale este lipsit de echivoc: „(...) da, arta a avut totdeauna o înaltă misiune morală, și orice [sic] adevărată operă artistică o îndeplinește.” „Rămâne – continuă domnia sa – numai să ne înțelegem în ce consistă, în ce poate consista acea influență morală a lucrărilor de artă.”

„În ce constă dar moralitatea artei?” „Orce [sic] emoțiune estetică, fie deșteptată prin sculptură, fie prin poezie, fie prin celelalte arte, face pe omul stăpânit de ea, pe câtă vreme este stăpânit, să se uite pe sine ca persoană și să se înalțe în lumea ficțiunii ideale.” Fiind pe deplin convins de justetea acestei concluzii și pentru a evita orice dubii, criticul T. Maiorescu simte nevoia să o întărească, să o sublinieze prin următoarea precizare: „Înălțarea impersonală este însă o condiție așa de absolută a oricărei impresii artistice, încât tot ceea ce o împiedică și o abate este un dușman al artei (...).” (T.Maiorescu, 1995)

Recitind în prezent lucrarea domniei sale, avem însă prilejul unei uimitoare constatări: descoperim pe această cale că omul veacului al XIX-lea a fost o ființă înzestrată cu o rațiune, cu un mod de a gândi radical diferit față de acela al omului contemporan.

„Două lucruri umplu sufletul cu tot mai nouă și crescândă admirație și venerație, cu cât mai des și mai stăruitor se îndreaptă gândul către ele: cerul înstelat deasupra mea și legea morală în mine.” (I. Kant, 2000)

Răspunsul, bineînțeles, nu poate fi decât unul negativ. Dintre cele două tipuri umane surprinse, cel actual – omul secolului XXI – nu se poate nicidecum alinia acelei viziuni asupra omenirii pe care au avut-o odinioară gânditori precum Immanuel Kant ori criticul T. Maiorescu, care nu și-ar fi putut închipui vreodată că adevărata artă se va separa, cândva, cu totul de morală. Însă, pentru a ne convinge că în prezent există într-adevăr o asemenea distanță, ba chiar o limită sesizabilă, un prag de netrecut, am putea spune, care desparte, într-un mod irevocabil, morală de artă, este absolut necesar să cercetăm o operă de valoare, o lucrare semnificativă, creată în spiritul vremurilor pe care le trăim.

Așa cum spunea Liiceanu, „limita privirii este întotdeauna exterioară privirii... Trăim în raza voinței, dorinței, hotărârii, libertății. Orice depășire a limitei este o depășire a noastră, către noi. Orice privitor într-o prăpastie adevărată cunoaște crisparea ce rezultă din contemplarea unei lumi fără repere”.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ:

Titu Maiorescu, *Critice*, ediție îngrijită de Ovidiu Ghidirmic, Craiova, Editura Scrisul Românesc, 1995, p. 119-120, 123;

Immanuel Kant, *Ideea critică și perspectivele filozofiei moderne*, București, Editura Paideia, 2000;

Idem, *Metafizica moravurilor*, ediția a doua, București, Editura Antaios, 1999, p. 311;

ARTA CA MIJLOC DE MANIPULARE ȘI PROPAGANDĂ

Prof. Diana - Gabriela CRĂSNEANU

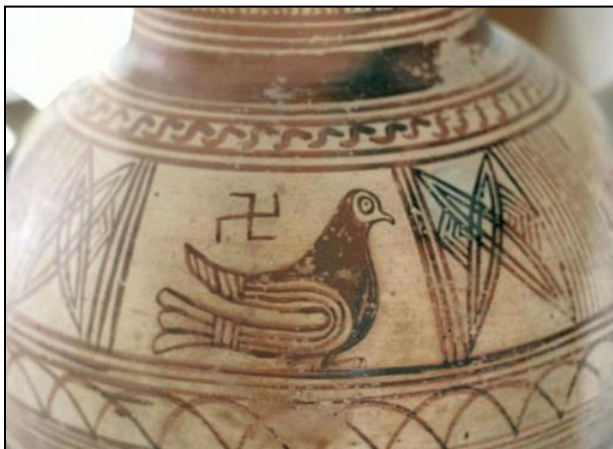
Manipularea și propaganda influențează procesul gândirii, acționând asupra părții laturii emoționale a omului, în special în mod inconștient.

Arta s-a născut din dorința de a celebra natura, frumosul, primele dovezi găsindu-le în arta rupestră. Se celebra gloria, sentimentul, și tot amalgamul de stări sufletești. Ulterior, odată cu civilizația, omul a devenit versatil și a început să folosească arta pentru a manipula masele. Istoria pe care nu o uităm e cea a manipulării. Exemple elocvente sunt cele din perioada ceaușistă, sau chiar Stalin. Aceștia foloseau prin limbaj și imagini puterea manipulativă prin excelență.

Din dorința de putere, dintotdeauna s-a vizat manipularea opiniei publice, prin diverse încercări, de a atrage simpatia sau controlul.

Hitler, care avea oarecare conștiință legată de artă și valoarea sa, a gândit un simbol, semnul nazist, devenit ulterior semn de propagandă. A fost adoptat ca motiv arhitectural, fiind cel mai adesea întâlnit în publicitate. Cercetările arheologice au arătat că svastica este un simbol foarte vechi, înainte de a fi adoptat de naziști acesta apărând chiar din neolitic.

La fel, și steaua lui David (Israel) a devenit un stigmat, simbolic, mai degrabă, avea sensul de a trezi conștiința. Recent chiar, steaua lui David a fost folosită de candidatul la președinția SUA, Donald Trump, într-o imagine cu rivala sa, Hillary Clinton, alături de o bancnotă de 100 de dolari.

Drapelul statului Israel

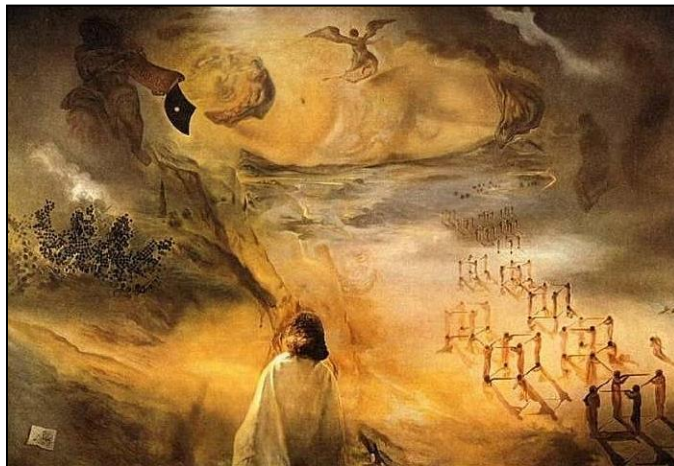
Vitrăliu – Sinagogă

Portretul lui Corneliu Zelea Codreanu a devenit simbol al fanatismului. Adepții lui se închinău la acel portret.

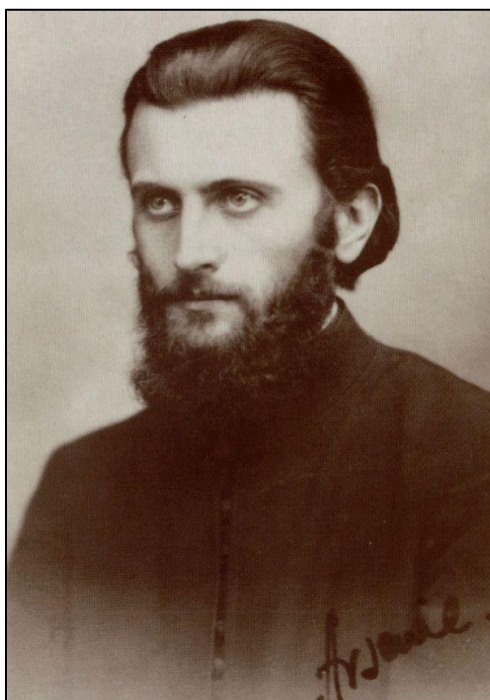

Și exemplele ar mai putea continua. Dar cam aceasta este ideea de propagandă – arta folosită în scopul politicii, care a avut loc din totdeauna.

Dar manipularea este prezentă și în cazul bisericii. Sculpturi opulente, picturi făcute ca omul simplu să se teamă de un Dumnezeu crud. Oamenii ar fi avut idee despre cum arată Raiul fără cupola pictată de Michelangelo? S-ar fi temut de Iad dacă n-ar fi fost pictat iadul cel mai grotesc de Salvador Dali?

Sau o manipulare de dată mai recentă, a icoanelor care plâng, chipul lui Arsenie Boca, care, prin lacrimi, transmite un mesaj celor care s-au îndepărtat de credință în principal.

Toate, de la început și până în prezent, constituie forme de manipulare prin artă.

Astăzi, aspectul continuă, fiind susținută și de progresul tehnologic care îi asigură o amplificare forme de manipulare și propagandă, pătrunzând, prin mesajele directe sau prin cele subliminale, în subconștientul țintei.

Ascensiunea cea mai semnificativă pentru propagandă a avut loc odată cu mass-media, sub o formă mai cosmetizată. „De câte ori deschidem radioul sau televizorul, de fiecare dată când deschidem o carte, un săptămânal sau un cotidian, cineva încearcă să ne educe, să ne convingă să cumpărăm un produs, să ne determine să votăm un candidat sau să fim de acord cu o anumită versiune a ceea ce este drept, adevărat sau frumos”. (Teodorescu, 2008).

Concluzia este că important e să conștientizăm scopul și efectele manipulării și propagandei, să vedem la ce suntem vulnerabili și cât de ușor suntem astfel convinși, pentru a putea să ne apărăm. Trebuie să fim deschiși pentru a fi liberi și a face sau observa frumosul din orice, dar să nu ne lăsăm victimele manipulării.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ:

- Teodorescu, B., *Cinci milenii de manipulare*, București, Editura Tritonic, 2008;
Domenach, J.M., *Propaganda politică*, Iași, Editura Institutul European, 2004;
Hitler, A., *Mein Kampf*, Craiova, Editura Beladi, 1994;
Ștefănescu, S., *Sociologia comunicării*, Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun, 2010;
Tolstoi, *Jurnal*, volumul II, Iași, Editura Elit, pag. 17;
Immanuel Kant, *Metafizica moravurilor*, ediția a doua, București, Editura Antaios, 1999, pag. 311;
Constantin Cucos, *Efectele malefice ale culturii mediatice*, Iași, 2000.

IMPORTANȚA LECTURII ÎN DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR DE COMUNICARE

Prof. Elena POPA

Motto: „Nu există zăbavă mai bună decât cititul cărților”.

(M. Costin)

Lectura este un act individual generat de aspirații, idealuri și valori proprii. Ea se structurează și evoluează în funcție de orizontul de cunoaștere, de exigențele comportamentului personal și social, de oferta culturală a unei societăți.

O punte de legătură între generații este slova scrisă, „voroava vechilor cazanii”, chiar dacă formele de asimilare a informațiilor au evoluat de la pergament, cronici, letopisețe, texte tipărite, editate, benzi magnetice, imagini proiectate, la textele virtuale. Nu putem vorbi despre lectură fără a lua în considerație faptul că ea se prezintă sub forma unui discurs, a unui text cuprins în paginile unei scrisori, reviste sau cărți întrucât numai prin intermediul textului scris, adică a cărții și prin lectură putem grefa în conștiința noastră experiența de viață și sublimul cuceririlor milenare ale omenirii, după cum afirmă scriitoarea Lina Codreanu în ciclul de proză scurtă „Poștalionul”: „cuvântul este viața însăși”.

Puterea cărții nu stă în forma ei, ci în esența universului ideatic, ce se impune lecturată. În interiorul cărții șirul întrebărilor despre sensurile și rosturile lumii pot primi răspunsuri care ne

împacă, ne resemnează, ne tulbură sau ne incită la alte și alte lecturi. Cartea și cititorul formează un cuplu tainic și durabil.

Actualmente nu poate fi concepută o cultură sistematică, temeinică a ființei umane și implicit a societății în afara cărții pentru că ea este un ospaț al gândurilor la care oricine e poftit, ea poate fi un dascăl tăcut, dar care concentrează în paginile sale o puzderie de gânduri, de idei, ce ne ghidează spiritual, moral, ne face să ne bucurăm, să râdem și să plângem, să medităm, să diferențiem binele de rău și să luăm decizii înțelepte.

Un prim pas înțelept este alegerea potrivită a cărților iar al doilea este deprinderea lecturii, obținerea eficienței ei maxime în urma citirii unei cărți. Lectura e bine să fie selectată în funcție de vârstă, de personalitate, de profesie. La maturitate deplină, ea se diferențiază de la un cititor la altul, în această perioadă se reiau unele texte pentru plăcerea sufletească, pentru a fi înțelese cu înțelepciunea proprie vârstei. M. Eliade în „Psihologia lecturii” scria: „oamenii care nu au descoperit voluptatea recitirii a cel puțin zece cărți mari și nu au permanent o carte pe care să o răsfoiască zilnic, nu pot spune că știu ce înseamnă propriu-zis arta lecturii”, iar Paul Valery definea lectura ca fiind „ceea ce rămâne după ce se uită totul”, adică poți uita amănunte, dar îți rămâne o viziune precisă a mersului omenirii, a tragediei, a demnității omului, iar aceasta este o experiență personală pe care nu o poate suprima nimeni și nimic.

Importanța citirii este evidentă și mereu actuală. Lectura este un instrument care dezvoltă posibilitatea de comunicare între oameni, făcându-se ecoul capacităților de gândire, de exprimare și de comunicare, chiar de autocomunicare a acestora. Lectura pentru oameni, dar în special pentru elevi și tineri este un act intelectual esențial, care trebuie îndrumat și supravegheat de familie și de școală.

În cadrul sistemului de educație, al școlii importanța lecturii este dată de aspectele educative pe care le implică:

- *Aspectul cognitiv*: prin lectură elevii își îmbogățesc cunoștințele despre lume, despre realitate;

- *Aspectul educativ*: lectura contribuie esențial la educarea copiilor în dimensiunile etice și estetice;

- *Aspectul formativ* constă în faptul că lectura are drept consecință formarea și consolidarea deprinderilor de muncă intelectuală, dezvoltarea gândirii, a imaginației, a capacității de exprimare corectă și expresivă.

Finalitățile lecturii la elev sunt următoarele:

- Consolidarea deprinderii de citire corectă, fluentă, conștientă și expresivă;
- Formarea și dezvoltarea gustului pentru lectură;
- Lărgirea ariei de informație a elevilor;
- Creșterea interesului pentru cunoașterea realității, în general;
- Îmbogățirea și dezvoltarea sentimentelor într-o gamă complexă;
- Cunoașterea și dezvoltarea sentimentelor într-o gamă complexă;
- Cunoașterea și înțelegerea valorilor etice;
- Cultivarea sentimentelor, convingerilor și comportamentelor morale;
- Definirea și aprecierea valorilor morale;
- Formarea discernământului etic;
- Dezvoltarea gustului estetic, cultivarea faptelor estetice;
- Îmbogățirea și activizarea vocabularului, dezvoltarea capacității de exprimare;
- Stimularea capacității creative;
- Formarea idealurilor etice și estetice;

- Dezvoltarea capacității de a gândi și de a se exprima în conexiuni interdisciplinare;
- Lărgirea orizontului imaginativ, al capacității de imaginare a unor universuri posibile, ca anticipare a lumii viitorului.

Optimizarea lecturii e o problemă mereu deschisă, care capătă o deosebită importanță, mai ales astăzi, când timpul alocat cititului e din ce în ce mai puțin, iar volumul informațiilor care ne asaltează e tot mai mare. A spori motivația lecturii înseamnă a înmulți șansele elevului de a se înțelege pe sine și de a-i înțelege pe alții. Noi, oamenii, vom continua să citim, chiar dacă o vom face pe ecrane portabile sau fixe, de buzunar ori de mari dimensiuni, dar vom citi câtă vreme vom persevera să gândim, să producem bunuri spirituale pentru generațiile ce ne vor urma.

Subliniem faptul că un astfel de obiectiv ambițios este dificil de realizat în condițiile în care informația prezentată pe internet este mult mai ușor de accesat și este prezentată într-o formă mai puțin abstractă, îmbogățită cu imagini și culori diverse. De aceea foarte important e rolul familiei în trezirea, cultivarea interesului de a citi, pe care îl creează inițial și apoi, e rolul instituțiilor de învățământ, care sprijină și continuă, menține și dezvoltă acest interes la copii și adolescenți, comportă o semnificație majoră. Școala și familia trebuie să inoculeze copilului ideea că *spiritul care gustă din ospățul delicios al lecturii* va sta departe de falsă știință, de acele *imagini vapoaze și absurde*.

Înainte de a se integra în mediul școlar, copilul vede în familie modelul cititorului pasionat, interesat profund de universul dezvăluit de cărți și îmbogățit de cunoștințele desprinse din acestea. Acest model poate fi tată, mama, un frate sau o soră, un unchi sau un bunic. Lumina cărților are influențe atât la nivel intelectual, cât și sub aspect moral sau psiho-social. Fiecare carte oferă o lume, în care cititorii sunt invitați să pătrundă în ea, să o înțeleagă, să o îmbogățească, să se revolte, să se entuziasmeze, să mediteze, să se amuze, iar prin toate acestea să devină altul, să se transforme.

În calitate de modelatori de personalități avem o misiune și se impune a incrimina *orice pasivitate care acceptă tulburările și obscuritatea ce par să triumfe în prezent*. Abordând subiectul din perspectiva necesității de a cultiva gustul pentru citit la elevi, specificăm principalele beneficii pe care universul cărților le oferă. În primul rând, trebuie menționat aportul de cunoștințe care sporește nivelul de înțelegere al realității, facilitând, totodată, o exprimare coerentă și complexă, atât scrisă cât și verbală. Un copil sau un tânăr, obișnuit să parcurgă cu interes și motivat pagini pline de informații sau întâmplări va avea capacitatea de a reda în scris sau oral idei originale și construcții lingvistice expresive. Aceste aspecte reflectă timpul petrecut alături de cea mai bună prietenă, cartea.

În al doilea rând, exersarea minții, antrenarea memoriei și a imaginației sunt alte elemente importante ale cititului pe care educatorii, fie părinți, fie cadre didactice, trebuie să le aibă în vedere atunci când prezintă însemnătatea cărții în devenirea fiecărui om. În plus, în urma lecturii, vocabularul cunoaște o înfățișare nouă, mult mai frumoasă, demnă de un maestru în arta de a vorbi sau de a scrie.

De asemenea, citind, elevul poate defini opinii proprii cu privire la realitate, poate argumenta o poziție intelectuală, mult mai coerent și poate aborda un subiect dintr-o prismă originală și expresivă. Școala, ca *unitatea de bază a sistemului de învățământ* sau ca *factor instituțional al educației* completează sau direcționează, după caz, eforturile familiei în direcția definirii unei personalități armonioase. Profesorii modelează personalitățile în devenire, iar cartea trebuie să le fie prieten și reper, deopotrivă, să le furnizeze principalele direcții de a

acționa, de a lua decizii, de a socializa, de a stabili priorități, de a crea, de a defini existența însăși.

Cititul conduce și la o anumită disciplină, mai ales în prezent când se constată o multitudine de posibilități pe care le au copiii, adolescenții și tinerii de a-și petrece timpul, unele dintre ele nefiind tocmai constructive pentru spiritul și intelectul lor. De aceea, devine o reală exigență, pentru noi de a ghida copiii în gestionarea timpului. E bine să le spunem atât elevilor cât și părinților că vacanțele, în special vacanța de vară, sunt ocazii pentru a face din lectură o activitate plăcută sau chiar activitatea preferată. Pot fi stabilite câteva ore pe zi destinate cititului, în funcție de disponibilitățile fizice și psihice ale fiecărui copil în parte, de capacitatea de receptare a mesajului transmis, precum și de gradul de interes pentru o lectură sau alta.

Atenția acordată lecturilor suplimentare nu trebuie însoțită, însă, de o neglijare a conținuturilor prezente în manualele școlare, ci se impune o completare, o reală armonie între cunoștințele fundament pe care le oferă parcurgerea programelor și aria de cunoștințe dobândite în urma cititului în afara școlii. Acestea din urmă vin să încununeze dezvoltarea personalității elevului într-un mod în care puține alte activități o pot realiza.

Pe fondul acestor considerații se conturează întrebarea: Cum se poate proceda în direcția motivării elevilor spre lectură? Cum poate deveni cartea, cea mai bună prietenă a lor? Din experiența didactică, constatăm faptul că elevii dezvoltă o preferință pentru lecturi diverse dacă în lista lecturilor de vacanță sau a celor suplimentare sunt incluse texte ale autorilor preferați și dacă li se oferă posibilitatea de a opta pentru o carte anume, dacă sunt implicate în felurite activități în cadrul orelor și în afara lor, de exemplu: organizarea unor simpozioane literare, concursuri de lectură, prezentări de cărți, dezbateri pe diferite subiecte literare (motivul hanului în literatura română și în cea universală, formele și semnificația numelor proprii în literatură, motivul zilei de duminică în creația lui Slavici și Rebreanu, importanța zilelor religioase în proza română), înființarea clubului de lectură, redactarea unor recenzii asupra unor cărți apărute recent, implicarea elevilor în proiecte de colaborare cu biblioteca liceului și cu cea municipală (Biblioteen), recitaluri de poezii, serate literare, realizarea unor antologii cu cele mai frumoase poezii ale unui scriitor sau pe o temă dată, efectuarea unor activități sub denumirea Tânăruț scriitor sau traducător, Cartea – orizont de cunoaștere, Lectura - o pasiune uitată, Plimbă cartea, Biblioteca anului, Criza lecturii, etc.

Așa cum muzica ne încântă auzul, pictura ne încântă văzul, lumea cărților ne încântă întreaga simțire, oferindu-ne resursele necesare raportării la noi înșine. Copiii și adolescenții vor înțelege acest lucru dacă educatorii îi ghidează și-i sprijină permanent în acest sens. Astfel, totul în lume fiind sub semnul efemerului, un lucru nu trebuie uitat și anume să ne îmbogățim sufletul și spiritul prin cunoaștere. Cine este aliatul nostru în acest proces de cunoaștere și de autocunoaștere? Răspunsul *este cartea*.

În încheiere, „Cartea reflectă ca o oglindă lungul șir de secole al vieții omenirii, istoria luptei sale pentru existență, pentru un viitor mai luminos, suferințele, bucuriile, înfrângerile și biruințele sale toate. Iubiți cartea, îngrijiți-o și citiți cât mai mult. Cartea ne este prieten credincios, de nădejde.” (G. F. Morozov)

BIBLIOGRAFIE:

- Blaga, Lucian, *Trilogia culturii*, vol. 9, București, Editura Minerva, 1985;
Cristea, Sorin, *Dicționar de termeni pedagogici*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1998;

Guenon, Rene, *Criza lumii moderne*, traducere de Anca Manolescu, București, Editura Humanitas, 2008;

Nicola, Ioan, *Pedagogie generală*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1990;

Riboulet, Jean, *Formarea intelectuală și morală a tinerilor*, Cluj, Editura Galaxia Gutenberg, 2006.

ARTA ABSTRACTĂ DIN PERSPECTIVA INVIZIBILULUI

Prof. Diana-Gabriela CRĂSNEANU

Înainte de a fi expresie stilistică, artă e preocupată de transpunerea și interpretarea stărilor sufletești, a afectelor ce tulbură conștiința artistului în contactul ei cu tot ce o înconjoară.

Cred că unui artist îi este îngăduit să se avânte pe tărâmul imaginației creatoare suficient de mult încât să nu ajungă de neînțeles sau prea abstract. Astfel, nu are limite în imaginație, iar privitorul nu are în interpretare, fiind la îndemâna tuturor aceluia care au un gram de sensibilitate.

Artă abstractă nu mai este de neînțeles ca altădată, fiindu-i luat locul mai degrabă de către arta conceptuală, care vine cu idei, execuții și juxtapuneri neașteptate pe teme diverse.

Poate că tipul acesta de artă ne trezește cel mai bine inconștientul, conștiința și imaginația. Pentru că fiind nevoiți să privim dincolo de forme, avem libertatea de a ne imagina orice. Putem astfel să ne reprezentăm, respectiv să interpretăm nu obiectul ci viața interioară. Prin interpretarea emoțiilor ascunse din sufletul creatorului se arată invizibilul. Frumusețea exterioară vine din cea interioară.

Cu alte cuvinte, exteriorizarea gândurilor și trăirilor prin imagini relevă invizibilul. Odată cu vizibilul percepem și invizibilul.

Heidegger afirma: „*Opera de artă deschide într-un fel specific ființa ființării. Pentru că de fapt în operă survine această deschidere, adică ieșirea din ascundere, adică adevărul ființării. Artă este punerea-de-sine-în-operă a adevărului*”.

Iar lucrările abstracte, spunând multe despre creatorul lor, care lasă posibilitatea unor interpretări diverse, pot conduce la deslușirea mesajului și a interiorului acestuia. Operele de artă ar putea fi în acest sens, instrumente de analiză, de autocunoaștere, accesând nivelurile psihice cele mai profunde. Ar putea fi, după părerea mea, singura care sprijină gândirea reflexivă, singura folosită catehnică proiectivă de autocunoaștere a trăirilor afective cele mai ascunse.

Cert este că opera de artă constituie un stimul al trăirilor, abstractul, ocupând prin excelență o astfel de poziție. Imagini despre un viitor, un trecut, o emoție pozitivă sau una negativă, toate trezesc ceva în inconștientul privitorului. Invizibilul din primă fază, prinde contur în mintea noastră. Astfel, intrând în sensul operei respective, nu numai că gândul creatorului devine vizibil, ci și palpabil, îl poți atinge.

Picturile abstracte pun stăpânire în același timp, pe simțurile, sensibilitatea și inteligența noastră. Ele suscită în noi răspunsurile cele mai vii, cele mai intense.

Artă abstractă și-a făcut apariția odată cu primele lucrări ale pictorului rus Wassily Kandinsky. Departe de a fi niște scheme raționale, compozițiile abstracte conțin și degajă aceeași calitate de emoție obiectivă pe care poate să o resimtă pictorul figurativ când pictează cutare portret, natură moartă sau peisaj.

Kandinsky a dezvoltat unele teorii prin care explica faptul că toată abstractizarea are ceea ce are orice operă artistică. „La un ceas neștiut, dintr-un izvor care ne e încă închis și pecetluit, opera vine pe lume necruțătoare. Calcul rece, pensulații sărind încoace și încolo, fără niciun plan, construcții matematice exacte (evidente sau disimulate), desen tăcut sau zgomotos, finisare minuțioasă, culoare în sunet de fanfără sau îngânată, planuri largi, senine, întunecate, fragmentare. Nu-i aceasta formă? Nu sunt acestea mijloace? Suflete care suferă, caută, se zbat, rănite adânc de ciocnirea materialului cu spiritualul. Descoperirea. Consolarea cu fenomenele lumii, ale celei exterioare și ale celei lăuntrice. Cufundarea în

bucurie. Chemarea. Misterul grăind prin mistere. Nu-i acesta sens? Nu-i acesta scopul – conștient sau inconștient – al nedomolitei dorințe de a crea? Rușine celui care întoarce urechea sufletului său de la graiul artei! O făptură omenească vorbește fapturilor omenești despre ceea ce e mai presus de om – limbajul artei. Așadar, el nu dorește să se renunțe la lumea obiectivă a formelor și culorilor, ci sugerează necesitatea unui proces de abstractizare, de reducere a universului vizibil la esențe, la acele „grăunțe din care cresc liniile imprezvizibile”, la „armoniile lăuntrice ale corpurilor”.

Un centru permanent al convingerilor teoretice ale lui Kandinsky era *principiul necesității interioare*, prin care insista asupra unei libertăți nelimitate în alegerea mijloacelor de expresie, ceea ce – se susținea – permitea artei să se miște între cei doi poli: abstracție totală și realism total.

Această necesitate interioară este formată din trei necesități:

-orice artist, în calitate de creator, trebuie să exprime ceea ce este caracteristic persoanei sale. (Elementul personalității).

-orice artist, ca fiu al epocii sale, trebuie să exprime ceea ce este caracteristic acestei epoci. (Elementul stil în valoarea sa interioară, care este compus din limbajul epocii și din limbajul poporului).

-orice artist, ca slujitor al artei, trebuie să exprime ceea ce, în general, este caracteristic artei. (Elementul de artă pur și etern pe care îl regăsim la toate ființele umane).

Primele două sunt de natură subiectivă. Întreaga epocă vrea să își exprime viața prin artă. La fel artistul vrea să se exprime pe el însuși și nu alege decât formele care îi sunt apropiate sufletește. Cel de-al treilea element devine comprehensibil cu ajutorul acestora, subiective. Ochiul artistului trebuie să fie deschis asupra propriei vieți interioare, urechea întotdeauna aplecată spre vocea necesității interioare.

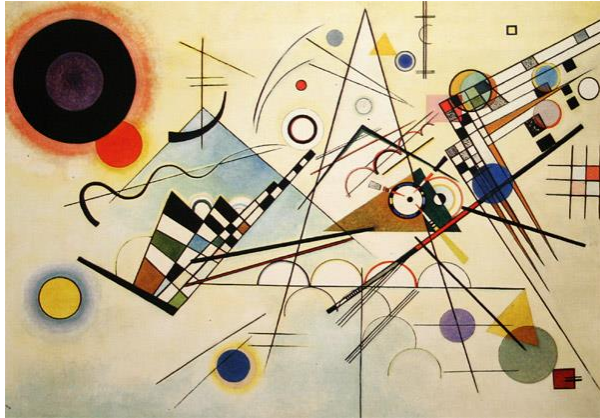
Kandinsky considera că pentru exprimarea necesității interioare nu trebuie să cauți asemănare formală. El descoperă că „un cerc în pictură poate fi mai semnificativ decât capul de om” și că „impactul dintre unghiul ascuțit al unui triunghi și un cerc produce un efect care nu este mai puțin puternic decât acela al degetului lui Dumnezeu atingând degetul lui Adam, la Michelangelo”. Formele abstracte sunt veșnic „libere”, sunt în mod inepuizabil evocatoare. Ele reprezintă o nouă posibilitate, care ar permite omului să ajungă la o esență. Liniile se ondulează și reprezintă nu doar mișcare ci și intenție și dezvoltare. Culorile se asociază nu numai pentru a exprima dintre cele mai diverse emoții umane, ci și pentru că ele sunt sub semnul aspectelor emotive ale mediului nostru – galbenul evocă pământul, și este crud; albastrul evocă cerul care este pur, infinit, sugerând pacea, ș.a.m.d. Întreaga construcție – orchestrație de formă și culoare – este voit expresivă; există o necesitate interioară obscură, nedefinită, iar artistul caută intuitiv un aranjament de culori care să exprime sentimentul.

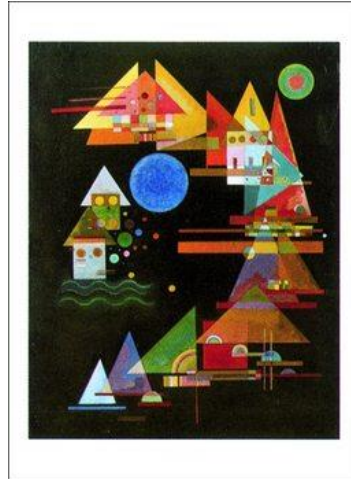
Vasili Kandinsky, *prima lucrare abstractă* – 1910. Acuarelă, 50x65 cm. Paris, Colecția Nina Kandinsky

Vasili Kandinsky, *compoziția X*, 1939, ulei pe pânză, 130x195 cm, Paris, Colecția Nina Kandinsky

Vasili Kandinsky, *compoziția VIII*, 1923, ulei pe pânză, 140x200 cm, New York, Guggenheim Museum

Vasili Kandinsky, *puncte în arc*, 1927, ulei pe pânză, 66x49 cm, Munchen, Colecția Ida Bienert

„Ceea ce aş putea spune despre mine sau despre picturile mele nu atinge decât superficial înţelesul artistic pur. Pictura trebuie privită ca o reprezentare a unei stări de spirit şi nu a unui obiect”.

Aşadar, tablourile lui Kandinsky nu sunt nici demonstrații, nici teoreme. Nu trebuie să căutăm în ele nici geometrie, nici matematică, ci doar o atmosferă. Arta presupune întotdeauna interpretare, din ambele perspective: a creatorului şi a privitorului.

Cum se poate releva invizibilul? Cu puțină răbdare de contemplare a imaginii, de examinare şi evidențiere a imaginației, conținutul mesajului ar putea să prindă formă în ochii privitorului. Din căutarea interioară a viziunii personale a artistului se descoperă vizibilul.

Arta, acționând asupra sensibilității, ea nu poate acționa decât prin sensibilitate. Cel care privește o operă de artă dialoghează cu artistul prin intermediul limbajului sufletesc. Şi de acolo începe descoperirea vălului de invizibilitate.

Să vezi invizibilul prin imagini şi inexprimabilul prin cuvinte înseamnă să poți descifra dincolo de acestea.

Din acest punct de vedere, arta abstractă presupune arătarea invizibilului, prin redarea şi înţelegerea emoțiilor ascunse din sufletele noastre.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ:

- Vasili Kandinsky, *Clasicii picturii universale*, București, Editura Meridiane, 1980;
 J.Cassou, *Panorama artelor plastice contemporane*, București, Editura Meridiane, 1971;
 M.Brion, *Artă abstractă*, București, Editura Meridiane, 1973;
 Vasili Kandinski, *Spiritualul în artă*, București, Editura Meridiane, 1994, p. 5.

CÂND ȘI DE CE ÎL CITIM PE EMINESCU?

Iuliana GHEORGHIU
clasa a XI-a Filologie₁

Îl citim pe Eminescu într-o zi melancolică de iarnă, într-o seară liniștită, când afară ninsoarea așterne lin o pătură albă peste pământul înghețat, când noaptea veghează tăcută peste toate viețuitoarele care s-au ascuns, iar noi ascultăm cum arde focul în sobă, stând cu o carte de poezii eminesciene pe brațe.

Îl citim pe Eminescu într-o zi parfumată de primăvară, într-o dimineață când soarele a început să strălucească și să topească zăpada, când aerul este înmiresmat de la copacii înfloriți, iar noi ieșim afară pentru a ne bucura de viață, plimbându-ne cu volumul lui Eminescu în buzunar.

Îl citim pe Eminescu într-o zi romantică de vară, într-o după-amiază însorită și călduroasă, când toată natura e veselă și plină de viață, iar noi stăm la umbra teiului parfumat, cu poeziile lui Eminescu în brațe și visăm cu ochii deschiși la Luceferi, păduri tănuite, iubiri pierdute, la imensitatea și tainele universului și existenței noastre.

Îl citim pe Eminescu într-o zi aurie de toamnă, la asfințit, când frunzele copacilor cad și aștern un covor multicolor, când aerul se răcește, iar noi facem ultimele plimbări înainte ca iarna să vină și să înghețe totul și punem la presat într-o carte de poezii de Eminescu o ultimă frunză căzută din copacul nostru, spre păstrare.

Îl citim pe Eminescu când vrem să evadăm din lumea noastră cenușie, monotonă, searbădă, când simțim nevoia de frumosul poetic.

Îl citim pe Eminescu pentru că el este Luceafărul care aduce lumină în poezia românească, care strălucește cel mai puternic și ne luminează clipele atunci când îl citim. Îl citim pentru că poezia lui este inegalabilă.

Da, îl citim pe Eminescu. Îl citim acum și îl vom citi și peste cincizeci și peste o sută de ani și peste mult timp de acum încolo. De ce?

Pentru că merită.

SCRISOARE CĂTRE ELEVII MEI - FOȘTI, VIITORI ȘI PREZENȚI

Prof: Antal Cella – Sînziana

Dragi elevi,

Pentru că sunt una dintre profesoarele cele mai apropiate de vârsta voastră de la Colegiul Național „Cuza Vodă” și pentru că nu au trecut atât de mulți ani de când am terminat facultatea, mi-am permis să vă prezint o experiență din timpul facultății pe care unii dintre voi poate o veți găsi utilă...acum sau mai târziu.

Am terminat Facultatea de Biologie acum 6 ani, fiind prima generație care a terminat în sistemul Bologna (adică 3 ani de facultate plus încă 2 ani de master) atât de blamat de unii dar cu unele avantaje pe plan socio-cultural. Altfel spus, am fost prima generație care a beneficiat de facilitățile oferite de acest sistem în privința stagiilor de practică realizate în străinătate. Eu am avut avantajul, prin natura masterului pe care mi l-am ales (modul francofon) să intru în contact cu 3 profesori universitari de la *Université Lille*

I-Sciences et Technologies veniți în România pentru a susține cursuri în cadrul masterului meu: *Bioprocedee în domeniul agro-alimentar*. Mi-am dorit să încerc și o experiență în afara țării și m-am interesat de posibilitățile realizării unui stagiu de practică pe microbiologie, genetică sau biochimie discutând direct cu profesorii francezi. Din fericire nu aveau pretenții exagerate în ceea ce privește cunoașterea limbii franceze și s-au arătat interesați să păstrăm legătura până la finalizarea documentației necesare. Un alt noroc a fost primirea banilor alocați pentru stagiul înainte de plecare, 2500 de euro (câte 500 euro pe lună), bani din care trebuia să ne asigurăm cazarea, masa și alte mici cheltuielile cotidiene.

Lucrurile s-au rezolvat cum trebuie și în septembrie, în al doilea an de master, eu împreună cu alți doi colegi aterizam într-un aeroport dintr-un oraș din Belgia de unde am luat TGV-ul (un tren de mare viteză) ajungând „teferi și nevătămați” în Lille unde ne așteptau doi dintre profesorii veniți în România. Un lucru care m-a frapat atunci a fost numărul mare de musulmani și de afro-americani pe care l-am văzut în stațiile de metrou ...

Profesorii ne-au condus la căminele din campusul universității, situate undeva la vreo 20 km de orașul Lille și unde se ajungea cu un metrou suprateran (mândria orașului). Ne-au prezentat succint campusul, restaurantele universitare (un fel de cantine moderne) și laboratorul unde urma să lucrăm următoarele 5 luni. Eu am fost repartizată să lucrez cu o doctorantă mulțră numită Jovanna, venită la studii din insulele Caraibești care lucra la o teză de doctorat în domeniul biopesticidelor (microorganisme de tipul bacteriilor, modificate genetic capabile să creeze un scut pentru rădăcini împotriva altor bacterii cu potențial patogen).

Primele 2 săptămâni le-am încheiat cu dureri de cap din cauza vitezei de vorbire a limbii franceze de către nativi, fapt care m-a forțat să mă concentrez la maxim perioade mai lungi de timp pentru a înțelege instrucțiunile și ceea ce ni se transmitea. Ar trebui să precizez că în același timp cu noi mai făceau practică și alți elevi francezi aflați în ultimul an de liceu (al 5-lea an la ei) proveniți de la un liceu cu profil biochimic. Știu că mi-a trecut atunci prin cap ce mult înseamnă să te familiarizezi cu etapele unei investigații sau cercetări științifice încă din liceu așa cum era cazul acestor elevi, precum și valoarea aplicării teoriei în practică.

Tot în primele 2 săptămâni am participat la un curs de limbă franceză care urmărea determinarea nivelului de limbă franceză pe care îl posedă fiecare cursant și reactualizarea cunoștințelor de gramatică. La curs am avut ocazia să intru în contact cu studenți din cel puțin 10 naționalități și am constatat, spre surprinderea mea, că erau și studenți care de-abia vorbeau franceză și nu erau complexați de asta.

Printre colegii noștri de laborator s-au numărat și o marocancă, o algeriancă și un camerunez care se laudă că are o țară bogată în diamante și 4 neveste. Dintre colegii francezi am interacționat cu câțiva dintre ei, și am fost surprinsă să descopăr ce confuzie este în capul lor între noțiunea de român și de rom, inclusiv în ceea ce privește portul național. Ca și comportament, însă, s-au străduit să nu manifeste atitudini discriminatorii deși uneori puteai să simți o anumită rețineră sau neîncredere pe care o aveau față de tine.

Finalitatea acestui stagiu a reprezentat-o realizarea unui raport de activitate și a unei prezentări PowerPoint cu rezultatele cercetării precum și susținerea ei în fața membrilor laboratorului: profesori, doctoranzi, elevi în amfiteatrul clădirii. Pentru a atinge acest deziderat am făcut experimente cu diferite tulpini mutante de *Bacillus subtilis* (o bacterie prezentă în mod natural în sol) pentru a determina concentrațiile optime de antibiotic care permit supraviețuirea bacteriilor mutante și eliminarea celor nemodificate genetic. Tulpinile de bacterii mutante aveau încorporate o genă de rezistență la un anumit antibiotic și puteau produce o substanță lipoproteică capabilă de a ține bacteriile din colonie strâns unite între ele formând un scut pe rădăcinile de tomate. Pentru a determina că într-adevăr bacteriile ce s-au dezvoltat pe mediile de cultură erau tulpinile mutante cercetate am utilizat o tehnică numită spectrofotometrie utilizând un aparat numit spectrofotometru. Stabilirea concentrațiilor optime de antibiotic s-a dovedit un proces migălos care a implicat cultivarea tulpinilor mutante, în mod repetat, în condiții de sterilitate, pe medii de cultură ce conțineau antibiotic în concentrații diferite. Ba mai mult decât atât a implicat o risipă de resurse materiale (sute de plăci metri de plastic, substanțe precum bulion de carne, agar – agar, eprubete sterilizate permanent, etc.) care din păcate în România nu ar fi fost posibilă în acel moment. Am avut totuși satisfacția să obțin un fenomen numit *swarming* – un mod

caracteristic de migrare a bacteriilor pe un mediu special de cultură care era mai greu de obținut în laborator... și de aici vine adevărata satisfacție atunci când cercetezi ceva.

Unul dintre beneficiile majore ale acestui stagiu a fost posibilitatea vizitării unor obiective din Paris, Brugge și Bruxelles, aflate la aproximativ o oră sau două de mers cu trenul distanță de Lille... și da, pot spune că a meritat experiența prin prisma experiențelor trăite și a locurilor vizitate.

Per total, atât din punct de vedere al experienței practice dobândite în laborator cât și din punct de vedere socio-cultural, acest stagiu de practică s-a dovedit a fi o experiență de neuitat.

Concluziile la care am ajuns în urma acestui stagiu de practică au fost că noi, românii, avem potențial dar, din păcate, sistemul nostru de învățământ continuă să pună mai mult accent pe teorie decât pe practică, fapt cauzat și de o lipsă a posibilităților materiale și de o supraîncărcare a programelor școlare punând profesorul în situația de a alege între a nu preda o parte din materie sau a nu face unele lucrări practice. Ba mai mult, am realizat o dată în plus cât de important este în ziua de astăzi să cunoști cel puțin o limbă de circulație internațională...

ȘTIINȚĂ

GENETICA ȘI CANCERUL

Prof. Maricica ATASIEI

Cancerul reprezintă transformarea unor celule normale în celule anormale, care au suferit modificări ireversibile, fiind capabile de proliferare și care invadează noi țesuturi și organe ale corpului.

Tumorile benigne (necanceroase) rămân localizate în zona în care se formează, în timp ce tumorile maligne (canceroase), invadează țesuturile învecinate dând naștere la așa numitele metastaze ce se răspândesc, prin intermediul vaselor sangvine și limfatice, la distanță de locul de formare, unde vor genera noi tumori. Un cancer care se formează în epiteliu este denumit medical carcinom, în timp ce un cancer întâlnit în țesutul mezenchimal (exemplu în țesutul muscular) este numit sarcom. Cancerul globulelor albe este numit leucemie, limfom este cancerul țesutului limfoid, iar mielom este cancerul celulelor plasmei.

Toate tipurile de cancer sunt cauzate de mutații suferite de anumite gene numite protooncogene, care, în mod normal, codifică proteine cu rol în realizarea unor funcții celulare importante. În anumite condiții, spre exemplu stres psihic sau sub influența unor factori de mediu, protooncogenele suferă mutații și se transformă în oncogene.

Genomul uman normal este format dintr-un număr de 46 de cromozomi, 23 de perechi, grupați în funcție de mărime în șapte grupe ce alcătuiesc cariotipul. Cancerul sanguin (leucemia cronică mieloidă) este asociat la om cu deleția brațului lung al cromozomului 22 și translocția sa reciprocă cu un segment din cromozomul 9.

Cancerul de sân apare prin translocții reciproce între cromozomul 1 și oricare dintre ceilalți cromozomi somatici ai complementului cromozomal uman.

Procesul de carcinogeneză se desfășoară în mai multe etape:

- de inițiere, când un agent carcinogen determină alterarea sau modificarea ADN-ului dintr-o celulă normală;
- de dezvoltare, celula devine susceptibilă la alte schimbări genetice;
- de progresie, celulele proliferază.

Toate aceste evenimente se finalizează cu formarea unei microtumori compusă din celule „nemuritoare” care se divid rapid, anarhic, consumând nutrimente și oxigen de la celulele normale, slăbind progresiv întreg organismul.

Există mai multe stadii în evoluția tumorilor:

-stadiul 0 sau cancer „in situ” în care celulele canceroase sunt localizate în țesutul în care s-au format.

-stadiul I, în care celulele canceroase invadează 1-2 straturi de țesuturi locale, învecinate. De exemplu, dacă este un cancer al mucoasei gastrice (un carcinom), în acest stadiu celulele canceroase străbat membrana bazală și pătrund în submucoasă și stratul muscular.

-stadiul II, celulele canceroase invadează regiunea învecinată fără a pătrunde în vasele limfatice. De exemplu celulele canceroase pătrund în cavitatea gastrică.

-stadiul III este caracterizat prin desprinderea celulelor canceroase din tumora inițială și intrarea în sistemul limfatic, fără a ajunge la alte organe ale corpului, ci doar în ganglionii limfatici.

-stadiul IV este caracterizat de apariția metastazelor, adică a tumorilor secundare ce se dezvoltă în țesuturi și organe diferite și la distanță de tumora inițială.

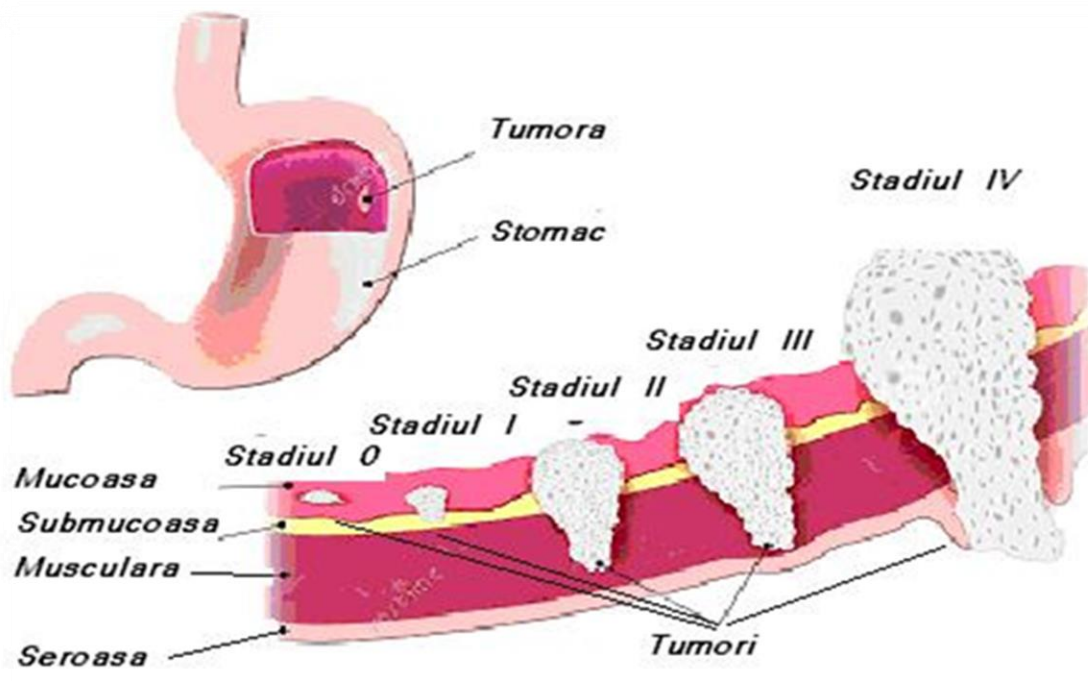

Fig. 1. Stadii în evoluția carcinomului gastric

Carcinogeneza este rezultatul mutațiilor care afectează ciclul celular. Aceste mutații pot fi spontane sau rezultă din interacțiunile organismului cu mediul.

Agenții care induc cancerul, respectiv agenții carcinogeni, sunt reprezentați prin diferite substanțe chimice (azbestul, siliciul, nicotina, benzenul, gudronul, formaldehida, policlorura de vinil), factori fizici (radiațiile ionizante și neionizante – razele UV), precum și factori biologici, incriminate fiind oncovirusurile (virusul hepatitei B, virusul papiloma uman, HIV).

În mediul înconjurător, există un fond natural de radiații care provin din spațiul cosmic sau din rocile radioactive. Activitățile nucleare au sporit însă risurile contaminării radioactive. Sunt binecunoscute efectele produse de exploziile de la Hiroșima și Nagasaki, exploziile experimentale pentru testarea armelor nucleare, accidentele nucleare precum cel de la Cernobâl.

Expunerea la soare are efecte benefice prin stimularea sintezei de vitamină D (antirahitică), la nivelul pielii. Trebuie să știm, de asemeni, că razele UV au potențial cancerigen și că expunerea prelungită la soare poate induce cancerul de piele (carcinomul).

Industria chimică, de asemeni, produce zeci de mii de substanțe și numărul acestora crește pe zi ce crește. Acestea au diferite utilizări: îngrășăminte chimice, pesticide, aditivi alimentari, coloranți, mase plastice, medicamente (antibiotice), având efecte cancerigene și teratogene (produc malformații).

Deși teoretic orice celulă poate suferi un proces de carcinogeneză, totuși cele mai frecvente cancere sunt cele de piele, colon, sân, prostată și ovar.

Prognosticul sumbru în vindecarea diverselor tipuri de cancere provine din diagnosticarea tardivă în stadii III - IV, când celulele canceroase au migrat în sistemul limfatic.

Tratamentele clasice constau în extirparea tumorilor, iradierea și chimioterapia. O altă metodă utilizată în clinicile oncologice este „înghețarea” tumorilor, procedeu prin care sunt omorâte celulele canceroase.

Evitarea factorilor de risc carcinogeni și controlul medical periodic, sunt măsuri de protecție, căi de descoperire, intervenție rapidă și eficiență contra cancerului.

BIBLIOGRAFIE:

N. Campbell, *Biology – A Global Approach*, Pearson Education Ltd, 2015.

<http://www.hepatite.ro/boli-de-stomac/2013/cancerul-gastric>.

Genetică și ecologie, manuale alternative.

ELEMENTE CHIMICE NOI

Prof. Diana ADUMITROAEI

Identitatea chimică a unui element este stabilită de numărul de protoni din nucleu, numărul său atomic.

Toate elementele cu un număr atomic mai mare de 92 (uraniu) nu există în mod natural pe Terra, acestea fiind produse în reactoare nucleare, în cursul exploziilor nucleare sau cu ajutorul acceleratoarelor de particule.

Datorită numărului mic de atomi și instabilității lor, durează, de obicei, mulți ani până când existența unui astfel de element să fie recunoscută oficial, astfel încât elementul să poată fi inclus în tabelul periodic.

Includerea se face numai după verificări atente ale rezultatelor experimentelor, de către comisii speciale ale Uniunii Internaționale pentru Fizică Pură și Aplicată (IUPAP) și Uniunii Internaționale pentru Chimie Pură și Aplicată (IUPAC).

În anii 1994 -1996 au fost aprobate de către forurile științifice trei noi elemente: **Coperniciu, Roentgeniu și Darmstadtium**. Toate trei sunt așa-numite elemente super-grele sau transuraniene; ele nu există în natură, ci au fost create pe cale artificială, în laborator, în acceleratoare de particule, obținându-se doar un mic număr de atomi din fiecare. Ele sunt foarte instabile și se dezintegrează rapid, dând naștere altor elemente chimice.

Darmstadtium (Ds), elementul cu numărul atomic 110, a fost obținut în 1994, de către cercetătorii de la Centrul Helmholtz pentru Cercetări asupra Ionilor Grei (mai cunoscut sub numele de GSI - foto) din Germania. Bombardând un izotop greu de plumb cu atomi de nichel, specialiștii au obținut în total 13 atomi de darmstadtium. Numele vine de la orașul german Darmstadt, unde se află laboratorul GSI.

Roentgenium (Rg) - numărul atomic 111 - a fost obținut pentru prima dată în 1994 (trei atomi); ulterior, pentru a valida rezultatele, cercetătorii au repetat experimentul în 2002, obținând alți trei atomi. Numele elementului a fost dat în onoarea fizicianului german Wilhelm Conrad Roentgen (1845 - 1923), laureat al premiului Nobel pentru fizică, cel care a descoperit razele X, în 1895.

Coperniciu (Cn) - elementul cu numărul atomic 112 - a fost fabricat pentru prima dată în 1996, prin ciocnirea atomilor de zinc cu cei de plumb. De atunci, au fost obținuți, în total, 75 de atomi ai acestui element. Numele său vine de la celebrul astronom Nicolaus Copernicus (1473-1543), primul care a emis teoria că Pământul se rotește în jurul Soarelui, contrazicând

astfel ideile greșite ale vremii sale și schimbând pentru totdeauna viziunea oamenilor asupra lumii.

Pe 10 octombrie 2006, cercetători de la Institutul Rus pentru Cercetare Nucleară și de la Laboratorul Național „Lawrence Livermore” din California au anunțat în *Physical Review C* faptul că au detectat indirect elementul 118 produs prin colizii ale atomilor de Californiu și de Calciu.

Ununoctiu este numele temporar al elementului super greu sintetic cu numărul atomic 118; și simbolul chimic corespunzător este **Uuo**. Numărul foarte mic de atomi de Uuo obținuți până acum (3 sau 4) nu permit studierea proprietăților fizice și chimice ale elementului,

În 2010 elementul cu numărul atomic 117 a fost descoperit și sintetizat la laboratorul Dubna din Federația Rusă. Elementul numit **Ununseptiu (Uus)** a fost obținut bombardarea unei placute de berkelium cu ioni de calciu în ciclotron pentru 150 de zile.

În 2011 alte două elemente chimice descoperite au primit nume și au fost incluse în Tabelul Periodic. Uniunea Internațională a Chimiei Pure și Aplicate (IUPAC) a ales ca acestea să se numească **Flerovium (Fl)** și **Livermorium (Lv)**.

Cele două elemente vor ocupa în tabel pozițiile 114, respectiv 116. Deocamdată, nu se cunosc prea multe proprietăți ale acestor substanțe. În orice caz, ele fac parte din categoria elementelor „super grele” sau a celor de tip transuraniu. Primul a fost obținut, după ce o echipă de cercetători ruși, în colaborare cu una americană, a amestecat ioni de calciu cu cei de plutoniu. Livermoriumul a rezultat din urma amestecului dintre calciu și curiu.

În anul 2012 cercetătorii japonezi au reușit să obțină (cu dovezi) elementul cu numărul atomic 113 numit **Ununtrium**.

Pentru a sintetiza elementul 113, cercetătorii au folosit acceleratorul de particule RIKEN Nishina, pentru a ciocni un atom de zinc (30 protoni) cu unul de bismut (83 de protoni). Dacă existența elementului 113 va fi confirmată, acesta ar reprezenta primul succes al laboratorului RIKEN din Japonia. Aceasta ar deveni a patra țară ce are dreptul de a stabili numele unui element din tabelul periodic, după SUA, Rusia și Germania.

BIBLIOGRAFIE :

HotNews.ro

Descopera.ro

Revista „Art-Emis”.

AMBASADORII ȘTIINȚEI

Prof. Irina ȚIPORDEI

În fiecare perioadă istorică, știința a avut *ambasadorii* săi, adevărați *mesageri ai cunoașterii* care, pentru perioadele în care au trăit, au constituit adevărate embleme. Fiecare asemenea om de știință a reprezentat la vremea sa un eveniment spectaculos care a schimbat fața lumii.

Știința este, în general, metoda de a descoperi lucrurile. O caracteristică a sa este marea aplicabilitate pe care o are. Tehnologia o confirmă căci ea este modalitatea de a folosi lucrurile descoperite de știință în avantajul omului și pentru progresul societății. Practic, înseamnă să întreprinzi lucruri noi după ce ai aflat ceva nou. Revoluția industrială nu ar putea fi concepută în afara celei științifice căci o descoperire științifică este un nou pas în tehnologie. Știința are o

strânsă legătură cu numeroase domenii asupra cărora ideile științifice au un impact major. În funcție de direcția în care se dezvoltă și poate fi utilizată, o anumită descoperire științifică poate deveni *cheia care deschide raiul sau iadul*. Dezvoltarea transporturilor aeriene și aparatele moderne de zbor sunt o binefacere pentru noi în aceeași măsură în care utilizarea lor într-un război aerian ar produce adevărate orori. Dacă ne gândim la marele avantaj al folosirii combustibilului nuclear pentru producerea energiei electrice, nu putem ignora că acesta poate constitui și sfârșitul rasei umane în cazul unui război atomic.

Dincolo de aceste considerații, știința a fost deseori socotită „o îndeletnicire impersonală, rece și

cu desăvârșire obiectivă, constrânsă de reguli acceptate și de teste riguroase”. Contrar acestei opinii, știința este de fapt o aventură fermecătoare, învăluită deseori într-o aură de mister asemenea unei legende, un mod de comunicare particular în rândul celor care au făcut pentru ea o pasiune și care i-au dedicat vieți. În fiecare perioadă istorică, știința a avut *ambasadorii* săi, adevărați *mesageri ai cunoașterii* care, pentru perioadele în care au trăit, au constituit adevărate embleme. Fiecare asemenea om de știință a reprezentat la vremea

sa un eveniment spectaculos care a schimbat fața lumii.

Arhimede, unul dintre cei mai mari matematicieni ai istoriei „a fost un bărbat solitar, foarte mândru, cu vederi largi, un adevărat pionier în domeniu, care a depășit granițele matematicii și fizicii și care a pavat drumul către știința modernă”. Originar din Siracuza, a trăit într-o perioadă în care lumea aprecia matematica, dar disprețuia utilizarea sa în scopuri practice. În acele timpuri se socotea că matematica este și trebuie să rămână o știință pur abstractă. Sfidând aceste prejudecăți, Arhimede a inventat șurubul, a demonstrat teoria pârghiei, folosind practic frânghii și scripeti, a instalat oglinzi concave, a construit catapulte ce funcționau pe *principiul pârghiilor*. Aveau să treacă mai bine de 900 de ani până când au fost descifrate lucrările acestui mare savant care și-a depășit epocă.

În secolele XVI – XVII, Galileo Galilei, *părintele fizicii moderne* și iubitor al modului de gândire antic, afirma: „Dacă Arhimede n-ar fi existat, eu n-aș fi fost capabil de nici o realizare.” Considerat pe bună dreptate „savantul care a înfruntat inchiziția”, acesta a marcat momentul crucial în declanșarea Revoluției științifice. „Pionier al științei experimentale, un observator fin, un gânditor ager, un polemist și un interlocutor puternic”, Galilei era un geniu. Părerea sa că „Soarele se află în centrul lumii și stă nemișcat” a fost socotită absurdă, falsă și eretică, așa încât Biserica Catolică l-a condamnat pentru nesupunere și erezie. Galileo a făcut pe plac Inchiziției pentru a continua să-și împlinească menirea sa științifică. „Atâta vreme cât lucra și vorbea, încă mai era loc pentru libertate” a gândit acest titan al epocii sale care a jucat un rol important în dezvoltarea științifică a vremii.

La distanță de 1800 de ani de Arhimede, Isaac Newton, socotit una dintre cele mai strălucite minți științifice din toate timpurile și *părintele științei moderne*, se afirmă că „savantul gentleman perfect informat, spirit religios, lucrând fără grabă și metodic”. Se spune că dacă Arhimede și Newton s-ar fi întâlnit, s-ar fi înțeles foarte bine unul pe altul. Timp de două sute de ani stilul de cercetare științifică al lui Isaac Newton a fost modelul pe care oamenii de știință l-au urmat.

În prima jumătate a secolului XX, lumea științifică și-a găsit o nouă emblemă în Albert Einstein. „Timid și singuratic în copilărie, mediocru și sublim la vârsta adultă”, acesta era, excentric, ciufulit, neamț, zăpăcit, absorbit total de munca sa, arhetip al gânditorului abstract”, dar cu o personalitate care și-a pus amprentă și „a schimbat felul de a face fizică”, reformulând *definiția geniului*.

În a doua jumătate a secolului XX, spre sfârșitul său, știința își găsește un nou simbol în Richard Feynman, omul care „a schimbat modul în care fizicienii gândesc universul” și a lansat, stilul Feynman” care era, de fapt, reflectarea sa în fizică. Făcea cercetare științifică, tratând lumea, ca pe un uriaș joc distractiv”. Feynman „părea mereu pus pe șotii, nu suporta prostia, încălca regulile de fiecare dată când le găsea arbitrare sau absurde, era volubil în conversații, îi plăcea să povestească despre ideile sale aventuriere, iar studenții îl îndrăgeau pentru stilul său fermecător, în timp ce alții îl idolatrizau”. Explica pe înțelesul tuturor lucruri abstracte, iar „neprețuitele sale cursuri” au influențat și inspirat o întreagă generație de tineri pasionați de știință. Reușea să lămurească noțiuni avansate din fizică, folosind un număr minim de concepte și găsind mereu analogia potrivită spre a ilustra un anumit fenomen. Avea talentul să găsească legături între științe și era un profesor strălucit.

Secolul XXI se bucură de prezența lui Stephen Hawking, omul care s-a împotrivit cel mai puternic destinului, un Einstein al timpului nostru, un altfel de *erou al științei*. Hawking devine personalitatea care a schimbat soarta lumii și o face în continuare, devine omul care mai mult decât oricare altul a contribuit la *nașterea științei moderne*. S-a născut pe data de 8 ianuarie 1942, exact când se împlineau trei sute de ani de la moartea lui Galileo Galilei. Coincidența poate fi interpretată ca una remarcabilă și previzionistă. Trei secole după ce lucrarea lui Galilei, intitulată *Două științe noi*, vine să reprezinte *geneza fizicii moderne*, Stephen Hawking ajunge să se situeze în prima linie a fizicienilor care *caută o teorie unificatoare pentru explicarea întregului univers*, ducând cercetarea aproape în sfera inimaginabilului. Tot el devine titularul catedrei de matematică de la Cambridge, în fruntea căreia a stat cu trei secole în urmă Isaac Newton. Țintuit într-un cărucior de o boală necruțătoare și extrem de rară, înfruntându-și propriul destin, Hawking devine în același timp un model de tenacitate prin dragostea pentru viață și știință, exprimând parcă triumful spiritului asupra trupului.

Lucrările sale sunt de succes atât prin artă să de a găsi imagini pregnante și atractive care stimulează fantezia și curiozitatea oricărui cititor, cât și prin talentul de a face accesibil un conținut de o mare complexitate științifică.

Adevărul este că știința ne deschide noi perspective, iar ritmul rapid în care evoluează ne întărește convingerea că trăim nu doar într-o societate tehnologică, ci și în una științifică. În ultimii două sute de ani, știința a avansat constant, iar acum a ajuns pe culmea progresului. Suntem în pragul unor descoperiri remarcabile. După ce „timp de sute de mii de ani lumea părea să fi rămas în aceeași mazăre”, iar „Nimic nou sub soare” erau cuvintele care exprimau perfect faptul că ziua de mâine se identifică cu cea de azi, acum suntem obligați să ne redefinim identitatea. Secolul XX ne aduce în fața unei abordări tehnice fără precedent a descoperirilor științifice. „Ceea ce facem noi astăzi mai târziu nu va mai exista” s-a exprimat Richard Feynman, referindu-se la marile salturi ce aveau loc în cunoaștere. De ce este procesul cunoașterii tot mai rapid „Pentru că se bazează pe cunoștințele anterioare care de-a lungul timpului s-au dublat. În secolul XXI, *știința și tehnologia informației, noua tehnologie a materialelor, energetica* în goană după resurse, *tehnologia genetică și științele mediului și ale creierului* creează, o nouă corolă de minuni a lumii”.

Noii *ambasadori ai științei*, acei *Homo științificus* ne pregătesc cu voință, încredere, pricepere, precizie, entuziasm, răbdare și curaj pentru a ne încadra pe noul drum pe care se mișcă lumea spre viitor. În această nouă lume cu o nouă structură, noi vom avea o nouă poziție căci, istoria științei este povestea fără sfârșit a luptei dintre îndrăzneala căutării și căutarea îndrăznelii”.

BIBLIOGRAFIE:

1. www.academiaromana.ro/crifst/doc2011/temaSTI-IeriAziMaine.doc;
2. Richard, Feynman - *Șase lecții ușoare Bazele fizicii explicate de cel mai strălucit profesor*, București, Editura Humanitas, 2013;
3. Richard, Feynman- *Sensul tuturor lucrurilor*, București, Editura Humanitas, 2016;
4. Stephen, Hawking- *Scurtă istorie a timpului*, București, Editura Humanitas, 2007;
5. Nechita, Hrușcirov - *100 de personalități care au schimbat destinul lumii*, Editura De Agostini, 2007.

CE NU ȘTIAȚI DESPRE DIAMANTE!

Bogdan DACU
clasa a IX-a Științe Naturale₂
Prof. coordonator: Diana ADUMITROAEI

Le admirăm la gâtul femeilor frumoase, le contemplăm în muzee și ne minunăm de modul în care strălucesc. Au continuat să ne fascineze de-a lungul timpului mințea și simțurile, precum și să dea naștere la mituri, cum ar fi legenda diamantului Hope. Dar știm oare din ce sunt alcătuite și de ce sunt atât de rare? În cele de mai jos, o să prezint câteva proprietăți de bază ale diamantelor. Poate mai puțin cunoscute dar interesante și utile, cel puțin din perspectiva largirii orizontului cultural personal.

Diamantele sunt minerale native și simultan pietre prețioase. În compunerea lor intră... carbonul. Da, același carbon pe care îl întâlnim la cărbune, același carbon din organismul nostru. Așa că cel care a lansat aforismul că înțeleptul privește în mod egal o bucată de cărbune și o nestemată, a știut el ce a știut. Doar că în cazul diamantului, este vorba de un carbon pur.

Ca formare, au luat naștere acum câteva milioane de ani (mergând până la 3 miliarde de ani în trecut), la mare adâncime: peste 150 de km sub sol. Unde, din cauza temperaturilor și presiunilor foarte mari, grafitul sau carbonul s-a cristalizat în aceste structuri cubice. Spuneam că structura diamantină este cubică: ei bine, există și excepții. Este cazul așa-numitului Lonsdaleite, un diamant cu structură hexagonală. Acesta apare mult mai rar și s-a format în urma căderii unor meteoriți pe Pământ. La contactul dintre ei și solul terestru, căldura și presiunea colosale au transformat uneori grafitul din acești meteoriți în diamant, păstrându-i însă structura cristalină hexagonală de grafit.

Singura modificare adusă de om pietrei brute este tăietura sau șlefuirea. Această artă a evoluat mult de-a lungul timpului și datorită ei astăzi avem diamante cu zeci de fațete, care reflectă și refractă mirific lumina.

Diamantele sunt folosite la diverse bijuterii, cum ar fi verighete, inele sau cercei.

Prima utilizare a diamantelor a fost în scop industrial.

Dacă întrebi 100 de persoane care ar fi primul cuvânt cu care ar asocia diamantul, probabil 99 ar răspunde căsătorie. Însă, știai că briliantul nu a fost creat inițial pentru realizarea unor bijuterii spectaculoase?

Fizicianul Peter Lu și colegii săi de la Universitatea Harvard au descoperit că în China antică diamantul se folosea pentru lustruirea topoarelor folosite în ritualurile funerare, topoare ce erau realizate din corindon.

Chiar și în zilele noastre, diamantele scoase din mină sunt utilizate în scopuri industriale pentru tăiere, găurire, șlefuire și lustruire, pe lângă folosirea lor în realizarea unor bijuterii spectaculoase.

Deși mulți bijutieri spun că „diamantele sunt cea mai dură substanță de pe Pământ”, ei doar încearcă să impresioneze cumpărătorul prin proprietățile fizice ale briliantului, dacă încă nu este deja acaparat de frumusețea lui.

Dar este adevărat că diamantele sunt cele mai dure minerale naturale. În anul 2005, fizicianul Natalia Dubrovinskaia și colegii ei au comprimat moleculele de carbon și le-au încălzit în același timp pentru a crea tije interconectate denumite hiperdiamante, care sunt cu 11% mai dure decât diamantele.

Sunt briliantele rare?

Diamantele erau rare în trecut, însă în zilele noastre acest lucru nu mai este valabil. Cu toate că procesul de extragere a diamantelor este destul de laborios, doar 1 briliant dintr-un milion de diamante are 1 carat, 1 din 5 milioane are 2 carate și 1 din 15 milioane are 3 carate.

Diamantele nu sunt rare din punct de vedere economic, întrucât cererea depășește oferta.

Pentru a menține prețul ridicat al briliantelor, De Beers - compania care a transformat diamantele într-o industrie profitabilă, a creat diamantele artificiale, care seamănă foarte bine celor reale, însă prețul îți poate confirma dacă ai parte de un briliant veritabil sau nu.

Diamantul mare cât Luna

Am aflat că diamantele nu sunt rare pe Pământ, însă potrivit astronomului Travis Metcalfe de la Centrul pentru Astrofizica Harvard-Smithsonian ele nu sunt rare nici în spațiu. Acesta a descoperit o stea-diamant de 10 de milioane de trilioane de trilioane de carate.

Diamantul cosmic este o bucată cristalizată de carbon aflată la 50 de ani-lumină de Pământ în constelația Centaurus. Specialiștii susțin că este inima comprimată a unei stele vechi, care a strălucit cândva precum Soarele, dar de atunci s-a stins și s-a diminuat.

Descoperirea diamantelor faimoase

Chiar dacă nu sunt rare precum se credea, diamantele nu și-au pierdut statutul de pietre prețioase excepționale.

De-a lungul timpului, au fost descoperite diamante care au rămas cunoscute în istoria briliantelor pentru caratele deținute. Este vorba despre „Diamantul Speranței” de 45 de carate și cel mai greu briliant - Golden Jubilee la 546 de carate. Impresionat, nu-i așa?

DE CE ESTE IMPORTANT PRIMUL AJUTOR

Prof. Manuela URSACHE

Primele minute după un accident sunt de multe ori hotărâtoare pentru supraviețuirea victimei și pentru limitarea urmărilor accidentului. Dacă la locul accidentului se aplică corect primul ajutor, se previne agravarea situației și cresc șansele ca tratamentul medical care va urma să reușească.

Primul ajutor este un complex de măsuri de urgență care se aplică în cazul accidentațiilor, înaintea intervenției cadrelor sanitare. Scopul primului ajutor este ca, în așteptarea ambulanței, să fie menținute funcțiile vitale.

Salvatorul poate fi orice persoană care are la bază un instructaj minim corespunzător, care poate folosi cunoștințele teoretice și practice pentru a proteja și salva vieți. A fi salvator implică responsabilitate, curaj și prezență de spirit.

Primele minute critice

Când cineva încetează să respire, după 3-4 minute apare riscul unei leziuni permanente a creierului. O sângerare puternică cu încetarea circulației pune în pericol viața. Acordarea corectă a primului ajutor, la momentul potrivit, poate duce la o îmbunătățire a stării de sănătate și salvarea de vieți omenești.

Principii de bază în acordarea primului ajutor

Acționează ca o persoană care știe să acorde primul ajutor!

Dacă te confrunți cu o situație în care trebuie acordat primul ajutor, asigură-te de faptul că faci doar lucrurile pe care ai fost pregătit să le faci și pe care le stăpânești. Dacă ai anumite îndoieli, apelează serviciile de urgență.

Încearcă să îți stăpânești emoțiile înainte de a trece la acțiune. Acordă-ți un moment în care să evaluezi situația și să te calmezi.

Atenție la autoprotecție!

Dacă victima are o plagă deschisă, trebuie să te asiguri că nu intri în contact cu sângele sau cu fluidele organice ale victimei pentru a reduce riscul de infectare. Spală-te pe mâini cu apă și săpun înainte și după ce acorzi primul ajutor sau utilizează dezinfectanți. Dacă nu este posibil, folosește pungi de plastic pentru a-ți proteja mâinile.

Dacă faci respirație artificială, există un risc minim de infectare pentru salvator. Este indicat să utilizezi o mască în timpul procedurii de resuscitare.

Oferă ajutor psihologic!

Este absolut necesar să ai o atitudine optimistă, să inspire încredere victimei. Oricât de dramatică ar fi scena accidentului, oricât de gravă este starea răniților, nu ai voie să-ți pierzi cumpătul, de calmul și de priceperea ta depind vieți omenești.

Reacțiile psihice ale victimei se pot manifesta prin dezorientare, panică, țipete, plâns, neliniște, frică, furie, lipsă de colaborare sau apatie. O reacție psihică puternică poate agrava deteriorarea circulației sanguine.

Abordează victima pe un ton cald, fără a-i da impresia că o judeci. Prezintă-te, spunându-i cum te numești. Întreab-o cum se numește, unde locuiește, încotro se îndrepta, dacă poți anunța pe cineva. Răspunde concret la întrebările pe care ți le adresează, în special în legătură cu ce s-a întâmplat. Solicită-i acesteia cooperarea. Ascultă ce are de spus și manifestă-ți compasiunea. Rămâi lângă victimă dacă nu trebuie să ajuți pe altcineva sau dacă poate da anunța altcineva serviciile de urgență.

Când temperatura aerului este scăzută, acoperă victima cu o haină sau pături. Pentru a o proteja împotriva căldurii, improvizează ceva care să o protejeze de soare, de exemplu o haină, o umbrelă sau o folie termoizolantă. Așează-te astfel încât să faci umbră victimei. Durerile pot fi ameliorate și printr-o poziție confortabilă.

Nu oferi mâncare sau băutură unei persoane care este bolnavă sau rănită, decât după ce ai consultat un cadru medical.

Gândește-te la reacțiile tale emoționale după ce acorzi primul ajutor

Un eveniment dramatic are consecințe asupra psihicului unui salvator. Dacă te confrunți cu dificultăți în depășirea emoțiilor după eveniment, discută cu familia și cu alte persoane care acordă primul ajutor sau apelează la ajutorul unui specialist.

BIBLIOGRAFIE:

Manual European de Prim Ajutor elaborat de Crucea Roșie Belgiană – București, Editura Didactică și Pedagogică, 2008;

Ghidul european de referință pentru cursurile de prim ajutor / Societatea Națională de Cruce Roșie din România – Buzău, Tipogrup Press, 2009.

TRADUCERI

CÂNTEC

Nichita Stănescu

E o întâmplare a ființei mele:
Și-atunci, fericirea dinlăuntrul meu
E mai puternică decât mine, decât oasele
mele,
Pe care mi le scrâșnești într-o îmbrățișare
Mereu dureroasă, minunată mereu.

Să stăm de vorbă, să vorbim, să spunem
cuvinte
Lungi, sticloase, ca niște dălți ce despart
Fluviul rece de delta fierbinte,
Ziua de noapte, bazaltul de bazalt.

Du-mă fericire, în sus, și izbește-mi
Tâmpla de stele, până când
Lumea mea prelungă și în nesfârșire
Se face coloană sau altceva
Mult mai înalt, și mult mai curând.

Ce bine că ești, ce mirare că sunt!
Două cântece diferite, lovindu-se,
amestecându-se,
Două culori ce nu s-au văzut niciodată,
Una foarte de jos, întoarsa spre pământ,
Una foarte de sus, aproape ruptă
În înfrigurata, neasemuită luptă
A minunii că ești, a-ntâmplării că sunt

SONG

Vlada BUNESCU
clasa a XII-a Filologie₂
Prof. coordonator: Georgiana MOCANU

Just so it happens:
And then, the inner happiness
Is greater than me, than my bones
That you crash in an always painful,
delightful as ever embrace.

Let's stop for a talk, let's talk, let's say
Long, glassy words, like chisels
Separating the cold river from the warm
delta,
Day from day, basalt from basalt.

Take me, happiness, upwards and hit my
Temple against the stars, until
My elongated and never-ending world
Becomes a column or something else
Much higher and much sooner.

How good that you are, what a miracle that I
am!

Two different songs, colliding, merging,
Two colours with no memory of each other,
One very low, facing the earth,
One very high, nearly torn
In the freezing, uncomparable battle
Of the miracle that you are, of the hazard
that I am!

MELODIE POVESTITĂ

Nichita Stănescu

Dragostea pe care ți-o purtam pe-atunci
Făcea din mine un bărbat aproape frumos.
Mă gândeam până la orizont
Și chiar
Izbutisem să mă gândesc până la soare.

Erai atât de subțire, și coama neagră
Ți-o lăsaî fluturată, pe umeri.
Când vorbeai, glasul tău ucidea fantome
Și bătaia inimii mele îți dădea ocol
Ca o planetă ce-ntârzie...

Acum,
Când întâmplarea binecuvântată
Mi te-a adus în cale,
Soarele meu se întunecă,
Și cerul și-arată stelele sticloase,
Ca să mă gândesc încordat până la stele!

POEM

Nichita Stănescu

Uneori vorbesc în fața ta,
Ca-naintea unui zid înalt, de piatră,
Care se pierde leneș în nori.

Strig toate numele lucrurilor,
Știute de mine vreodată.
Smulg secunde din oră
Și le arăt bățând,
Iar sub plăcuta înfățișare a tăcerii
Mărturisesc destinul planetelor.

Zidul înalt, de piatră,
Deschide un ochi mare, albastru
Și-apoi îl închide.

NARRATED SONG

Vlada BUNESCU
clasa a XII-a Filologie₂
Prof. coordonator: Georgiana MOCANU

The love I felt for you back then
Made me a nearly good-looking man.
I used to think up to the horizon
And even
I made it to think up to the sun.

You were so thin, with your black hair
On your shoulders.
When you talked, your voice killed ghosts,
And my heartbeat would spin around you
Like a slowly-approaching planet.

Now,
When the blessed hazard
Made me come across you,
The sun is darkening,
And the sky shows its sparkling stars,
So I can tensely think up to the stars!

POEM

Vlada BUNESCU
clasa a XII-a Filologie₂
Prof. coordonator: Georgiana MOCANU

Sometimes I talk in front of you
Like in front of a high, rocky wall
Lazily dissipating in the clouds.

I shout out loud the names of all the things
I have ever known.
I rip seconds from the hour
And I show them, ticking,
And under the pleasant appearance of silence
I confess the destiny of the planets.

The high, rocky wall
Opens up a big, blue eye
Just to close it later.

CALEIDOSCOP

AMUZAMENTE LOGICE

Mădălina SAMSON
clasa a XI-a Științe Naturale₃
Prof. coordonator: Daniela TECLICI

1. Trei pisici pot prinde trei șoareci în trei minute. În cât timp vor prinde 30 de șoareci un număr de 30 de pisici?
R: 3 min
2. Împărțiți numărul 8 în două părți egale în așa fel încât să obțineți trei rezultate diferite.
R: $8:2=4$; 8 tăiat pe orizontală în două părți egale dă 0 și tăiat pe verticală dă 3.
3. Dacă $\bigcirc + \Delta = \square$; $\bigcirc = \square + \Delta$ și $\square + \square = \square + \square + \square$ atunci $\bigcirc = ? \Delta$
R: $\bigcirc = \Delta + \Delta + \Delta + \Delta + \Delta$
4. Într-o cutie sunt 10 ciorapi albi și 10 ciorapi negri. În camera unde sunt ciorapii este întuneric.
 - a) Câți ciorapi trebuie să luăm din cutie pentru a fi siguri că printre ei se găsește o pereche pe care să o putem încălța?
R: 3 ciorapi
 - b) Dar pentru a fi siguri că avem printre ei o pereche negri?
R: 12 ciorapi
5. Doi copii au bile roșii, galbene și albastre. Din toate, 60 nu sunt roșii, 70 nu sunt galbene și 50 nu sunt albastre. Câte bile sunt de fiecare culoare?
R: 30 roșii; 20 galbene; 40 albastre
6. Dintre cei 101 de câini dalmațieni, 56 au o pată pe urechea stângă, 25 au o pată pe urechea dreaptă, iar 29 nu au pete pe urechi. Câți dalmațieni au ambele urechi pătate?
R: 9 dalmatieni

RÂNDURI MICI DESPRE OAMENI MARI

Alina Elena MIHAI
clasa a XI-a Științe Naturale₃
Prof. coordonator: Daniela TECLICI

George Boole (1815-1864) a fost un autodidact în matematici. La 20 de ani, plecând de la matematica rudimentară pe care o asimilase în copilărie, a reușit să studieze tratatul de Mecanică cerească al lui Laplace și Mecanica analitică a lui Lagrange. Aceste studii individuale de matematici i-au folosit lui Boole pentru redactarea unui memoriu de calcul al variațiilor și pentru descoperirea teoriei invariantilor, iar mai târziu pentru algebrizarea logicii formale, dezvoltată în lucrarea sa „Legile gândirii”.

Soția sa, Mary Boole, a contribuit la cunoașterea lucrării capitale a matematicianului logician, „*Legile gândirii*”. Ea a aplicat unele dintre ideile soțului său la raționalizarea și la umanizarea educației copiilor. A scris cartea „*Psihologia lui Boole*”, în care discută, printre altele, psihologia creației în general și a celei matematice în special.

(text preluat din „Revista de matematică a elevilor din Timișoara”)

REBUS MATEMATIC

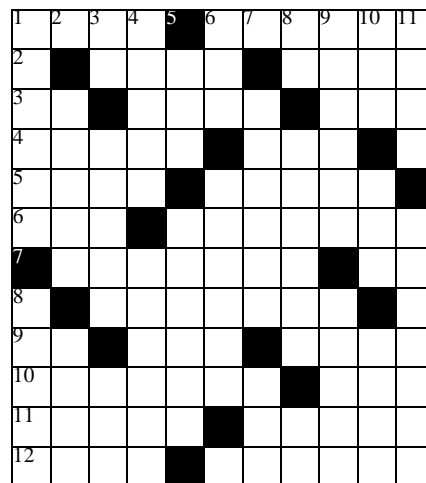
Sorina BLĂNARU

clasa a XI-a Științe Naturale₃

Prof. coordonator: Daniela TECLICI

ORIZONTAL:

- 1) Semnul grafic care simbolizează adunarea mărimilor sau caracterul pozitiv al acestora – Un adevăr care nu mai trebuie demonstrat.
- 2) Între unități și sute – Tună și fulgeră.
- 3) Editura - Rezultatul unei scăderi – Unitatea monetară a statului nostru (pl.)
- 4) Zahăr ... geometric – Haini
- 5) ... Năstase – Aproximativ
- 6) Calapod – Expresii algebrice formate din simboluri algebrice ale numerelor, fără folosirea adunării sau scăderii.
- 7) Suma algebrică a mai multor monoame – Unu la table
- 8) Antonim cu maximal.
- 9) Metru cub – Rest... de țigară – ultimele două cincimi din matematică!
- 10) Calitatea unui nr. de a fi mai mare decât zero – Greutatea brută, minus daraua (max.)
- 11) Exprimă o măsură, o cantitate, o dimensiune – Îțiri
- 12) Distanța dintre centrul unui cerc și orice punct de pe circumferința lui – Număr, literă sau simbol literal așezat la dreapta și mai jos decât un număr sau literă, cărora le precizează valoarea sau înțelesul.

VERTICAL:

- 1) Sigur - Un nr. care nu se divide cu 2.
- 2) Paralelipiped mobil! – Distanța dintre un punct și un plan orizontal de referință.
- 3) Întrebuintare – Expresie algebrică formată din suma sau diferența a doua monoame – Fluviu în Africa
- 4) Șir obținut prin aplicarea unei anumite reguli de alcătuire – Valoare fixă către care tind valorile unei mărimi variabile.

- 5) Casa de Economii si Consemnațiuni – A șaizecea parte dintr-o oră (pl.).
- 6) Îndemn plăvanii să o ia spre stânga – Care au forma unui con.
- 7) Expresie compusă din suma algebrică a trei termeni – Sosesc.
- 8) Gust particular – Cu gust plăcut – 495 în cifre romane.
- 9) Linie înclinată față de o dreaptă sau plan – Figură descrisă de un punct în mișcare (pl.).
- 10) Zece sute – Acu (regionalism) – Linie curbă închisă.
- 11) Suprafață – Relație matematică care exprimă egalitatea între doi termeni cu elemente cunoscute și necunoscute.

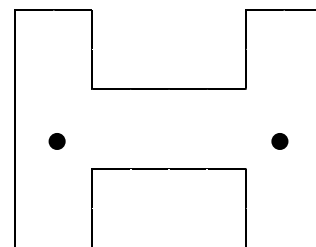
RECREAȚII MATEMATICE

Andreea MANTEA

clasa a XI-a Științe Naturale₃

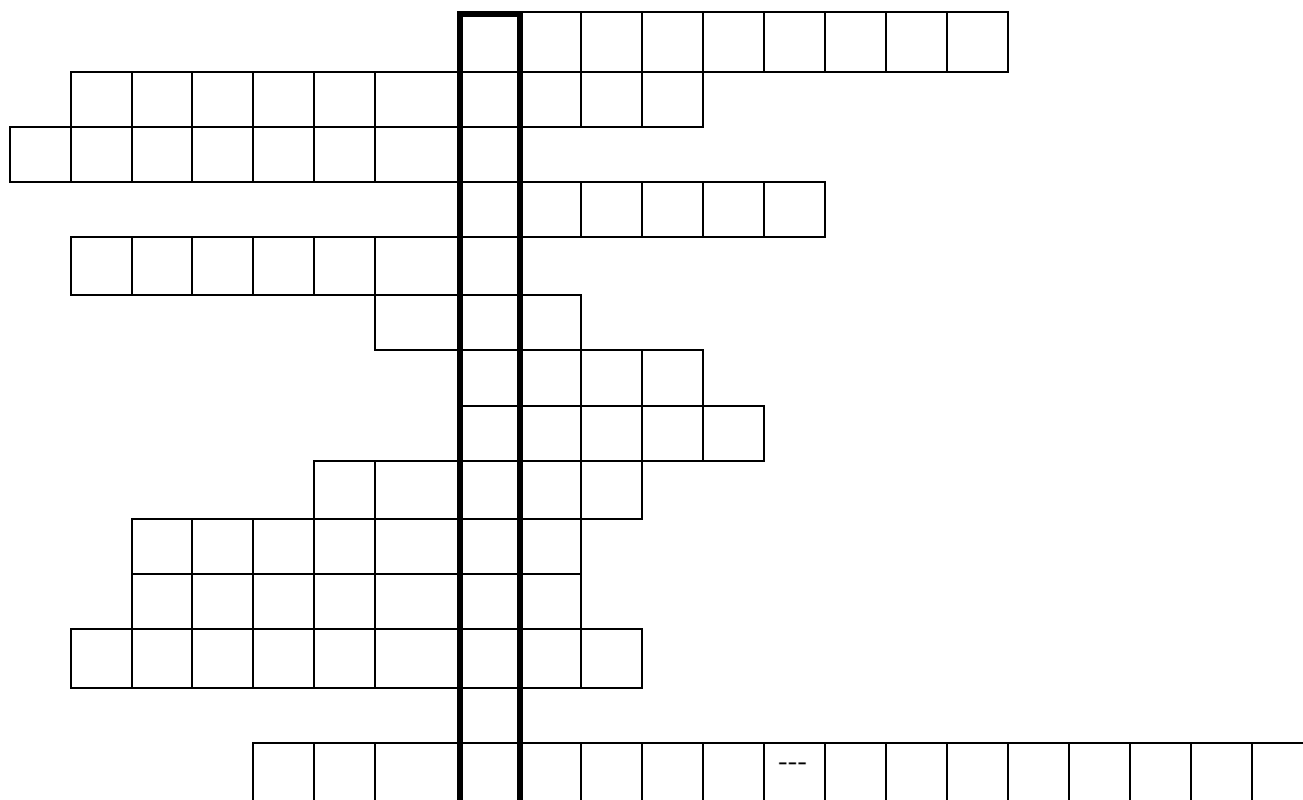
Prof. coordonator: DanielaTECLICI

1. Tăiați această figură în patru părți egale, astfel încât toate liniile despărțitoare să treacă prin cele două puncte.
2. Răspundeți într-un minut:
 - 1) Doi elevi mergând împreună au făcut 24 de pași. Câți pași a făcut fiecare?
 - 2) Găsiți trei numere astfel încât suma lor să fie egală cu produsul lor.
 - 3) Găsiți numerele care împărțite la cincimea lor dau câtul 5.
 - 4) Scrieți numărul 12 folosind numai cifra 1 de șase ori.

ARITMOGRIF- COMPUȘII IONICI

Raluca ROMAȘCU
clasa a IX-a Matematică Informatică
Prof.coordonator: Diana ADUMITROAEI

- 1.În formarea legăturilor ionice, atomii cedează/acceptă particule numite.....
- 2.Toate substanțele ionice au rețea.....
- 3.Substanțele ionice sunt..... în apă.
- 4.Ionul K^+ se obține prin.....de electroni.
- 5.Apa este principalul.....pentru substanțele ionice.
- 6.Ionii de nemetal (Cl^- ; F^- , etc) au terminația.....
- 7.Ionul O^{2-} se numește.....
- 8.Pentru a se forma legătura ionică din sarea gemă, electronii sunt cedați de atomii de
- 9.Oxizii desunt substanțe ionice.
- 10.Compușii ionici conțin cel puțin un atom de metal și un atom de.....
- 11.Substanțele ionice se pot sparge prin lovire, deci sunt.....
- 12.Substanțe chimice compuse numite și baze.
- 13.Carbon-simbol chimic
- 14.În soluție sau în topitură, substanțele ionice conduc(format din 2 cuvinte).
(se completează de sus în jos pe orizontală)

SUPERLATIVE ALE CĂILOR DE TRANSPORT PE USCAT CĂI FERATE

Briana CRĂSNEANU

Larisa PÎRVAN

clasa a XI-a Științe Naturale₁

Prof. coordonator: Constantin VASLUIANU

Prima cale ferată din lume

Calea ferată Stockton–Darlington, deschisă la 27 septembrie 1825, a fost prima cale ferată din lume deschisă traficului public de călători. Trenul inaugural al liniei, remorcat de locomotivă *Locomotion Nr.1a* fost condus chiar de Stephenson, care a proiectat atât locomotiva, cât și toate detaliile liniei: poduri, macaze, intersecții și a condus personal execuția acestora. Prima garnitură a transportat 450 de călători și 90 t de marfă, parcurgând traseul cu o viteză maximă de 19 km/h.

Construită în scopul de a transporta atât marfă cât și pasageri, linia a legat la început orașele miniere din interiorul insulei de portul Stockton, unde cărbunele era încărcat pe vase maritime. La acea vreme, era cea mai lungă cale ferată din lume, având 40 de km. În anii care au urmat, traficul de călători și mărfuri pe linia Stockton - Darlington a fost asigurat atât de tracțiune cu locomotive cât și de cea cu cai.

Pe actualul teritoriu românesc prima linie ferată a fost deschisă pe 20 august 1854 și făcea legătura între Oravița (în Banat) și Baziaș, port la Dunăre, pe o lungime de 52 km. Linia a fost folosită inițial doar pentru transportul cărbunelui din mina Anina către Dunăre. De la 12 ianuarie 1855 linia a fost administrată de Căile Ferate Austriece, Banatul fiind în acel timp parte a Imperiului Austriac. A doua linie pe actualul teritoriu românesc a fost construită în perioada 1858 - 1860 de către compania engleză Barkley-Stanisforth pe distanța Cernavodă port - Constanța, cu o lungime de 63 km, în perioada când Dobrogea aparținea Imperiului Otoman.

În septembrie 1865, Alexandru Ioan Cuza a acordat companiei engleze Barkley-Stanisforth construirea liniei ferate București-Filaret-Giurgiu (fiind calea cea mai scurtă care lega capitala țării cu Dunărea și astfel cu restul lumii). Lungimea liniei avea 70 km. La 19/31 octombrie 1869 regele Carol I al României face inaugurarea acestei primei linii de cale ferată construită de statul român.

Cea mai înaltă cale ferată din lume

Calea ferată Lhasa sau Calea ferată Tibet face legătura dintre Xining, capitala provinciei chineze Qinghai și Lhasa capitala provinciei autonome Tibet. Deschiderea oficială a căii ferate a avut loc la data de 3 iulie 2006. O călătorie durează 12 ore, iar din Beijing 48 de ore. Calea ferată Tibet este cea mai înaltă cale ferată din lume, cu lungimea de 1956 km, și altitudinea maximă de 5.072 m deasupra nivelului mării. Această calea ferată, depășește altitudinea, căii ferate din Anzii Peruani (4.817 m).

Pe traseul căii ferate se află gara Tanggula aflată la cea mai mare altitudine din lume (5.068 m), ca și tunelul Fenghuoshan, cu o lungime de 1.338 m, fiind considerat tunelul situat la cea mai mare înălțime din lume (4.905 m). Tronsonul dintre Golmud și Lhasa are o lungime de 960 km și o altitudine de depășește 4.000 m. Este una dintre marile realizări ale lumii în privința construcției de căi ferate, datorită dificultăților întâlnite în timpul construcției: temperaturi extrem de coborâte iarna, înghețul peren al substratului, aerul rarefiat. În timpul construirii tunelurilor, muncitorii au purtat măști de oxigen. Au fost construite 17 stații producătoare de

oxigen de-a lungul căii ferate pentru a permite muncitorilor să supraviețuiască. Acum, vagoanele trenului care străbate acest traseu sunt special construite pentru a face față aerului rarefiat de la înălțime, fiind presurizate, geamurile sunt fumurii pentru a proteja ochii și pielea de puternicele raze ultraviolete, fiind ermetic închise.

A doua cale ferată din lume, ca altitudine, se află în Munții Anzi din America de Sud.

Este o cale ferată, cu ecartament normal (distanța între cele două șine este 1435 mm), care leagă litoralul peruvian al Oceanului Pacific cu orașele Oroya și Huancayo din inima Anzilor, fiind considerată una din cele mai dificile și îndrăznețe realizări tehnice. A fost construită între anii 1869-1890 după planurile inginerului polonez Marinkowski

Urcând în zig-zag pantele abrupte ale Anzilor, folosind și cremaliera în porțiunile cu pante accentuate, calea ferată traversează 60 de poduri și străbate 65 de tunele, dintre care tunelul Galera, lung de 2 km, atinge 4 774 m (altitudinea maximă de pe traseu). La ieșirea din tunelul Galera, linia ferată coboară spre Oroya, important centru al metalurgiei neferoase peruviene și apoi pe valea Mataro spre Huancayo.

Cea mai lungă cale ferată din lume

Transsiberianul (Moscova - Vladivostok, 9 476 km), cea mai rapidă cale terestră care leagă Europa de Extremul Orient. Realizată la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului XX, magistrala transsiberiană a jucat și joacă un rol uriaș în dezvoltarea economico-socială, în valorificarea potențialului Siberiei din Federația Rusă.

Construcția sectorului siberian propriu-zis, Celeabinsk-Vladivostok (7 416 km) s-a efectuat în condiții deosebit de grele (mlăștini întinse, păduri nesfârșite, clima aspră, traversând marile fluvii Obi, Irtiș, Angara, Enisei, Amur. Începută în 1891 (sectorul Vladivostok-Grafskoi), lucrarea s-a terminat în anul 1916, odată cu darea în folosință a sectorului Sretensk -Habarovsk.

Ulterior s-a trecut la dublarea acestei magistrale realizându-se sectorul Sverdlovsk-Tiumen-Omsk și la construcția magistralei Baikal-Amur (BAM, 3 145 km). Magistrala transsiberiană, azi electrificată în întregime, are 97 de stații, mai importante fiind marile centre economice Celeabinsk, Omsk, Novosibirsk, Krasnoiarsk, Irkutsk, Habarovsk, Vladivostok. Expresul „Rossia” ce pleacă zilnic din Moscova parcurge uriașa distanță într-o săptămână. Din transsiberian se desprind alte magistrale spre Asia Centrală și spre R.P. Chineză.

Cea mai nordică linie de cale ferată

Calea ferată situată la cea mai mare latitudine nordică din lume (69°lat. N) se află în Federația Rusă, în Peninsula Taimîr, din nordul Siberiei, făcând legătura între portul Dudinka (de pe cursul inferior al fluviului Enisei) și orașul Norilsk (însemnat centru al metalurgiei ruse, aflat la aproximativ 300 de km mai la nord de Cercul Polar de Nord. Pentru valorificarea uriașelor cantități de minereuri de nichel, cupru, cobalt, platină, precum și de cărbuni, a fost construită o cale ferată (finalizată în 1940), cu o lungime de 122 de km, pe o direcție generală V-E, străbătând o regiune joasă, în cea mai mare parte mlăștinoasă, a tundrei din sudul Peninsulei Taimîr.

Cea mai abruptă cale ferată

Calea ferată *Pilatus*, din Elveția, face legătura între localitatea Alpnachstad, de lângă Lacul Lucerna și o stație de pe muntele Pilatus, aflată la altitudinea de 2073 m. O parte din această distanță, cu o diferență de nivel de 1600 m este parcursă pe o pantă de 4,6 km lungime,

care este considerată cea mai abruptă pantă din lume pe care se află o șină de cale ferată. Unghiul ei variază între 38 și 48 de grade, făcând-o mai abruptă chiar și decât cea mai abruptă stradă din lume! (Baldwin Street, din Dunedin, Noua Zeelandă).

Proiectul acestei căi ferate a fost propus în anul 1873, panta inițială fusese de numai 25 de grade iar ideea e fost rapid abandonată, fiind considerată nefezabilă. Apoi, Eduard Locher, un inginer cu experiență, a proiectat un sistem unic, cu o înclinație de 48 de grade, care împărțea ruta în două bucăți. Linia de cale ferată a fost dată în funcțiune pe 4 iunie 1889 iar pe 15 mai 1937 a fost electrificată. Inițial, vagonetul putea găzdui 32 de pasageri și parcurgea distanța având o viteză medie de 3-4 km/oră. Astăzi, viteza medie a crescut la 9 km/oră, călătoria desfășurându-se în circa jumătate de oră, dar numai în perioadă mai – noiembrie, când ruta nu e acoperită de zăpadă. Șinele sunt cele originale, de acum 100 de ani.

Cele mai rapide trenuri din lume

Trenurile de mare viteză sunt trenuri care pot dezvolta viteze mai mari de 200 km/h. În mod normal, viteza lor este între 200 km/h și 300 km/h, recordul unui tren pe șine fiind al unui TGV: 574,8 km/h, dar trenurile experimentale japoneze cu levitație magnetică *JR-Maglev* au ajuns la 581 km/h.

Trenuri de mare viteză circulă pe șine convenționale în următoarele țări: Spania - *Alta Velocidad Espanola Velaro*, Franța - *Train Grande Vitesse- TGV*, Japonia - *Shinkansen* (trenuri glonț), Coreea de Sud - *Korea Train Express*, Germania - *Inter city Express*, Italia, Cehia, Finlanda – *Pendolino*, Marea Britanie – *HBT*, SUA - *Acela expres*. Trenuri de mare viteză pe bază de levitație magnetică circulă în China- *Transrapid Maglev* și Japonia- *JR-MaglevMLX01*.

Un tren cu levitație magnetică, sau *Maglev*, este un tren care utilizează câmpuri magnetice puternice pentru a-și asigura susținerea și a avansa.

Spre deosebire de trenurile clasice, nu există contact cu șina, ceea ce reduce forțele de frecare și permite atingerea unor viteze foarte mari (anumite sisteme ajung la 550 km/h). Deoarece nu pot fi folosite cu infrastructura existentă, trenurile *Maglev* trebuie concepute de la zero, necesitând costuri foarte mari.

Primele zece trenuri de mare viteză, care circulă astăzi în lume sunt următoarele:

10. Cu o viteză maximă de 305 km/h, trenul *ETR 500* din Italia ajunge de la Milano la Bologna într-o oră;

9. *Eurostar* face legătura între Londra și Paris, traversând Canalul Mânecii cu viteză maximă de 320 km/h;

8. Trenul spaniol *AVE Talgo-350* este primul care a depășit bariera de 321 km/h. Viteza sa Maximă de 330 km/h, circulă între Madrid și Barcelona;

7. *THSR 700 T* din Taiwan poate transporta 1000 de călători, cu o viteză maximă de 335 km/h;

6. Trenul sud-coreean *KTX 2* poate transporta doar 360 călători, dar are o viteză maximă de 352 Km/h;

5. *TGV*-ul francez atinge o viteză de 380 km/h;

4. *Maglev* din Shanghai (circulă pe șină magnetică) atinge o viteză maximă de 434 km/h;

3. *Shinkansen* din Japonia atinge o viteză maximă de 442 km/h;

2. *Transrapid TR-09* din Germania folosește tehnologia maglev pentru a atinge o viteză de 450

Km/h;

1. Cel mai rapid tren din lume se circula în China. *CRH380A* a depășit bariera de 482 km/h! Viteza maximă de 486 km/h îl transformă în cel mai rapid mijloc de transport terestru legal de pe glob.

Cel mai lung tren de călători din lume

Trenul rusesc de super viteză *Sapsan*, cu lungimea mai mare de o jumătate de kilometru, este considerat cel mai lung tren din lume.

Conform măsurătorilor, lungimea trenului *Sapsan* este de 500 de metri și 72 de centimetri, ceea ce îl recomandă să fie inclus în Guinness Book. Garniturile de tren proiectate și fabricate în Germania pentru Compania feroviară de stat rusă RJD se deplasează cu viteza de 240 kilometri pe oră.

Trenurile care fac parte din familia *Siemens* au intrat pentru prima dată în funcțiune în 2009 în Rusia, pe ruta Moscova-Sankt Petersburg, iar în 2010 pe relația Moscova – Nijni Novgorod. Garniturile de tren, denumite după numele celui mai rapid animal din lume, șoimul călător, vor circula aproape din oră în oră între cele mai mari două orașe din Rusia, oferind posibilitatea transportării a 7 milioane de pasageri anual, pe relația Moscova – Sankt Petersburg.

Cea mai lungă călătorie cu trenul din lume

În data de 9 decembrie 2014, un tren de marfă chinezesc, denumit *Yixin'ou*, a încheiat o călătorie epică: garnitura a parcurs peste 13 000 de kilometri și opt țări, în decursul a 21 de zile, consemnând cea mai lungă călătorie cu trenul (fără escală) din lume.

Trenul a plecat din gara Yiwu, estul Chinei, în data de 18 noiembrie și a traversat Kazahstanul, Rusia, Belarusul, Polonia, Germania și Franța, cu destinația finală Madrid din Spania. Trenul a transportat 30 de containere cu jucării, rechizite și alte obiecte. La întoarcere, trenul a transportat produse spaniole - vinuri, ulei de măsline, șuncă - în cadrul unei campanii prin care Spania speră să își extindă exporturile în China.

Cel mai lung tronson în linie dreaptă de cale ferată din lume

În Câmpia Nullarbor din Australia se găsește cea mai lungă secțiune dreaptă de linie ferată din lume, cu o lungime de 478 kilometri, între Ooldea și Loongana, parte din calea ferată *Indian-Pacific Railway* cu o lungime de 2700 km, care leagă orașul Perth situat pe țărmul Oceanului Indian cu orașul Sydney, de pe coasta Oceanului Pacific. Singura gară din acest segment rectiliniu de cale ferată este Cook. Localitatea constă din câteva case și depozite de combustibil pentru locomotive.

Cele mai lungi tunele feroviare din lume

Tunelul considerat a fi, la ora actuală, cel mai lung din lume este *GBT (Gotthard Base Tunnel)*, care străbate masivul elvețian Gotthard din Munții Alpi. Construcția a durat 17 ani, începută în 1999 și finalizată în decembrie 2016. Tunelul leagă orașul Zürich (Elveția) de orașul Lugano (Italia) pe direcția nord-sud, fiind format din 2 galerii principale paralele (pentru câte o cale de rulare) și câteva tronsoane de legătură între ele. Galeria de vest măsoară 56,978 km, iar cea de est 57,091 km. Lungimea totală a galeriilor inclusiv toate galeriile de legătură și acces este de 153,5 km. Printre avantajele tunelului se numără scurțarea cu o oră a duratei călătoriei între Zürich și Milano (de la 3 ore și 40 minute, la circa 2 ore și 40 minute), precum și facilitarea schimburilor comerciale între nordul și sudul Europei. Trenurile rapide de pasageri (65 de

garnituri în fiecare zi) vor putea atinge viteze de 200 până la 270 km/h. De asemenea și trenurile de marfă (260 de garnituri zilnic) vor putea circula prin tunel cu o viteză de până la 200 de km/h.

Tunelul *Seikan* este al doilea tunel feroviar din lume, având o lungime totală de 53,85 km, din care partea submarină măsoară 23,3 km.

Este situat în nordul Japoniei pe magistrala feroviară *Shinkansen*, care leagă Tokyo - situat în cea mai întinsă insulă japoneză Honshu - de orașele din cea mai nordică insulă a țării - Hokkaido - orașe precum Hakodate, Muroran, Sapporo etc.

Acest tunel unește, pe sub apele strâmtorii Tsugaru, cele două insule și prezintă trei secțiuni: două terestre - una spre Insula Honshu de 13,55 km și cealaltă de 17,00 km spre Insula Hokkaido, respectiv o secțiune submarină, situată între acestea.

În secțiunea subacvatică tunelul se află la 240 m sub nivelul mării și la 100 m sub fundul mării.

Tunelul *Canalul Mânecii* este al treilea tunel feroviar ca lungime din lume, un tunel feroviar submarin, lung de 51,5 km, care leagă vestul Franței cu sud-estul Angliei, pe sub Canalul Mânecii.

În România, cel mai lung tunel de cale ferată are 4,37 km făcând legătura între Brașov și Întorsura Buzăului. Tunelul a fost construit în timpul regatului României de către firma germană *Julius Berger*, între 1924-1929, fiind prevăzut pentru linie dublă și electrificată. A fost inaugurat oficial la 25 iunie 1931. Scopul construcției acestui tunel s-a făcut în perspectiva creării unei noi conexiuni de transport feroviar transcarpatice pentru a lega direct orașul Brașov de Buzău. Cu toate că în anul 1909 a fost construită calea ferată Buzău-Nehoiășu, conexiunea cu Întorsura Buzăului (aproximativ 35 km) nu s-a materializat niciodată, iar legătura feroviară între aceste orașe se face pe ruta Brașov - Ploiești, prin Valea Prahovei.

Al doilea tunel ca lungime din România este cel de la Tălășmani, la limita dintre județele Galați și Vaslui. Are lungimea de 3 330 metri și este unul din puținele tuneluri din țară construite la altitudine joasă, undeva în jurul valorii de 150 metri peste nivelul mării, făcând legătura între orașele Galați și Bârlad. Tunelul traversează dealurile ce separă bazinele hidrografice ale Prutului și Siretului. Construcția tunelului a început în vara anului 1906 și a fost finalizată în decembrie 1911, lucrările fiind conduse de către inginerii italieni Pietro Bertolero și Giuseppe Giachetti.

Pe locul al treilea este tunelul care leagă nordul Transilvaniei de Depresiunea Maramureșului prin calea ferată Salva-Vișeu. Între anii 1948 și 1949 s-a finalizat tronsonul între Telciu și Vișeu de Jos. A fost necesară construirea a mai multor viaducte și a cinci tuneluri, dintre care tunelul de sub Pasul Șetref între Munții Țibleș și Munții Rodnei cu o lungime de 2 388 metri, al treilea din țară. Ceremonia de deschidere a avut loc pe 28 decembrie 1949 în localitatea Dealul Ștefăniței.

Cele mai puternice locomotive

Cele mai mari și mai puternice locomotive cu abur au fost construite în SUA și au atins apogeul prin modelele articulate, de tip *Mallet*. Adevărați „monștri sacri ai tracțiunii cu abur”, aveau dimensiuni neobișnuit de mari și dezvoltau puteri de până la 10 000 CP:

- *Triplex* avea o greutate de 384 t, iar, la o viteză de 22 km/h, dezvolta o forță de tracțiune de 59 tf.

- *Double-Décapod*, la o greutate de 311 t (fără tender - partea din spate a locomotive în care se depozitează cărbunii și apa), avea o forță de tracțiune de 80 tf.

- *Big-Boy* a fost cea mai puternică locomotivă cu aburi construită vreodată. Lungimea locomotivei (împreună cu tenderul) era de 40 m, greutatea ei era 351 t, diametrul roților motoare depășea 1,7 m. Locomotiva putea atinge 128 km/h.

Cea mai puternică locomotivă Diesel-electrică din lume este *Centennial* (utilizată de *Union Pacific Railroad* în SUA), are peste 30 m lungime, o putere maximă de 6 600 CP, poate atinge o viteză de 145 km/h.

ȘOSELE

Cea mai lungă șosea din lume

Este considerată șoseaua ce străbate cele două Americi, de la nord la sud, pe o lungime de peste 15 000 de km. Este formată din trei tronsoane: primul tronson, numit *Alaska Higwai*, cuprins între Fairbanks (Alaska) – Whitehorse – Vancouver - Seattle; al doilea tronson reprezintă autostrada pacifică din SUA, pe traseul Seattle – Portland – Sacramento - Los Angeles - Tucson; al treilea tronson este șoseaua panamericană, numită și *Carreta panamericană*, pe traseul Tucson – Guadalajara - Ciudad de Mexico – Oaxaca - Guatemala City – San Salvador – Managua – San Jose – Panama City – Manizales – Quito – Lima – Arequipa – Arica – Antofagasta – Valparaíso – Santiago de Chile – Puerto Montt. Acest sector ce străbate toate țările Americii Centrale Istnice, precum și țările andine din America de Sud, are o serie de ramificații, spre Caracas (Venezuela), Rio de Janeiro (Brazilia) și Buenos Aires (Argentina).

Cel mai lung tronson de șosea în linie dreaptă

Cel mai lung drum din lume schițat în linie dreaptă este, în Arabia Saudită, conectând zona Haradh cu Badha, de la granița cu Emiratele Arabe Unite. Drumul, cunoscut sub numele de *Autostrada 85*, are aproximativ 260 kilometri lungime.

În Australia, cel mai lung drum în linie dreaptă este faimosul *90 Mile Straight*. Se întinde între Belladonia și Caiguna, pe o distanță de 1 668 km, acoperită de autostrada *Eyre* de-a lungul terenului plat din Câmpia Nullarbor. Este artera ce reunește sudul cu nordul Australiei. Secțiunea de drum *90 Miles Straight* are, de fapt, 146,6 kilometri (91 de mile), doar asfalt, fără curbe.

În America de Nord, cel mai lung drum în linie dreaptă are 50 de kilometri. Este porțiunea cuprinsă între Beaver Creek și Gackle, de-a lungul *Autostrăzii 46* din statul Dakota de Nord (SUA).

BIBLIOGRAFIE:

Silviu Neaguț, Ion Nicolae - *Enciclopedia recordurilor geografice*, București, Editura Meronia, (2003);

Sandu Pocol– *1000 de întrebări și răspunsuri din geografie*, Baia Mare, Editura Gutinul, (1996);

Colecția ziarului *Adevărul*;

Atlasul geografic al lumii, Budapesta, Editura Cartographia, (2007).

ȘTEFAN CEL MARE

Tudor Andrei HERGHELEGIU,
clasa a VII-a

Ștefan cel Mare a fost domnul Moldovei vreme de 47 ani (1457-1504). S-a născut în anul 1433 și din păcate a murit în urma unei boli la picior în anul 1504. Acesta a purtat numeroase lupte, mai ales împotriva otomanilor demonstrându-și vitejia și patriotismul față de țară.

Una dintre luptele împotriva turcilor a fost lupta Bătălia de Podul Înalt în care domnitorul a găsit o metodă foarte ingenioasă pentru a-i bate pe turci.

În timpul unei ierni aspre pe data de 10.01.1475, lângă orașul Vaslui a avut loc lupta dintre oștile conduse de Ștefan cel Mare și Suleiman Pașa. Oastea română cuprindea în jur de 8800 de ostași pe când turcii erau în jur de 100.000. Turcii erau mult mai mulți față de români însă românii voiau să-și apere țara cu orice preț. Fiind o ceață deasă pe valea Bârladului, la vărsarea mlăștinosului râu Racova, Ștefan s-a gândit să profite de această vreme. Otomanii neputând să-și dea seama ce oaste aveau în față, Ștefan a așezat de-a curmezișul câteva mii de oameni însă turcii puteau aduce mereu oameni odihniți la luptă. Domnitorul moldovean dându-și seama de asta a așezat pe malul drept al Bârladului, din pădure, câțiva ostași care trebuiau să dea semnalul de luptă. Când au venit turcii totul s-a întâmplat cum a prevăzut Ștefan. Ostașii moldoveni au sunat din trâmbițe de pe malul drept, iar majoritatea otomanilor au crezut că vor fi atacați din partea dreaptă însă, când s-au dus spre partea dreaptă au fost luați pe la spate de oastea mare a lui Ștefan. Majoritatea au fost omorâți. Cei care nu au fost uciși au început să fugă dar, moldovenii i-au urmărit până la Dunăre unde pe cei mai mulți i-au hărțuit și ucis.

În această luptă domnitorul moldovean Ștefan cel Mare a dovedit că este un bun conducător, inteligent și un adevărat patriot.

2009-ANUL ÎN CARE OMUL FACE PRIMII PAȘI PE MARTE

Antonia ALEXANDRU,
clasa a VII-a

N. A. S. A. a anunțat, că un echipaj are o misiune pe Marte, probabil în 2009. Înainte însă, în 2007, pe Planeta Roșie va fi trimisă o misiune fără echipaj, care să pregătească sosirea pentru primii astronauți ce vor păși pe suprafața marțiană. Proiectul pare îndrăzneț, având în vedere că navele spațiale nu pot deocamdată să transporte echipamentele necesare, ce cântăresc aproximativ opzeci de tone fiecare.

PRO HISTORIA

VASILE MELINTE DESTINUL UNUI OM DE STÂNGA

Costin CLIT

Primele referințe succinte despre Vasile Melinte le-am întâlnit într-o lucrare editată de Arhivele Naționale Istorice Centrale, unde se păstrează fondul creat de pictorița Adina Paula Moscu, fiica avocatului George Moscu, avocat din Buzău, și a scriitoarei Constanța Moscu. Fondul cuprinde documente ce aparțin lui Vasile Melinte, George Moscu, Alexandru Moscu, pictor și director al Muzeului „Theodor Amanș, Tatiana Moscu, pictoriță, Adina Paula Moscu (corespondență de la Alice Basarab, Tatiana Iablonscaia, Nicolae și Ecaterina Iorga, Nicolae Tonitza)”². Plecând de la referințele amintite am cercetat documentele ce au aparținut avocatului Vasile Melinte de la Curteni în vara anului 2016.

Satul Curteni (10 ianuarie 2016)

Ce știm despre familia Melinte?

Un Mihalache Melinte a fost căsătorit cu Marghioala, împreună cu care are pe Măranda (căsătorită cu Hristache Bălănescu), Catinca (căsătorită cu Pavel Agarici) și Ion (căsătorit cu Tinca Agarici). Ion (1864-1956) și Catinca Melinte (1880-1962)³ au avut 11 copii: Natalia, Emilia (29 mai 1909-

²Filofteia Rîzniș, *Arhive personale și familiale*, vol. I, *Repertoriu arhivistic*, București, 2001, p. 114, nr. 182.

³Cf. pietrii de mormânt din cimitirul satului Curteni.

11 aprilie 1993), Ileana, Sofia, Pachița, Alexandru, jurist (1907-1963), Petrache (căsătorit cu Aurelia Lovin), Gheorghe (Iorgu), Vasile (eroul nostru), Mitică (căsătorit cu Smaranda Calfa), Maria (născută în 1910), căsătorită în două rânduri, odată cu preotul Chirilă, iar a doua oară cu învățătorul Silviu Olăreanu (1907-1972), având doi fii: Mihai și Costache⁴.

⁴Preot econom stavrofor Vasile C. Ursăcescu, *Monografia satului Curteni*, 1945, manuscris (a se vedea spițele genealogice de la sfârșitul lucrării).

Ion Melinte, fiul lui Mihalache și al Marghioalei, născută Enache, s-a născut în ziua de 2 noiembrie 1864 la Curteni. Învăță carte la învățătorul Gheorghe Balaur din Oltenești sau la preotul Costache Ursăcescu din Curteni, urmează cursurile școlii din Oltenești, Școlii nr. 1 de băieți din Huși și Școlii Normale din Bârlad (1884-1888). Funcționează ca învățător la școala din Fundătura Idrici (4 februarie 1889-1893), se înscrie la Școala de Poduri și Șosele, ale cărei cursuri nu le poate urma din cauze materiale, este numit la școala din Grigorești, județul Bacău, în 1893, de unde se transferă la Avrămești, județul Tutova, apoi la Curteni (1 septembrie 1894-1 septembrie 1905), de unde este transferat la Budești, odată cu înființarea școlii de aici. Revine la școala din Curteni (1920-1 ianuarie 1930). Este autor de versuri și proză: *Înfrățire cu ogorul*, cu explicarea în proză a importanței ogorului și plugăriei, *Mustrearea în căsnicie*, *Un număr de zicale*, *Epigrame*, *Vânt de primăvară*, *Epitaf*, *Versuri agrare*, *Manifest către plugarii români*, *Uret din bătrâni*, *Versuri*, *Amintiri din refugiu*, *Cătră plugari*, *Pacea*, *Versuri sociale*, *Ca(i)etul plugarilor*, *Cătren*, *Învățămintele dintr'o carte*, *Celui cu bani și fără bani*, *Lui D. Pârâu*, *inginer agronom*, *Post-mortem lui Mihăiță Chirilă*, *Între soți*, *Ultimul adio*, *Consolare*, *Versuri funebre*, *Libertatea neînțeleasă*, *Amintiri din refugiu*, *Cum e la noi în sat* (publicat în ziarul „Răspunderea” din Huși și evidentiat de Nicolae Iorga în articolul *Să se refacă satul*, apărut în „Neamul Românesc”, nr. 182 din anul 1918. Amintirea familiei este păstrată și prin prezența toponimului *Râpa lui Melinte*. Ion Melinte a fost epitrop al bisericii din Curteni între 1903 și 1904. Prin stăruința sa a fost construit noul local de școală în 1931 „*puțin mai jos de biserică nouă, peste drum de gospodăria lui Bâgu, în curtea unde a fost școala veche*”. Stăpâna o proprietate funciară de aproximativ 50 de hectare⁵.

Ion și Catinca Melinte

⁵*Ibidem.*

Învățătorul Ion Melinte

Catinca Melinte

Școala din satul Curteni construită la stăruința învățătorului Ion Melinte

Din sânul familiei s-a ridicat Gheorghe (Iorgu) Melinte, fiul lui Ion și Tinca (Ecaterina ?), a fost căsătorit cu Maria Popov, cu care are doi copii: Cecilia și Tiberiu⁶. Gheorghe Melinte, (18 aprilie 1903⁷-

⁶*Ibidem.*

⁷Gheorghe Harnagea consideră anul nașterii 1905 și îl prezintă ca absolvent al școlii primare nr. 3 din Huși și a Școlii Normale de aici; a se vedea *Oameni de seamă din ținutul Hușului*, manuscris, f. 50.

1976), născut în satul Curteni, comuna Crețești, a fost la rândul său învățător la Leușeni, județul Cahul (1924-1926), Porcișeni, județul Fălciu (1926-1927), Călmățui, județul Cahul (1927-1940), Olteștești (1940-1941), Călmățui (1941-1944), Școala generală nr. 2 din Petroșani (1944-1945), apoi la Școala nr. 3 din orașul Huși (1945-1957), dar și organizatorul și directorul Muzeului „Dimitrie Cantemir” din Huși între 1957 și 1974. A fost un pasionat arheolog, găsindu-și sfârșitul vieții sub surpătura unui mal în satul natal Curteni. În presa vremii este prezentat decesul său: *„Fost director al Muzeului orășenesc „Dimitrie Cantemir” până la vârsta pensionării, Gh. Melinte din Huși continua să se ocupe de cercetări arheologice. Pasiunea sa pentru arheologie, nestinsă nici la cei 74 de ani, i-a purtat pașii într-o zi de iunie prin împrejurimile satului Curteni - perimetru foarte bogat în vestigii arheologice. Descoperise tocmai niște fragmente de olărie, când a fost surprins de un mal uriaș de pământ, care a alunecat peste el și l-a acoperit complet. A fost dat dispărut. Au trecut câteva săptămâni, până când lucrătorii miliției au depistat locul și cauza acestui accident. O batistă a defunctului, în care erau strânse câteva vechi cioburi de olărie, a constituit capătul de fir al investigațiilor. Dar deoarece alunecările de pământ din acea zonă au fost și ulterior frecvente și periculoase, cu toate strădaniile, corpul victimei nu a putut fi descoperit și scos de sub zecile de tone de pământ decât în septembrie. Memoria lui Gh. Melinte va rămâne însă încununată de tot respectul și admirația pe care le merită acel om care a slujit o pasiune nobilă până în ultima clipă”*⁸. Moartea i s-a datorat unui infarct.

Gheorghe (Iorgu) Melinte

Opera: *Cetatea traco-getică din a doua jumătate a mileniului I î.e.n. de la Moșna (jud. Iași), în „Studii și cercetări de istorie veche”, nr. 1, tom 19, 1968, p. 129-134, în colaborare cu Adrian C. Florescu; Cetăți hallstattiene, recent descoperite în zona de N-E a Moldovei centrale, în „Carpica”, Bacău, IV,*

⁸V. Iancu, *Până în ultima clipă*, în „Vremea nouă”, din 27 septembrie 1976.

1971, p. 129-132, colaborare cu Adrian Florescu; *Contribuții la studiul unor vertebrate cuaternare din partea centrală a Moldovei*, în colaborare cu A. Sarsiman și I. Gugiuman, în „Studii și comunicări”, Științele naturii, editată de Muzeul Județean Suceava, 1973, Extras; *Depozitul de bronzuri de la Ghermănești, jud. Vaslui*, în „Arheologia Moldovei”, VIII, Iași, 1975⁹.

A lăsat o serie de manuscrise, printre care *Amintiri. 100 de ani de la moartea lui Alexandru I. Cuza, fiu al neamului românesc* (un exemplar se găsește la Muzeul Unirii din Iași), editat de bibliotecarul Constantin D. Donose, cu titlul *Cuza și Hușii*, Iași, Editura Timpul, 1998, 72 p.

Conform autobiografiei sale, întocmită după 1956, Vasile Melinte (18 februarie 1901-1976)¹⁰, fiul învățătorului Ion Melinte (decedat în 1956), și al Ecaterinei, casnică, s-a născut la 18 februarie 1901 în satul Curteni, comuna Oltenești, județul Fălciu, într-o familie numeroasă compusă din 11 frați, dintre care unul răpus de leucemie, iar ceilalți lucrau „în diferite sectoare de activitate, fiecare după pregătire și specialitate”. Urmează cursurile școlii primare din satul natal, ale Liceului de băieți „Cuza Vodă” din Huși și Facultății de Drept din cadrul Universității din București. Funcționează ca magistrat în diverse orașe – ajutor de judecător, substituit de procuror, supleant de tribunal și procuror, își dă demisia din magistratură și se înscrie în Baroul avocaților din București și județul Ilfov, practicând avocatura (1933-1948)¹¹. Îl întâlnim judecător adjunct la judecătoria ocolului II Bazargic (20 ianuarie-2 iunie 1925), substituit de procuror la tribunalele Piatra Neamț (2 iunie-1 decembrie 1925), Fălciu - Huși (1 decembrie 27 aprilie 1926, destituit, domiciliul pe str. Ion Mârza, nr. 22), supleant la tribunalul Cahul (17 mai-20 iunie 1927), apoi la Neamț (20 iunie 1927-13 februarie 1929), procuror de secție la Buzău (13 februarie 1929-până la 22 noiembrie 1932), Ialomița (mutat la 22 noiembrie 1932, a demisionat la 15 februarie 1933)¹².

Vasile Melinte se pronunță pentru libertatea demonstrațiilor în actul de justiție, considerată „frumusețea aceste lupte încinse, cu înfrigurare și dusă cu toate rezervele cuvenite instanței, dar și încălzită de pasiunea profesionistului și orânduită după imperativele pornite din adâncurile conștiinței lui ...”. „O plângere în justiție este o lacrimă de durere omenească, este un strigăt de suferință. Cine n-a cunoscut lovitura nedreptății și n-a simțit picurând zi de zi pe sufletul însângerat, otrava chinuitoarelor așteptări întru dreptate, acela nu-și poate da seama de starea sufletească a celor ce se prezintă la judecată”¹³. De altfel, îl acuză pe juristul Mircea Djuvara de „atentat la libertatea de apărare a intereselor și a drepturilor în justiție”, „asasinat al conștiinței de profesiune închinată drepturilor și dreptății”, îndemnând la greva generală a corpului avocaților¹⁴. Atitudinea din magistratură a fost conformă temperamentului său, „inspirată din viața marilor magistrați”, fiind recomandat de profesorul universitar Constantin Stoicescu (1881-1944)¹⁵, doctor în drept, jurist, membru corespondent al Academiei Române, profesor de drept la Universitatea din București, ministru al justiției în timpul guvernării antonesciene.

Cu spiritul său fin de observație vede că „toate valorile sunt vulgarizate, de curente de unei democrații care se practică sub forma bagatelizării – magistratul – care este responsabil înaintea de viața lui, de prestigiul și de prerogativul oficiului său, trebuie să fie sobru, rezervat, închis, rece la orice afecțiuni din afară, de oriunde ar veni, să trăiască numai propriul său suflet adâncindu-se din ce în ce mai mult în interiorul vieții sale individuale. Aceasta e atitudinea pe care am adoptat-o eu”¹⁶. Spiritul său îi atrage „proces de temperament, fiind în focul luptei de bară, temperamentul și severitatea

⁹A se vedea și Theodor Codreanu (coordonator), *Istoria Hușilor*, Galați, Editura Porto-Franco, p. 284; Gheorghe Melinte, *Cuza și Hușii*, Iași, Editura Timpul, 1998, p. 70-71

¹⁰A se vedea și piatra de mormânt din cavoul familiei din satul Curteni.

¹¹Arhivele Naționale Istorice Centrale (în continuare ANIC), Fond Vasile Melinte, dosar 9, f. 10, 51.

¹²*Ibidem*, f. 7.

¹³ANIC, Fond Vasile Melinte, dosar 8, f. 19.

¹⁴*Ibidem*, f. 22.

¹⁵*Ibidem*, f. 42.

¹⁶*Ibidem*, f. 42.

rechizitoriului pot să supere, să indispună și să se facă intervenții de multe ori nemăsurate și agresive, să doară prin replicile date”¹⁷.

Conflictele dintre studenții „creștini” și cei „evrei” care au marcat viața universitară după Marea Unire îl găesc implicat și pe Vasile Melinte, ca reprezentant al Comitetului studenților Facultății de Drept la „Marea Adunare de la 10 decembrie 1922, în Aula Facultății de Medicină”, „de natură fascistă și huliganică”. Redăm în continuare unele puncte de vedere ale eroului nostru, exprimate în anii de „democrație populară” de sorginte sovietică, probabil, pentru a-și apăra „pielea”. „În anul 1922, mișcările studențești cu caracter antisemit se țineau una după alta. Studenții erau instigați și transformați în unelte de agitație și de răspândire în mase a unor idei și formule „cu caracter de discriminare rasială. / Întrunirile studențești erau adevărate dezlănțuiri de patimă oarbă cu vociferări și strigăte nearticulate - o expresie a unei sălbăticii înfiorătoare. Astfel de întruniri erau regizate pentru a paraliza orice manifestare potrivnică și a da impresia unei mase omogene, integrate unui singur curent, pe care agitatorii îl numeau: „de redresare națională”. La nivelul fiecărei facultăți au fost organizate comitete cu sarcina întocmirii de moțiuni pentru realizarea unei unități de vederi „a întregii studențime și a determina astfel legiferarea lui „*numerus clausus*” în universități pentru studenții evrei și obligarea acestora să facă cercetări și disecții la Facultatea de Medicină numai pe cadavre evreiești”. Moțiunea prezentată de Vasile Melinte în numele comitetului de la Facultatea de Drept era contrară curentului general. „Toți delegații celorlalte facultăți au prezentat moțiunile în sensul aplicării numărului închis pentru studenții evrei și excluderea lor din sălile de disecții și laboratoare de cercetare, fiind obligați să cerceteze și să învețe numai pe cadavre evreiești. / Discursurile celorlalți delegați, ațâțaseră drojdie (!) sentimentelor din sufletul masei și fierberea era la culme”. În momentul lecturării moțiunii prin care studenții de la Facultatea de Drept se împotriveau lui „*numerus clausus*”, pentru „*studenții evrei și a discriminării în ceea ce privește posibilitățile de cercetare și de învățatură în laboratoare și în sălile de disecție*”, Vasile Melinte se confruntă cu o „explozie” de voci și un „*tumult îngrozitor, pumni strânși, vociferări cu expresiile cele mai violente aruncate*” împotriva sa. După retragerea profesorilor Minovici și Constantin Stoicescu, apărătorii săi, Vasile Melinte, conform propriei mărturisiri, „*a rămas singur în furtună*”, „*puternic prins în poziția*” luată. „*Îndârjirea mea a învins masa și mi s-a dat cuvântul. Am respins în termenii cei mai categorici aprecierile celorlalți delegați, am denunțat complicitatea lor la interesele politicianismului josnic, care transformă studenții în unelte oarbe de luptă, demascând cu anticipație pe Rectorul Universității, profesorul liberal Emil Pangrati și am încheiat declarând că mă desolidarizez de această mișcare și cu mine se desolidarizează întreaga studențime a Facultății de Drept, așa cum stă scris și în gazete. / Spărtura a fost făcută. Nu s-a putut lua nicio hotărâre*”. Studenților de la Drept li s-au alăturat cei de la „Fizico-chimice”. Celelate comitete au decis organizarea grevei și neparticiparea la cursuri. O parte a studenților de la Drept a frecventat cursurile, însă era „*o vânătoare prin sălile de cursuri. Studenți înarmați de la celelalte Facultăți și o parte a Facultății de Drept înconjuraseră Universitatea în partea dinspre statuia lui Mihai Viteazul și țineau întruniri în aer liber, scandând formule și slogane antisemite și cântece de ațâțare la ură și la violență. La ieșirea din sală și din localul Universității s-au întâmplat bătăi, cu capete sparte și aruncări în șanțuri, căci în fața Universității se făceau lucrări de canalizare. Fostul meu prieten – azi decedat – Dumitru Juvara, fratele actualului profesor Dr. Juvara, a fost crunt bătut și zvârlit în aceste șanțuri. Era un om curajos și cu un fond de cea mai autentică omenie*”¹⁸.

În motivația destituirii lui Vasile Melinte din 27 aprilie 1926, necesară întocmirii decretului de destituire ce urma a fi semnat de Rege, Theodor Cudalbu amintește activitatea acestuia ca substitut de procuror desfășurată la Piatra Neamț. Vasile Melinte ar fi avut „*o atitudine nedemnă pentru un magistrat, provocând conflicte cu autoritățile administrative și luând dispozițiuni nepermise și neconforme șefului*

¹⁷ *Ibidem*, f. 43.

¹⁸ *Ibidem*, f. 1; ANIC, Fond Vasile Melinte, dosar 9, f. 1; A se vedea și ziarele: „Universul”, din 11 decembrie 1922; „Adevărul”, din 12 decembrie 1922; „Dimineața”, din 13 decembrie 1922.

său ierarhic” în timpul mișcărilor antisemite din Piatra Neamț în anul 1925, cauză a mutării la tribunalul județului Fălciu din orașul Huși¹⁹.

Astfel, Vasile Melinte dispune eliberarea manifestaților arestați la 4 octombrie 1925, o măsură prudentă în opinia lui I. G. Teodorescu, directorul Poliției din Piatra Neamț, „care a evitat noi tulburări”. Actele respective au fost aprobate de Gh. Panu, judecătorul de ședință, procuror și șef al lui Vasile Melinte, care „s-a manifestat tocmai în sensul unei cât mai riguroase înfrânări a tulburărilor”. Atribuirea unor sentimente antisemite lui Vasile Melinte este considerată o calomnie de către N. Grigoriu, judecător de instrucțiune din Piatra Neamț, chiar dacă „a intervenit pentru punerea în libertate a antisemitului Vasile Eremia, a lăsat liber pe individul Gal Entz, prins cu manifestele din care alături un exemplar – a dat curs plângerii acestuia contra D-lui subinspector Sfetcovici, că l-ar fi ținut arestat ilegal 3 zile, l-a tuns fără voia lui (individul purta de multă vreme plete mari) și l-ar fi maltratat – și a lăsat liber pe librarul Popescu din Focșani, singurul din cei arestați în ziua de 4 octombrie, care pare a fi dovedit că a spart un geam. Aceste dispozițiuni, în împrejurările în care ele s-au luat, par a fi cam pripite. Față însă de constatările de mai sus ele nu se pot explica decât prin tinerețea și lipsa de experiență a D-lui substituit Vasile Melinte, care n-are pare-mi-se decât 22 de ani și este numai de 8 luni magistrat, - și mai ales printr-un scrupul poate exagerat de legalitate, datorit și idealismului tineresc al magistratului”. Procurorul Elefterie P. Stănescu subliniază în raportul din 21 octombrie 1925 existența unui antagonism între Parchet (Vasile Melinte) și T. Sfetcovici, șeful delegat al Poliției din Piatra Neamț și propune numirea unui titular în postul vacant de procuror pe lângă tribunalul Neamț²⁰. T. Sfetcovici, subinspector general de poliție, era văzut de Vasile Melinte drept o persoană care „lua măsuri nelegale spre a ațâța la noi tulburări, iar pe de altă parte storcea daruri – prin promisiuni de siguranță – de la evrei”. Măsurile adoptate de Vasile Melinte stau la baza denunțului către Siguranța Generală a Statului²¹.

Cea de-a doua guvernare a generalului Alexandru Averescu (30 martie 1926 – 4 iunie 1927) l-a găsit pe Vasile Melinte în orașul Huși, când „s-a deslănțuit cea mai coruptă campanie electorală. Aparatul de stat era folosit de guvern în pregătirea alegerilor și asigurarea unei majorități acestui guvern lipsit de popularitate și fără încrederea țării. Pe această linie, președintele Comisiei interimare a orașului Huși, un proprietar mai răsărit, fără nicio altă ocupație și lipsit de pregătire și capacitatea de a înțelege lucrurile, căci nu avea decât școala primară, a instigat pe patronii magazinelor comerciale și a atelierelor cu ucenici, să țină în continuare magazinele comerciale deschise și atelierelor meșteșugărești în plină activitate, de dimineața până seara”. Încălcarea legii repausului a fost făcută pentru câștigarea voturilor negustorilor și patronilor de ateliere, îndemnați de noul președinte al comisiei interimare la nerespectare, suprimându-se dreptul la odihnă. Sesizarea încălcării legii a fost făcută de reprezentanții categoriilor sociale afectate, iar Vasile Melinte a trecut la cercetarea faptelor, dovedite a fi veridice și a recurs la încheierea de procese verbale și trimiterea în judecată a patronilor și președintelui Comisiei interimare, „instigator al acestor fapte și vinovat de îndemn la nesupunere la legi”, chemat la cabinetul procurorului prin intermediul șefului poliției. „Acesta l-a prevenit pe președinte că situația poate avea urmări grave și că este bine să părăsească orașul și să meargă la ministerul de interne, unde să reclame”, care se va prezenta „la șeful organizației averescane locale, un oarecare Jean Atanasiu, mare proprietar, fost demnitar și implicat în niște afaceri de aprovizionare scandaloasă, care locuia în București și care l-a prezentat direct ministrului de interne și prim ministrului generalul Averescu”²².

Ordinul de aducere a lui Alexandru Calciu la Parchet revine comisariului Savin și „polițaiului” Velie, fără a putea fi îndeplinit din cauza refuzului împlicinatului, susținut de procurorul Leon²³.

¹⁹ANIC, Fond Vasile Melinte, dosar 8, f. 10.

²⁰Ibidem, f. 11.

²¹Ibidem, f. 18.

²²Ibidem, f. 7.

²³Ibidem, f. 13.

*Virgil Ghe.Vintu (judecător de instrucție), pr. Prof. dr. doc. Mihail Bejenariu, Nicolae Șișcă (substituit de procuror), Nicolae David (directorul Prefecturii Fălciu), Ionel N. David (ajutor de judecător), Frunzetti Popov (senator de Fălciu), **Alexandru Calciu** (primarul orașului Huși), Iacov Antonovici, Episcopul Hușului, Eugen Costin (președintele Tribunalului Fălciu), **Theodor Cudalbu**, ministrul Justiției în guvernul Alexandru Averescu (30 martie 1926 – 4 iunie 1927), Ion Bugeag (judecător) și alții.*

Astfel, cazul Vasile Melinte ajunge pe masa de lucru a primului ministru Alexandru Averescu, „bătrânul general, strateg și tactician al înăbușirii în sânge a revoltei țăranilor în 1907”, care a cerut intervenția ministrului de justiție Theodor Cudalbu, „un bătrân mărunt și neastâmpărat”, „rămas de pomină pentru modul lamentabil cum a condus acest minister, în scurta perioadă de guvernare” averescană. Chemat la cabinetul ministrului de justiție, Vasile Melinte refuză transferul în alt post, concediul pe timpul alegerilor, readucerea la tribunalul Fălciu după finalizarea actului electoral și își declină responsabilitatea înfăptuirii unor „tranzacții incompatibile cu conștiința și corectitudinea mea profesională în primul rând, iar în ceea ce privește asigurarea dată pentru un act ce urmează să aibă loc după alegeri este de apreciat că aceasta depinde și de rezultatul alegerilor. Ministrul a reacționat la început ca sub o smuncitură scurtă și violentă și-a revenit însă și reținut mi-a spus că nu ia act de declarația mea, mă sfătuiește să reflectez asupra situației și propunerii sale și să-i dau răspunsul în aceeași zi la orele 7 seara, când mă așteaptă”. Refuzul este reînnoit la întâlnirea de seară, când împriecinatul consideră propunerea drept un șantaj al ministrului, care „și-a ieșit din minți și pentru un moment, aproape și-a pierdut controlul”, ordonând directorului personalului din Ministerul de Justiție să redacteze ordinul de destituire. „În fața acestui spectacol, m-am înclinat și am părăsit cabinetul și ministrul m-a destituit”²⁴. În actul de destituire din 27 aprilie 1926, Vasile Melinte este văzut „cu totul lipsit de însușirile cerute unui magistrat, manifestându-se în toate ocaziunile și de la începutul intrării sale în magistratură a fi un element nedisciplinat față de șefii săi ierarhici și provocator de conflicte între

²⁴*Ibidem*, f. 7.

*Parchet și celelalte autorități publice*²⁵. De altfel, procurorul general Al. Coroiu propune la 25 aprilie 1926 mutarea lui Vasile Melinte în altă localitate²⁶. Vasile Melinte a fost destituit prin decretul regal cu nr. 2028 din 26 aprilie 1926²⁷.

Dr. Nicolae Lupu, politicianul din satul Arsura, face câteva considerații privitoare la alegerile organizate de guvernul Averescu: „Pot să-ți spun că n-am ieșit din alegeri, ci dintr-un război civil purtat de guvern, de administrație și jandarmerie, împotriva populației și a opoziției populare și legale”²⁸.

În justiție s-a vorbit despre „cazul procurorului de Fălciu, Vasile Melinte”, care „cutezase să pună sub anchetă și să-l ridice pe primarul orașului Huși, - om al guvernului atotputernic”²⁹.

Pierzând dreptul de a mai ocupa o funcție publică și a folosi diploma universitară, Vasile Melinte recurge la justiție, apărat de avocatul Eugen Herovanu, iar prin decizia Curții de Casație și Justiție este reintegrat (completul de divergență prezidat de către Dimitrie Buzdugan, fost prim președinte). Interesantă este reacția ministrului de justiție Theodor Cudalbu. „Când m-am prezentat după aceasta ministrului, acesta m-a cuprins în brațe și m-a sărutat. Prin aceasta și-a recunoscut greș(e)ala, dar nu-l mai costa nimic, își ajunsese scopul, căci în locul meu a numit un magistrat tocmit numai pe timpul cât au ținut numai alegerile, care au fost cele mai corupte și pline de silnicie și de falsuri din istoria politică a țării”³⁰.

Prin nota confidențială din 29 noiembrie 1932, i se reproșează o serie de fapte procurorului Vasile Melinte de la tribunalul Buzău, cum ar fi: cuvintele ofensatoare aduse lui Vasile Antonescu, decanul Baroului Buzău și acțiunile reciproce de ultraj (15 iunie 1932), imputațiile aduse judecătorului C. Mănciulescu (24 iunie 1932), disputa cu avocații Marinescu și C. Vrapciu (30 august 1932), refuzul restituirii cărților împrumutate de la Bibliotecă la 26 martie 1932, deschiderea acțiunii publice împotriva avocatului Justin Stănescu, fără autorizația Camerei, și altele³¹.

Pe când era procuror la Buzău (13 februarie 1929-până la 22 noiembrie 1932) a impresionat prin rechizitoriul susținut în fața Curții cu jurați în procesul Negulescu-Hofman, „în care primul, sub impresia ideologiei cuziste și legionare, a împușcat pe cel de-al doilea”, Vasile Melinte a făcut față presiunilor exercitate de „bande întregi de huligani”, prezente în oraș, cerând „pedepsirea criminalului, nesfiindu-se să arate pe toate fețele ce înseamnă și la ce conduce doctrina legionaro-cuzistă” (conform mărturiei din 1 februarie 1965 a lui Paul Dascălu, care a lucrat ca stagiar alături de Vasile Melinte timp de 5 ani și a fost ajutat de acesta în lagărul de la Vapniarka)³².

Mutat ca procuror de secțiune la tribunalul Ialomița, Vasile Melinte cheamă în judecată Ministerul de Justiție, reprezentat de ministrul Mihai Popovici în vederea anulării decretului regal cu nr. 3328, din 22 noiembrie 1932, publicată în

²⁵*Ibidem*, f. 10.

²⁶*Ibidem*, f. 13.

²⁷*Ibidem*, f. 23.

²⁸Gazeta „Lumea”, Iași, din 29 mai 1926.

²⁹ANIC, Fond Vasile Melinte, dosar 8, f. 33.

³⁰*Ibidem*, f. 7, 31; a se vedea și gazeta „Lumea”, Iași, din 5 iunie 1926, 7 iulie 1926 și 11 iulie 1926.

³¹ANIC, Fond Vasile Melinte, dosar 8, f. 37.

³²*Ibidem*, f. 32.

„Monitorul oficial”, nr. 297, din 28 noiembrie, cerând reintegrarea la Buzău și daune morale în valoare de 100000 de lei, la care se adaugă cheltuielile de judecată (15000 de lei).

³³Vasile Melinte³⁴

Vasile Melinte demisionează în 1933, fiind dezgustat de conflictele cu miniștrii de justiție, alegând cariera de avocat în baroul Ilfov. *„Cu același temperament, dar de data aceasta eliberat de rigorile robiei, a profesat avocatura, prezent totdeauna în procesele de persecuție politică apărând intelectualii progresiști și muncitori, urmăriți pentru opiniile lor democratice. O făcea de multe ori cu totul dezinteresat. Și în viața sa particulară și publică ataca totdeauna cu deosebită virulență pe toți protagoniștii de dreapta”* (a se vedea referința lui Demostene Botez din 25 ianuarie 1965)³⁵. Conform academicianului Nicolae Lupu (1965), demisia din magistratură a lui Vasile Melinte a survenit în timpul grevelor de la Atelierele „Grivița”, izbucnite la 15 februarie 1933, moment în care a fost încurajat de politicianul Nicolae Lupu *„în atitudinea dârză pe care o adoptase față de crimele săvârșite de guvernul de atunci împotriva muncitorilor”*, fiind, se pare, și apărătorul lui Constantin Doncea³⁶, lider al greviștilor, condamnat la 30 august 1933 la muncă silnică pe viață, proces reluat în 1934 la Craiova, când primește 15 ani de muncă silnică. În 1935, Constantin Doncea evadează din închisoarea de la Craiova și fuge în URSS.

Vasile Melinte activează în cadrul PNT, aripa de stânga, alături de dr. Nicolae Lupu, a cărui apropiat a fost, așa cum mărturisește și prof. dr. academician Nicolae Lupu, fratele politicianului, *„care îl aprecia pentru caracterul, temperamentul și atitudinea sa față de concepțiile și ideile progresiste și năzuințele de dreptate socială a clasei muncitoare și a țăranimii. Fratele meu, dr. Nicolae Lupu, îl solicita adesea să participe și să apere în procesele muncitorilor și intelectualilor urmăriți pentru ideile democratice progresiste și pentru lupta de apărare a drepturilor muncitorimii”*³⁷. Înscrierea în PNT se produce după demisia din 1933, așa cum reiese și din presa vremii: *„Șicanat, d. Melinte a demisionat din magistratură, s-a înscris în barou și a intrat în rândurile partidului național-țăranesc pentru a realiza acel Stat-de-Drept, în care se respectă legile, așa cum l-a visat ca tânăr procuror”*³⁸.

La solicitarea dr. Nicolae Lupu, avocatul Vasile Melinte apără în 1933 grupul de muncitori de la fabricile Saturn și Lemaitre, *„urmăriți pentru grevă, încercare de incendiu și alte infracțiuni”*³⁹.

În urma cererii Congresului al VII-lea al Kominternului s-a realizat Frontul Popular Antifascist *„prin colaborarea cu partidele social-democrate și cu partidele burgheze democratice”*. Partidul Comunist din România a creat sau influențat activitatea Blocului Democratic, MADOSZ-ului, Frontului Plugarilor; Frontul Popular Antifascist s-a înfăptuit și prin realizarea acordurilor de la Băcia (Hunedoara) din 24 septembrie 1935 dintre Frontul Plugarilor și MADOSZ și de la București din 26 noiembrie 1935, încheiat de Blocul Democratic și Partidul Socialist (C. Popovici). La Țebea, reprezentanții celor patru organizații încheie la 6 decembrie 1935 un acord prin care se angajau să lupte în comun *„împotriva dictaturii fasciste, indiferent de forma pe care o îmbracă”*, *„împotriva războiului, pentru pace, pentru menținerea și întărirea pactelor de alianță și prietenie cu statele care luptă pentru pace”*⁴⁰.

În anii 1935-1936 mișcarea pentru constituirea Frontului Popular Antifascist era condusă de Petre Constantinescu-Iași, fost profesor la Liceul de băieți „Cuza Vodă” din Huși, care în acest context l-a reîntâlnit pe fostul său elev Vasile Melinte ca participant la *„unele acțiuni comune ale Blocului*

³³*Ibidem*, f. 53.

³⁴Fotografie preluată din ziarul „Adevărul”, București, din 10 august 1933, p. 3.

³⁵ANIC, Fond Vasile Melinte, dosar 8, f. 33.

³⁶*Ibidem*, f. 36.

³⁷*Ibidem*, f. 36.

³⁸„Generația nouă” are cuvântul ... De vorbă cu d. V. Melinte, în ziarul „Adevărul”, București, din 10 august 1933, p. 3.

³⁹ANIC, Fond Vasile Melinte, dosar 8, f. 36.

⁴⁰Prof. Univ. Dr. Ioan Scurtu (coordonator), *Istoria românilor*, vol. VIII, *România întregită (1918-1940)*, p. 361-362.

Democratic” (președinte Petre Constantinescu-Iași). Vasile Melinte participă la campania electorală din februarie 1936, desfășurată în Mehedinți, când Blocul Democratic, „organizație legală condusă de Partidul Comunist”, susține candidatura dr. Nicolae Lupu, reprezentant al Frontului Popular Democratic (a se vedea referința dată de Petre Constantinescu-Iași la 26 mai 1965)⁴¹. Vasile Melinte desfășoară în Mehedinți „o acțiune de luptă pe cont propriu, plină de curaj și foarte riscantă, căci fiind surprins singur pe dealurile Strehaiei, era să fie împușcat de un grup de legionari, scăpând printr-o întâmplare, după cum spunea fratele meu, care a reprezentat în această luptă forțele de stânga democrată și a câștigat bătălia” (conform referinței dată de Academicianul Nicolae Lupu)⁴².

Ion D. Simionescu-Nache, membru al PCR, decorat cu ordinul „Steaua RPR”, clasa V-a, și medalia „Eliberarea de sub jugul fascist”, remarca în ziua de 6 martie 1965 la Vasile Melinte „curajul, avântul și energia care se desprind din toată atitudinea, acțiunea și inițiativele sale”, „era de un elan contagios, antrena și entuziasma elementele și masa de luptă”. Referentul amintește „luptele” din Turnu Severin și județul Mehedinți (1936), precum și însărcinarea primită de Vasile Melinte de a lupta în sectorul Strehaia. „Cu ocazia deplasării sale în sector, pe dealurile Strehăii, dintr-un camion plin cu o bandă de fasciști, care l-au urmărit, s-au tras asupra sa focuri de revolver, însă faptul nu a avut asupra sa un deznodământ tragic, datorită sosirii unui alt camion plin cu soldați care formau detașamentul de armată repartizat pentru ordine în ziua alegerilor în sectorul Strehaia”. Vasile Melinte, alături de Grigore Geamănu, Mihai Roșianu și alții, sosiți cu echipe din județele Dolj și Vâlcea, „au organizat câmpul și activitatea de luptă politică”⁴³.

Prin decizia cu nr. 181751 din 15 decembrie 1939, Vasile Melinte este numit membru în Comisia interimară a Baroului avocaților Ilfov⁴⁴, calitate în care depune jurământul de credință către regele Mihai I, în fața primului președinte al Curții de Apel București la 9 septembrie 1940⁴⁵.

În anii 1942-1943 apără pe comunistul Simion Oeriu (Schaefer)⁴⁶ și soția sa Elena în procesul Arsenal – Wolf intentat de Siguranță în timpul regimului Mareșalului Ion Antonescu (a se vedea referința semnată de Simion Oeriu la 1 iulie 1965)⁴⁷.

Scrisoarea semnată de Roman Alexandrescu, fost președinte al Asigurărilor Sociale și secretar general la Ministerul Muncii, demonstrează susținerea evreilor de către avocatul Vasile Melinte în timpul regimului antonescian: „în mod dezinteresat și cu toate riscurile ce antrenau acțiunea sa, a intervenit cu toată tăria, sub regimul de dictatură la Vice-Președintele Consiliului de Miniștri, Mihai Antonescu, determinându-l pe acesta să obțină imediat de la Mareșal, suspendarea trimiterii evreilor în Transnistria. / Din această scrisoare se mai constată faptul că este cunoscut și de către d-nii Aschenazy, Vogel Solomon și Schrieber, director general la Lomaș”⁴⁸. Ca avocat, apără evreii „dați în judecată pentru acțiune subversivă și colectări de sume pentru ajutorarea celor din lagăre, în timp ce aceste oficii erau refuzate de avocații de vază ai Baroului” (conform Declarația Gutman). Avocatul Barasch, membru al

⁴¹ANIC, Fond Vasile Melinte, dosar 8, f. 35.

⁴²*Ibidem*, f. 36.

⁴³*Ibidem*, f. 31.

⁴⁴ANIC, Fond Vasile Melinte, dosar 9, f. 2.

⁴⁵*Ibidem*, f. 3.

⁴⁶Simion Oeriu (1902-1976), membru PCR din 1938, ilegalist, politruc comunist, profesor universitar, doctor, biochimist, ucigașul moral al lui Vintilă Ciocâlteu, pe care l-a șantajat, mort la 3 februarie 1937, politician comunist, secretar general al ARLUS (1945), comisar general al executării armistițiului (1945-1946), comisar general al guvernului pentru legătura cu Comisia Aliată de Control (1946-1947), comisar al guvernului pentru aplicarea Tratatului de pace de la Paris, cosemnatar al *Proclamației guvernului către popor* (30 decembrie 1947), prin care se aduce la cunoștință abdicarea regelui Mihai I, membru corespondent al Academiei Române, emigrează în Israel (https://ro.wikipedia.org/wiki/Simion_Oeriu).

⁴⁷ANIC, Fond Vasile Melinte, dosar 8, f. 34.

⁴⁸*Ibidem*, f. 28.

Baroului Ilfov, subliniază „atitudinea de profundă omenie și încredere în triumful cauzei democratice” a lui Vasile Melinte⁴⁹.

În perioada ianuarie-septembrie 1943, oferă suma lunară de 10000 de lei Rahilei (Rașelei) Dascălu, pentru soțul acesteia internat în lagărul de la Vapniarka, fapt confirmat de cea în cauză la 16 mai 1945⁵⁰. Rașela Dascălu a fost condamnată în lipsă la muncă silnică pe viață și a dispărut în clandestinitate⁵¹.

Autorul unui referat remarca calitatea sa de martor „în sala pașilor pierduți în trecutele regimuri, când dl. Melinte a fost apostrofat și insultat de către un avocat astăzi epurat, calificat ca slugă și vândut evreilor”⁵².

Casa părintească din Curteni a servit drept comandament trupelor germane în 1944. În timpul ofensivei sovietice două gloanțe au străbătut geamul de la intrarea în casă, amplasat deasupra ușii, ale căror urme se văd și astăzi. Vasile Melinte a interzis schimbarea sticlei geamului pentru a se păstra urmele luptelor din vara anului 1944.

Între 1938 și 12 octombrie 1946 funcționează ca avocat al Casei de Credit, Economie și Asistență PTT, fiind îndepărtat pe baza legii pentru purificarea administrațiilor publice (decizia ministerială din 2 octombrie 1946)⁵³.

Activitatea politică îi atrage, probabil închisoarea. Într-o scrisoare (bilet) adresată soției sale se confesează: „Trebuie să nu fac politică, cred că nu am sufletul destul de serios”⁵⁴, desi se consideră fără activitate politică, admite apropierea de conjugeteanul dr. Nicolae Lupu, „persoană care a ajutat pe tatăl meu în diferite ocazii anevoioase ale vieții sale”, iar când a „a fuzionat cu Partidul Național Țărănesc am trecut și eu cu dânsul și am rămas în acest partid fiind situat pe poziția aripei stângi, alături de Dr. Lupu, Mihai Ralea, Petre Andrei, N. Graur și alte elemente orientate net spre stânga”⁵⁵. În una din cererile sale admite calitatea sa de membru al PNT, aripa stângă, până la desființarea formațiunii politice⁵⁶.

În noaptea de 6 spre 7 mai 1947, Vasile Melinte este adus la închisoarea civilă din Craiova, așa cum reiese din scrisoarea adresată de Ileana C. Zamfir soției sale Adina Paula Moscu, prin intermediile căreia îi solicită o pătură cu cearșaf, perină, pastă și periută de dinți, alimente și hârtie igienică. Adresantul era Gheorghe Moscu, „pentru D-na Adina Melinte (cuvânt tăiat), str. Popa Soare, Nr. 32, București”⁵⁷. În corespondența sa, Vasile Melinte povestește momentul transferului la Craiova. „Dragă Nuța / Am crezut că vei afla despre drumul meu. Te-am căutat cu ochii în toate părțile la gară. Îți scriu dintr-un vagon de vite, fără bănci, care mă duce la Craiova. Mi-i tare dor de tine, când mă gândesc și mă gândesc întruna, îmi umplu ochii de lacrimi. Pentru aceasta sunt trist. Tu știi că nu am făcut decât bine la toată lumea. Cu tine am greșit, dar nu așa cum m-ai (...). Am făcut politică ... dar fiindcă așa am început în 1933, când am plecat din magistratură”⁵⁸.

„A fost la Craiova o manifestare puțin cam zgomotoasă împotriva regimului de înfometare, dar la mine în celulă a fost liniște și nimeni nu a țipat. Închiși – fără nicio vină – am fost adus aici cu alți 20 – dintre care 10 absolut streini de chestie”. De la Craiova a fost transferat la 30 iunie 1947⁵⁹ la închisoarea Aiud „în loc de eliberare”, considerând că are un răuvoitor în centrală⁶⁰. Vasile Melinte îi cere soției într-

⁴⁹Ibidem, f. 28v.

⁵⁰ANIC, Fond Vasile Melinte, dosar 33, f. 5, 28.

⁵¹ANIC, Fond Vasile Melinte, dosar 9, f. 53.

⁵²ANIC, Fond Vasile Melinte, dosar 8, f. 29.

⁵³ANIC, Fond Vasile Melinte, dosar 9, f. 4-6.

⁵⁴ANIC, Fond Vasile Melinte, dosar 81, f. 3.

⁵⁵ANIC, Fond Vasile Melinte, dosar 9, f. 10.

⁵⁶Ibidem, f. 51.

⁵⁷ANIC, Fond Vasile Melinte, dosar 81, f. 36.

⁵⁸Ibidem, f. 19.

⁵⁹Ibidem, f. 37.

⁶⁰Ibidem, f. 7.

o scrisoare să insiste „sistematic, pe lângă D-na Bagdasar⁶¹. Ea este prietenă cu D-na Teohari Georgescu și dacă este (...) și binevoitoare poate obține satisfacerea cererii. A mai obținut eliberarea cuiva de acum trei săptămâni”⁶².

Cu „ocazia plafonării numărului de avocați” din 1948 rămâne fără loc de muncă, urmează cursurile Centrului școlar special nr. 1 al Ministerului Sănătății și Prevederilor Sociale, absolvite în 1951, „obținând certificat pentru practicarea unei meserii și am lucrat în atelierele cooperației meșteșugărești, până când mi s-a interzis medical o activitate în mediu cu gaze toxice”. Vasile Melinte se plângea: „Și cum o altă meserie la vârsta mea nu mai pot învăța, adresându-mă Colegiului de jurisconsulți, mă văd pus în situația de a mă referi la fapte și acte din viața mea trecută, care aș prefera să rămână închise definitiv, înlăuntrul conștiinței din care au izvorât”⁶³. După obținerea diplomei a lucrat ca muncitor calificat (agent mecanic cooperativ) într-un atelier de reparat frigiderice electrice (inițial la cooperativa „Energia”, apoi la „Mecanica nouă”, atelierul din Calea Griviței, nr. 238)⁶⁴. În autobiografia sa, Vasile Melinte consideră nedreaptă eliminarea din avocatură și subliniază riscul să fie înlăturat din locul de muncă deținut „sub motivul că am fost „avocat”, adică o greșeală stă gata să fie temei pentru repetarea altor greșeli”⁶⁵.

După 1948 a cultivat pe terenuri degradate o suprafață de 0,70 ha cu viță de vie și 0,67 ha cu pomi tineri. Donează „colectivului din satul Curteni”: 0,70 ha viță de vie, 0,33 ha livadă și mai posedă 0,34 ha livadă, 0,10 ha loc de casă și 0,10 ha fânețe în indiviziune cu frații săi în satul Curteni⁶⁶.

Dintr-o declarație, probabil din 1950 (data este scrisă în creion în partea superioară a documentului) reiese încercarea de racolare a sa de către Direcția Generală a Securității Poporului (înființată prin decretul 221 din 30 august 1948). Astfel, „având în vedere propunerea pe care mi-a făcut-o d. Stamatescu (sau Statescu ?), din Securitatea generală a statului în zilele de 14 și 19 aprilie a. c. și anume de a relua relațiile cu foștii membri a fostului PNȚ, întâi din județul Fălciu și apoi din București spre a vedea ce gândesc, cum se exprimă și cum acționează față de orânduirea statului socialist, declar că declin această calitate, dar aceasta nu ca un refuz de principiu, ci ca o neputință de îndeplinire din partea mea, pentru că eu am dat o declarație la Interne în 1947, un punct de vedere, am exprimat o credință și am luat o hotărâre, pe care am respectat-o absolut tot timpul și înțeleg să o respect, fiindcă rezultă din convingerea mea intimă și a devenit crezul meu atât de puternic... față de tot ce mi-a adus numai suferință și amărăciune. Dar nici nu mă voi sustrage de la obligațiunea pe care orice cetățean al Republicii Populare România (proclamată la 30 decembrie 1947 – N.A.) o are de a aduce la cunoștința securității orice fapte pe care ocazional le-ar cunoaște și care amenință securitatea statului”⁶⁷.

Pentru a se angaja, prezintă, probabil în 1960, referințe de la academicienii Nicolae Lupu și Mihail Ralea, Gh. Donea, președintele adjunct la Tribunalul regional, avocatul Segal Daniil, jurisconsultul Petre Alexandrescu, Dumitru Păcățeanu și preotul Al. Ionescu, vicar al Patriarhiei Române⁶⁸. „Starea sănătății mele nu-mi mai permite să lucrez cu gaze toxice și în mediu toxic, și cum la vârsta mea nu mai pot învăța altă meserie, am crezut că este just să fiu folosit în profesiunea de bază,

⁶¹ Florica Bagdasar, prima femeie ministru din România la Ministerul Sănătății (1 decembrie 1946-21 ianuarie 1951), căsătorită cu dr. Dumitru Bagdasar, născut la Roșiești, fostul județ Fălciu, situat pe poziții de stânga, fost ministru al Sănătății; a se vedea și Stelian Neagoe, *Istoria guvernelor României de la începuturi -1859 până în zilele noastre-1999*, București, Editura Machiavelli, 1999, p. 158 și 167.

⁶² ANIC, Fond Vasile Melinte, dosar 81, f. 14.

⁶³ ANIC, Fond Vasile Melinte, dosar 9, f. 50, 52.

⁶⁴ *Ibidem*, f. 45-46.

⁶⁵ *Ibidem*, f. 53.

⁶⁶ *Ibidem*, f. 10.

⁶⁷ ANIC, Fond Vasile Melinte, dosar 8, f. 30.

⁶⁸ ANIC, Fond Vasile Melinte, dosar 9, f. 10.

acea de jurist. În acest scop m-am adresat ministerului de justiție, care mi-a răspuns că nu are nicio împotrivire dacă-mi găsesc o întreprindere sau instituție care să mă angajeze⁶⁹.

Este numit juristconsult la Comitetul Geologic (?) la a cărui centru de aprovizionare funcționează până la desființarea postului, după care urmează ca juristconsult la Protoieria 1 din București cu o jumătate de normă⁷⁰. Măsura este considerată de Vasile Melinte drept o „stigmatizare gravă”⁷¹.

Funcționează în postul de juristconsult cu o jumătate de normă a Institutului Oncologic (înființat în 1949), condus de prof. dr. O. Costăchel, și a Spitalului Filantropia, condus de dr. I. Lemnete. La 15 decembrie 1975 era încadrat la secția (colectivul) de cercetare Gerontologie socială ca juristconsult⁷². Se pare ca a fost și juristconsult la Departamentul Cultelor.

Vasile Melinte a fost căsătorit de două ori. Din spița genealogică întocmită de domnul George Ursăcescu reiese căsătoria sa cu Ana Petrovici și existența unui copil, anume Sergiu⁷³.

A fost căsătorit a doua oară cu **Adina Paula Moscu** (1908, Buzău-decembrie 1979, București), artistă pictor, membru în Consiliul Uniunii Artiștilor plastici, laureată a Premiului de Stat (1949) și decorată cu Ordinul Muncii, profesoară la Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” din București (din 1950), unde posedă și o locuință (str. Popa Soare, nr. 32)⁷⁴, ocupată de Comisariatul Militar al Raionului „23 August”⁷⁵. A debutat în 1924, când se afla sub îndrumarea pictorului N. N. Tonitza. O întâlnim la Paris în cercul pictorului Jean Paul Laurens, însă practică și gravura sub îndrumarea lui A. Desarrois. Câștigă în mai multe rânduri premiul „Conte” la Salonul de toamnă parizian. Între 1936 și 1947, face parte din societățile „Tinerimea Artistică” și „Grupul Nostru”⁷⁶.

Adina Paula Moscu, după arestarea soțului și rechiziționarea casei din str. Popa Soare, alege colaborarea cu regimul comunist, fiind promovată la scurt timp. Realizează o serie de portrete, cum ar fi cel al lui Gheorghe Gheorghiu-Dej, „Portretul muncitoarei frunțașe Elena Boboc”, „Portretul lui Puschin”, „Lupeni 1929”, iar în 1974 a lui Nicolae Ceaușescu, pentru restituirea casei din Popa Soare⁷⁷. Dintre lucrările sale mai amintim: *Mihai Eminescu*, desen (folosit în manualele școlare), *În atelier*, *Autoportret*, *Portretul*

Rodicăi Palade, *Peisaj la Curteni*, *Peisaj (Deal)*. Se numără printre noii oportuniști ai regimului comunist, alături de Constantin Baraschi, George Loewendal, Mihai Onofrei, Oscar Han, A. Onofrei,

⁶⁹*Ibidem*, f. 44.

⁷⁰*Ibidem*, f. 10, 49.

⁷¹*Ibidem*, f. 49.

⁷²*Ibidem*, f. 54-55.

⁷³Preot econom stavrofor Vasile C. Ursăcescu, *op. cit.*

⁷⁴ANIC, Fond Vasile Melinte, dosar 9, f. 10, 50.

⁷⁵*Ibidem*, f. 50.

⁷⁶<http://www.artmark.ro/arhiva-rezultate-licitatii/licitatie-de-iarna-45-2011/adina-paula-moscu-autoportret.html>

⁷⁷<http://www.zf.ro/ziarul-de-duminica/adina-paula-moscu-1908-1979-2992167>

adaptați „surprinzător de repede noilor exigențe culturale”⁷⁸. Prin decretul lege cu nr 640 din 1968, artista este răsplătită cu ordinul „Meritul cultural”, clasa a IV-a⁷⁹.

Tribunalul Popular al Raionului „Tudor Vladimirescu” înainta la 22 mai 1962 Tribunalului București o copie legalizată a sentinței civile cu nr. 1437 din 23 februarie 1962 „ce formează obiectul dosarului nr. 15789 / 961, cu mențiunea rămasă definitivă și investită cu formula executorie, și vă rugăm a dispune să binevoii a dispune executarea ei conform dispozitivului sentinței de mai sus, la cererea părții Parohia Bisericii Udricani din București, str. I. Barasch, nr. 11”⁸⁰.

Adina Moscu, Autoportret (1939).

La 23 august 1974, din comitetul de reparație a bisericii din satul Curteni făceau parte membri ai familiei Melinte: Aurelia Melinte, Gheorghe Melinte, Petru Melinte și Vasile Melinte⁸¹. Încercarea de reparație a bisericii a eșuat, astăzi aflându-se într-o stare totală de degradare.

În cursul anului 1975 este atestat consilier juridic al Institutului Oncologic din București (conform delegației semnată de prof. dr. C. Costăchel). La 27 ianuarie 1975, se aviza încadrarea ca juristconsult a Evdochiei Banu sub îndrumarea consilierului Vasile Melinte⁸².

Vasile Melinte colaborează la diverse reviste de specialitate, la ziarele „Adevărul”, „Dimineața”, „Dreptatea”⁸³. Publică o broșură pe când era procuror la Buzău⁸⁴.

Biserica schitului din Curteni (foto: 10 ianuarie 2017)

ANEXĂ

⁷⁸Magda Cârneci, *Artele plastice în România 1945-1989. Cu o addenda 1990-2010*, Iași, Editura Polirom, 2013; a se vedea și Cristian Vasile, *Literatura și artele în România comunistă 1948-1953*, București, Editura Humanitas, 2010.

⁷⁹ <http://lege5.ro/Gratuit/g43tcobv/decretul-nr-640-1968-privind-conferirea-de-ordine-si-medalii-unor-membri-ai-uniunii-artistilor-plastici-din-republica-socialista-romania/2>

⁸⁰ANIC, Fond Vasile Melinte, dosar 9, f. 8.

⁸¹ANIC, Fond Vasile Melinte, dosar 41, f. 21.

⁸²ANIC, Fond Vasile Melinte, dosar 9, f. 56-57.

⁸³*Ibidem*, f. 10, 47.

⁸⁴ANIC, Fond Vasile Melinte, dosar 8, f. 28.

1951 septembrie 6, București¹. *Vasile Melinte scrie soției sale Adina Moscu Melinte o carte poștală².*

Dragă Nuța, / Am primit cartea ta poștală și sunt foarte bucuros că ai ajuns bine și că te poți odihni. Aici toate sunt în bună regulă, și animalele sunt hrănite cu grijă. Xenia nu a venit, dar mă descurc eu în toate. Cu Miți am cumpărat de câteva ori bojoci de la Preda și am hrănit orățăniile. Tu stai și vii odată cu Sandu. Eu vreau să plec pe ziua de 15 sept(embrie) la (...) ³. Lucrez de probă practică la Cooperativă de la 8-2. Nu a telefonat nimeni. Pe aici căldură mare. Ferentz s-a îmbătat o singură dată. / Te sărut Vasile. / Scrie-mi când vii să te aștept.

ANIC, Fond Vasile Melinte, dosar 81, f. 42.

¹ Datată după ștampila aplicată de Gara de Nord.

² Adina Moscu se afla în comuna Văratec.

³ Indescifrabil.

1951 septembrie 21, Curteni¹. *Vasile Melinte scrie soției sale Adina Moscu Melinte o carte poștală².*

Dragă Nuța, / Îți scriu din vie. Ar fi fost mai bună dacă ar fi plouat la vreme. Peste o săptămână – cred că încep să culeg „(...) ³”, care este destul de copt. / Vremea este foarte frumoasă. O culoare și o lumină cum rar se mai poate întâlni. Și este și aer curat. Cel mai bun lucru ce poți face este să iei ⁴ trenul și să vii o săptămână încoace. Tata te pomenește mereu, iar mama întrebă întotdeauna de tine. Tata a vrut să scrie, dar numai poate. Îi tremură rău mâna. Eu te aștept. Cel mai bun tren este cel de dimineață. / Te sărut Vasile.

ANIC, Fond Vasile Melinte, dosar 81, f. 40.

¹ Datată după ștampila aplicată de PTTR Huși la 21 septembrie 1951.

² Adresa din București: str. 11 Iunie, nr. 29, raionul Bălcescu.

³ Indescifrabil.

⁴ Conform textului original.

1956 aprilie 3. *Vasile Melinte scrie soției sale Adina Moscu Melinte o carte poștală¹.*

3. IV. 956.

Dragă Nuța, / Azi am venit din Moldova, am stat 2 zile. Acolo am curățit fântâna, avea 4000 litri apă. Casa a fost bine reparată. / Am dat telefoane după cum ai scris. Și „Espla” ² și „Scânteia” au răspuns că vor plăti pe 15 sept(embrie). Azi am să mai încerc la „Fondul Ploiești”. Au fost și pe aici călduri, dar s-au mai temperat. Azi am citit că a fost o explozie în soare echivalentă cu 1 miliard bombe atomice. Sandu a telefonat că au fost expediate pe adresa din țară culorile. Îmi pare bine că te-ai aranjat cum trebuie și aș fi tare bucuros să-mi scrii că lucrul îți reușește și că îți priește și viața de acolo. S-ar putea să vin. Pe aici toate în regulă. / Te sărut, Vasile.

ANIC, Fond Vasile Melinte, dosar 81, f. 43.

¹ La Mănăstirea Neamțului, regiunea Bacău, Raionul Neamț.
ESPLA – Editura de Stat pentru Literatură și Artă.

Iași, 7.08.-974

Dragă Vasile,

Am primit scrisoarea ta prin care ceri să-ți comunic ce bani sânt până acum pentru schitul din Curteni pentru a fi cheltuiți.

Episcopia Romanului a dat 10000 lei încă din luna iunie 974 și cu 5000 de la Patriarhie sânt în total 15000 lei.

Banii se virează bisericii din Curteni prin parohia Budești la preotul Sbârnea.

Deci banii se găsesc numerar la preot care îi primește de la Protoieria Huși și-i păstrează în C.E.C. și scoate când are nevoie.

Episcopia Romanului a promis încă 10000 lei, dar să fie cheltuiți aceștia care sânt.

În privința banilor numai cu preotul Sbârnea se poate ști când i-a primit de la protoierie din Huși.

Deci preotul trebuie să meargă la Huși și să vadă ce bani are în contul lui pentru biserica schit(ului) din Curteni.

Deci momentan se poate (...)ga lucrări de 15000 lei și dacă cheltuiesc, bani tot se vor da în continuare.

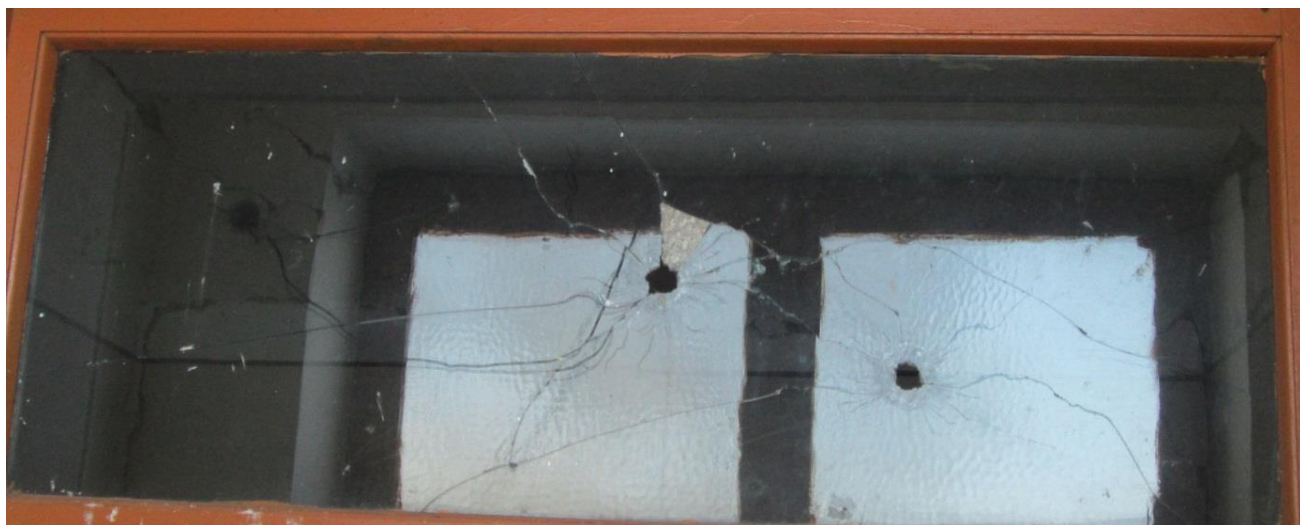
Stau pe lângă casă așa cum mi-a zis medicul. Sănătate la toți și sărutări de mâini Nuțai.

<ss> Iorgu

Vezi date la Costache și (...) cu omul pentru acoperișul bisericei, căci timpul trece ... p(i)erde banii.

**CASA MELINTE DIN SATUL CURTENI, COMUNA OLTENEȘTI, JUDEȚUL VASLUI
FOTOGRAFII DIN 10 IANUARIE 2016**

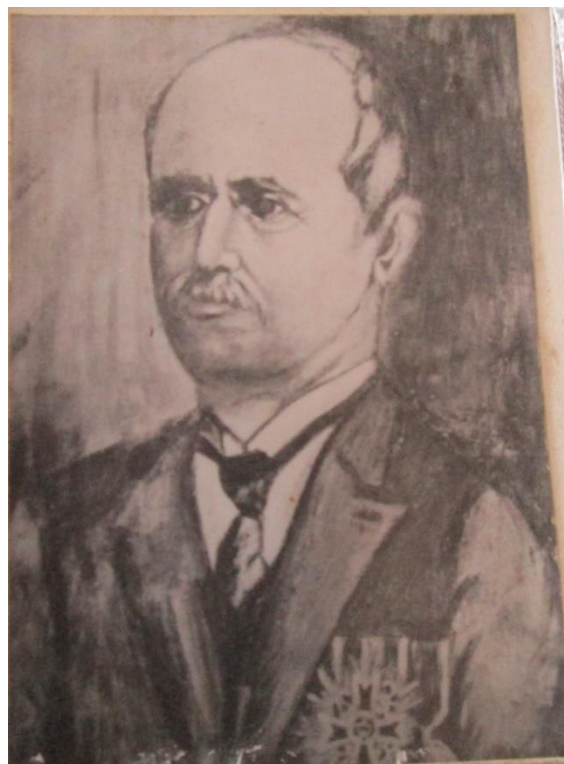

Urmele gloanțelor sovietice (1944)

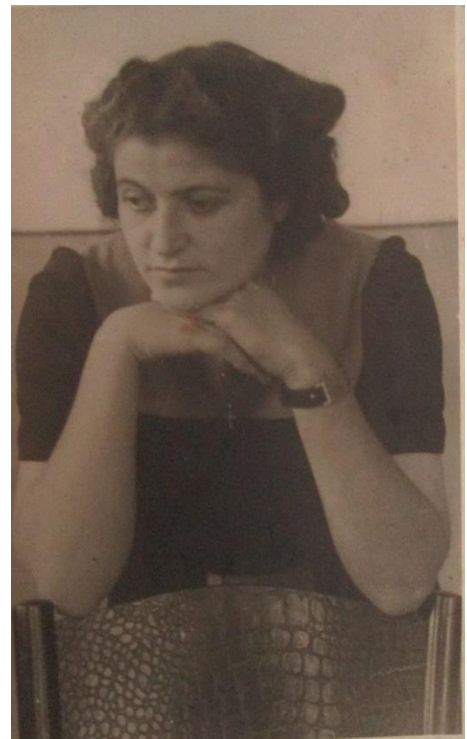
FOTOGRAFII DE FAMILIE

Ion și Catinca Melinte

Petrache Melinte și soția sa

Vasile Melinte și fiul său Sergiu

PROIECTE

DISEMINARE –PROIECT ERASMUS

Prof. Georgiana MOCANU

Erasmus+ este un program al Uniunii Europene pentru educație, formare, tineret și sport în perioada 2014-2020. Acest program al Uniunii Europene oferă Colegiului Național „Cuza Vodă” oportunitatea dezvoltării capacității de integrare a noilor strategii de predare - învățare, a bunelor practici dobândite la nivel european, cu scopul îmbunătățirii calității și eficienței educației. Astfel, în perioada 2016-2018, în cadrul Colegiului Național „Cuza Vodă” Huși, se va desfășura proiectul „Performanță și inovare în predare – învățare”, cu număr de referință 2016-1-RO01-KA101/104-023910, proiect finanțat de UE prin programul ERASMUS+, Acțiunea cheie 1 - Educație școlară.

Scopul proiectului este dezvoltarea, în context european, a competențelor unui număr de 19 de cadre didactice, de utilizare a metodelor inovative moderne în activitatea de predare – învățare – evaluare pentru creșterea performanțelor elevilor. Activitățile de formare vor fi sub formă de cursuri structurate pe tematicile:

*noi tehnologii și resurse inovative de învățare Web (2 cursuri), ce vor avea loc la Coimbra, Portugalia, organizat de European Learning Network, Ltd, Marea Britanie și la Oslo, Norvegia, organizat de Erruditus Associations (România), cursul „Coping with WEB 2.0 Technology”, în luna iulie 2017

**metodologii inovative de predare - învățare (3 cursuri), la Roma, Italia, organizator Novacultur Srl, la Konstanz, Germania, organizator Erruditus Associations (România), cursul „Interactive teaching – Using Educational Games and New Technology in Order to Enhance Learners Motivation”, precum și la Joensuu, Finlanda, organizat de organizația EduKarjala, cursul „Get Up with Natural Sciences”.

Prima mobilitate din acest proiect s-a desfășurat la Roma în perioada 3-7 octombrie 2016. Cursul

„The Glottodrama method. Teaching foreign languages by Drama” a fost organizat de Novacultur SRL iar din grupul de 13 cursanți au făcut parte 4 cadre didactice din Colegiul Național „Cuza Vodă” (prof. Talașman Elana, prof. Naidin Isabela, prof. Mocanu Georgiana, prof. Ionescu Andreea) alături de 9 profesori din Turcia. Cursul s-a ținut în limba engleză.

În prima zi a cursului, la sediul Novacultur SRL, domnul Carlo Nofri, autorul metodei Glottodrama a prezentat aspectele teoretice ale acestei noi metode de învățare a limbilor străine prin metode teatrale. A fost subliniată importanța metodei Glottodrama, care reprezintă o metodologie flexibilă, ce se poate adapta oricărui nivel de cunoștințe și oricărui context educațional, pornind de la nivelul elementar destinat familiarizării cu limba respectivă și ajungând până la cele mai înalte niveluri de cunoaștere și stăpânire a celor mai elaborate chestiuni lingvistice, „trans-gramaticale”. A fost prezentat scopul acestei metode și anume abordarea comunicatională de orientare umanist-afectivă (solicitarea globală a cursantului, inclusiv la nivel emoțional) precum și obiectivele, importante fiind scăderea folosirii limbii străine cu funcție metalingvistică și direcționarea către comunicarea în situații reale, naturale.

Coloseumul din Roma

Următoarele 4 zile au fost dedicate work-shop-urilor, care s-au desfășurat la Universitatea San Domenico sub îndrumarea domnului Moreno Stracci, având ca tematică dezvoltarea abilităților de comunicare orală, comunicare în scris, „Grammar corner”, „The Actor studio”, planificarea reprezentației finale și înregistrarea video a acesteia. Ultima zi de curs a constat în reprezentația finală și înmânarea certificatelor. Ca urmare a participării la acest curs, cele 4 cadre didactice au obținut competențe care să le permită abordarea inovativă a acestei metode în procesul de predare-învățare.

Programul Erasmus + presupune și o latură culturală, toți cursanții fiind interesați de a descoperi locuri și monumente încărcate de istorie din țările gazde. Noi, cei care am urmat cursul de la Roma, am avut ocazia să vedem „pe viu” Columna lui Traian, Forul Roman, Lupa Capitolină cu Romulus și Remus, Fontana Di Trevi, Bocca della Verita, Piața Spania, Colosseum, Muzeele Vaticanului etc. Emoțiile pe care le-am trăit au fost cu atât mai puternice cu cât istoria noastră este legată de „ginta latină”.

*Lupoanca de pe Capitol (Lupa romana,
Roma, Italia*

Columna lui Traian, Roma, Italia

RECENZII

PLANTELE DE SĂRĂTURĂ: UN STUDIU DE ANATOMIE INTEGRATIVĂ

Profesor universitar dr. Maria Magdalena ZAMFIRACHE,
Facultatea de Biologie,
Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Volumul de față reprezintă o lucrare de interes, care vine să completeze literatura de specialitate cu date de reală valoare științifică referitoare la structura unui grup de plante cu adaptări speciale la condiții nefavorabile de viață – halofitele (plantele de sărătură).

Autorii volumului, dr. Marius-Nicușor Grigore, Conferențiar dr. Lăcrămioara Ivănescu, Academician dr. Constantin Toma, cercetători și cadre didactice de prestigiu ai Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași reușesc să construiască, prin punerea împreună a rezultatelor cercetărilor proprii cu informații de strictă actualitate din literatura de specialitate românească și străină, o monografie axată pe adaptări structurale ale unui grup aparte de plante cu reprezentanți din flora autohtonă și europeană, plantele tolerante la sare, volumul înscriindu-se într-un lung șir de publicații prin intermediul cărora autorii și-au manifestat dintotdeauna în mod explicit intenția de a promova în sânul comunității științifice din țară și străinătate genul de abordare integrativă a subiectului avut în atenție.

Volumul, conținând 548 de pagini, ilustrate cu 703 imagini originale, din care 543 color și 160 alb-negru (desene în tuș) include rezultatele referitoare la anatomia a 62 specii de halofite aparținând la 18 familii botanice diferite. Dintre acestea 33 specii au fost colectate din România, 27 din Spania și 2 din Polonia, specii eterogene ca încadrare taxonomică, aparținând unor climate diferite (temperat – România și Polonia, respectiv mediteranean – Spania, comunitatea valenciană). Speciile investigate prezintă spectre ecologice foarte diferite atât în legătură cu factorul salinitate, cât și cu alți factori ecologici, în special umiditatea solului. Unele sunt halofite facultative sau accidentale, în vreme ce majoritatea sunt eu - halofite (halofite obligatorii), în acest mod obținându-se un tablou diversificat și extins al adaptărilor structurale ale halofitelor, în relație cu factorii ecologici.

Volumul este prefațat de două nume sonore din domeniul Fiziologiei și biochimiei halofitelor, Bernhard Huchzermeyer (University of Boston, USA) și Yelena Churakova (Leibniz Universität Hannover, Germany), colaboratori ai d-lui dr. Marius Grigore pe linie științifică și managerială în cadrul proiectului COST Action FA0901 „Putting Halophytes to work – From Genes to Ecosystems” - „Punând halofitele la lucru. De la gene la ecosisteme”, proiect derulat în perioada 2009-2014, în cadrul căruia au activat și autorii cărții, C. Toma, L. Ivănescu, M. Grigore, ultimul îndeplinind chiar funcția de membru înlocuitor – substitute member – în Comitetul de Management al Proiectului din partea României.

În acest context trebuie subliniat faptul că speciile de halofite provenind din Spania și Polonia prezentate în volum au fost colectate pe parcursul a trei misiuni științifice conduse de către dr. M. Grigore, două finanțate de proiectul sus-menționat și una finanțată de Universitatea Politehnică din Valencia, finanțări de care acesta a beneficiat în calitate de cercetător invitat de

prestigiu, iar speciile din Polonia au fost colectate cu prilejul unei aplicații de teren aferentă unei conferințe derulate în cadrul întâlnirilor anuale ale proiectului COST de către același autor.

Volumul pe care îl recenzăm este structurat astfel:

-Cuvânt înainte, Mulțumiri, Introducere

-PARTEA I-a: CONSIDERAȚII GENERALE DESPRE HALOFITE (1. Definiția și clasificarea halofitelor; 2. Halofitele și habitatelor lor. Încercare de a le găsi locul în cadrul claselor ecologice de plante; 3. Adaptările morfologice și anatomice ale halofitelor; 4. Halofitele și stresul salin)

-PARTEA a II-a: STUDIUL ANATOMIC INTEGRATIV AL HALOFITELOR. Structura anatomică a halofitelor din diferite familii

-PARTEA a III-a: CONCLUZII. Trecere în revistă a adaptărilor halofitelor și semnificației lor ecologice

Partea a doua reprezintă partea cea mai consistentă a volumului, cuprinzând rezultatele studiului anatomic original la cele 62 de specii investigate. Descrierile anatomice sunt însoțite pentru fiecare specie de fotografii color și, în anumite situații, de desene în tuș, obținute la aparatul de proiecție. Strategiile structural - adaptative identificate sunt discutate în conformitate cu rezultatele personale anterioare sau făcând apel la literatura de specialitate. Astfel, adaptări ca: succulența, secreția sărurilor, aerenchimul bine dezvoltat, endoderma, celulele buliforme, anatomia de tip Kranz (corelată cu fotosinteza de tip C_4), fenomenul de policambie, traheo-idioblastele, toate sunt comentate și dezbătute pe larg, într-o manieră integrativă, urmărind realizarea de corelații între structuri și funcții pe de o parte, cu valoarea lor ecologică, adaptativă, evolutivă pe de cealaltă parte. Adoptând această abordare autorii depășesc simplul cadru descriptiv, urmărind să ajungă la obținerea unui profil adaptativ al fiecărei specii, în conformitate cu cerințele ei ecologice.

Privit în ansamblu, volumul se dovedește un instrument deosebit de util pentru toți specialiștii interesați de problemele adaptării plantelor la salinitate, la toate nivelurile, indiferent de complexitatea acestora. Astfel se probează faptul că până și cele mai avansate și sofisticate abordări referitoare la elucidarea mecanismelor de rezistență/toleranță la săruri trebuie fundamentate și documentate, folosindu-se o literatură „de pornire” adecvată. Paradoxal, dacă până în urmă cu 30-40 de ani această literatură fundamentală era disponibilă și accesibilă ca o expresie firească a evoluției istorice a biologiei vegetale, astăzi aceasta a devenit o literatură rară, de nișă, din ce în ce mai greu de găsit și utilizat.

În acest context, lucrarea la care facem referire, reprezentând singura monografie de acest gen la nivel mondial, are menirea de a umple tocmai golul editorial născut în ultimii 50 de ani, ca o consecință a goanei după cercetări din ce în ce mai complexe, dominate și motivate masiv/obsesiv de abordări compulsive de analiză a plantelor la nivel de moleculă și genă. Ca urmare, decizia editurii Springer, mai mult decât binevenită de a publica monografia de față certifică faptul că editori cu viziune pe termen lung vor fi luat pulsul comunității științifice de pretutindeni, intuind că o asemenea lucrare va satisface cerințele unor generații care riscă să piardă legătura cu problemele de bază ale biologiei vegetale.

Concluzionând, această apariție cu caracter monografic oferă, pornind de la nivel structural, noi contribuții în ecologia halofitelor, deschizând perspective noi de abordare a subiectului, în scopul identificării de noi plante tolerante la salinitate, în condițiile în care viitorul omenirii stă sub semnul salinizării și aridizării suprafețelor agricole, crizei de apă dulce și exploziei demografice, context în care a devenit o certitudine că plantele tolerante la salinitate vor juca un rol salvator hotărâtor.

PE ARIPILE VÂNTULUI DE MARGARET MITCHELL

Sanda DARIE,
clasa a X-a Filologie₁

În 2016 s-au împlinit opt decenii, de când una dintre cele mai frumoase și mai tumultuoase povești de iubire din literatură universală, „Pe aripile vântului”, a văzut lumina tiparului. Cartea a fost scrisă de Margaret Mitchell, o scriitoare și jurnalistă americană, născută în Atlanta, în anul 1900. Pasionat, fascinant, debordând de emoții și încărcat de evenimente zbuciumate ale istoriei, romanul „Pe aripile vântului” a fost cel mai frumos cadou făcut romanticilor din întreagă lume, de la lansare și până în prezent. În paginile romanului, bucuria și suferință, speranța și deznădejdea, iubirea și ura, pacea și războiul – toate prind aripi, dezlănțuindu-se apoi într-un dans tumultuos, contrastant, dar și copleșitor.

Chiar și azi, la 80 de ani, de la publicare, cartea rămâne una dintre preferatele cititorilor din lumea întreagă. Captivanta și cuceritoarea Scarlett O’Hara, blândă și puternica Melanie, distinsul Ashley sau Rett Butler, bărbatul atrăgător, gata să încalce cu zâmbetul pe buze, regulile învechite ale unei societăți înțepenite în rigori stricte – sunt personajele care dau fiecărui cititor, dacă nu câte un motiv de regăsire, măcar câte un sfat bun, pentru minte și suflet.

Acțiunea romanului se petrece în câteva orașele americane – Clayton County, Georgia și Atlanta, două evenimente marcante fiind Războiul Civil American(1861-1865) și Epoca de Reconstrucție(1865-1877).

Povestea începe în aprilie 1861 la țară, pe plantația de bumbac a familiei O’Hara, o familie de emigranți irlandezi prosperi. Scarlett O’Hara este fata a lui Gerald și Ellen O’Hara, care la cei șaisprezece ani ai săi, „nu era foarte frumoasă”, dar avea un farmec aparte care o făcea să fie irezistibilă în ochii bărbaților, mai ales când ea își propunea acest lucru. Preocupată doar de baluri și simțindu-se bine doar în cercul bărbaților tineri, Scarlett află că unul dintre curtezanii săi, Ashley Wilkes, se va logodi cu verișoara ei, Melanie Hamilton. Această veste o rănește și decide că a doua zi, la balul organizat de familia Wilkes la „Doisprezece Stejari” – când trebuia anunțată logodna cu Melanie – să îi mărturisească lui Ashley dragostea ce i-o poartă, convinsă fiind că este vorba doar de o neînțelegere la mijloc. Ashley recunoaște că este cucerit de farmecul ei, însă o respinge politicos, conștient fiind că nu vor putea fi niciodată un cuplu fericit din cauza personalităților, idealurilor și visurilor lor diferite. Scarlett se înfurie în urmă reacției lui Ashley și are o izbucnire de nervi în biblioteca, în timp ce restul domnișoarelor își fac conform obiceiului siesta într-o altă aripa a casei. După plecarea lui Ashley, da peste Rhett Butler, un om cu o reputație îndoielnică. Rhett este singur în biblioteca în momentul în care are loc discuția dintre Scarlett și Ashley, însă cei doi nu își dau seama de prezența lui. Rhett o aplaudă amuzat pe Scarlett pentru nonconformismul și lipsa de bune maniere pe care aceasta le afișează în dialogul cu iubitul său. Înfuriată și umilită, Scarlett îi declara lui Rhett „Nu meriți nici să îi lustruiești cizmele lui Ashley!” Ei bine, de aici începe toată pasiunea arzătoare a romanului, sporită de intriga războiului dintre Nord și Sud.

Rămâne o adevărată provocare pentru cititor, să vadă până la finalul romanului, dacă această decizie a lui Ashley, a fost bună sau nu.

Autoarea ne introduce treptat în farmecul Sudului american de altădată, cu istoria și tradițiile sale, făcând o scurtă descriere a fiecăruia dintre personajele principale ce îmbină diversele trăsături de caracter moștenite de la înaintași: stilul și rafinamentul francez, politețea impecabilă engleză, impetuoșitatea și încăpățânarea irlandeză.

Margaret Mitchell dozează în acest roman dragostea și războiul – temele principale, cititorii trăind, alături de personaje, drama războiului împletit cu destinul unei tinere capricioase și măcinată de o suferință pentru o dragoste neîmpărtășită. Cititorii vor asista, cuceriți, la transformarea lui Scarlett, dintr-o adolescentă răsfățată, într-o femeie cu adevărat puternică.

Autoarea, cu o simpatie vădită față de fabulosul sau personaj, i-a dat memorabila replică finală a romanului: „E și mâine o zi”! Astfel, Scarlett dă un sens și un rost uriaș speranței, sădite ca o concluzie dreaptă, în sufletul fiecărui cititor, captivat de această bijuterie a literaturii universale.

„MIRCEA ELIADE”

Ștefania OANEA

Clasa a-X-a Științe Sociale₂

Prof. coordonator: Roxana MIHU

Fiecare adolescent are un model în această viață, fie că este un actor, un muzician, un scriitor, aceștia te inspiră, te fac să-ți dovedești ție și celorlalți că poți ajunge pe culmile succesului așa cum ei au reușit.

Eu, sunt în pragul adolescenței, am vise, pasiuni, opinii pe care aș vrea să le integrez în viitorul meu. Fac parte din generația internetului, generația secolului XXI și totuși literatura și arta de a scrie mă pasionează, în ciuda defectelor acestei generații. Cu siguranță dintre marii scriitori sau cei contemporani doar unul m-a atras spre modul în care acesta își spune poveștile, își trăiește viața, împărtășește cu noi ideile sale și iubirile de mult pierdute.

Mircea Eliade, scriitorul adolescenței mele, a contribuit într-o mare măsură asupra pasiunilor, mentalității și a idealurilor mele.

Viața pe care a dus-o acesta a fost fascinantă, demnă de a fi povestită din generații în generații. „Romanul adolescentului miop”, înfățișează în totalitate tipul unui adolescent ce-și va ieși din grații „ochelarist, frustrat, complexat, urât, speriat de fete și un rebel devorator de cărți”. Dar toate aceste lucruri, întâmplările din liceu, neglijența fetelor, l-au ajutat să se descopere, la sfârșit fiind un erou.

Pe partea adolescenței acesta într-adevăr a fost complexat, dar va avea un viitor măreț. Pe lângă faptul că acesta este un geniu desăvârșit, devenind profesor la Universitatea din Chicago, intrigile și iubirile lui sunt uluitoare.

„India secretă” este locul în care acesta se face remarcat, printr-o iubire tumultuoasă, „Maitreyi”, o poveste ce însuși tânărul Allan a trăit-o, o poveste de iubire ce îi va aduce faimă. La început povestea lor nu părea să aibă acel magnetism pe care toate poveștile de iubire îl au, precum Eliade spuse „Mi se părea urâtă — cu ochii ei prea mari și prea negri, cu buzele carnoase și răsfrânte, cu sânii puternici, de fecioară bengaleză crescută prea plin, ca un fruct trecut în copt. Când i-am fost prezentat și și-a adus palmele la frunte, să mă salute, i-am văzut deodată brațul întreg gol și m-a lovit culoarea pielii: mată, brună, de un brun nemaîntâlnit până atunci, s-ar fi spus de lut și de ceară”, dar sensibilitatea celor doi, apropierea, culturile și religiile diferite, curajul, iubirea, au dus la împlinirea destinului.

„Maitreyi”, a fost cu siguranță o poveste deosebită, ce m-a făcut să o devorez în câteva ore, mi-a arătat sacrificiile iubirii și finalul riguros, o poveste controversată, ce merită să se afle

lângă celelalte cupluri istorice: Tristan și Isolda și Romeo și Julieta. Fascinant la această operă este faptul că Eliade a primit un răspuns neașteptat la aceasta, o carte scrisă de Maitreyi.

Religia, yoga, influența limbilor străine, poveștile SF, eseurile, poeziile, iau adus lui Eliade un loc neașteptat în literatura română cât și străină, dând dovadă că poporul român în decursul istoriei a avut adevărate genii, oameni excepționali.

De mic copil, am auzit în nenumărate rânduri că cel mai mare respect trebuie să îl avem pentru doctori, dar eu dețin cel mai mare respect pentru scriitori, oameni ce într-adevăr salvează vieți. Pentru simplele cuvinte etalate pe foi de hârtie, Eliade a devenit idolul multor generații, dar ceea ce nu știm e că acest onorabil scriitor s-a omorât în clipa în care a început să scrie, să trăiască în operă sa, așa cum mulți dintre noi o facem.

CUPRINS

EDITORIAL

De la misoginism și sexism către feminism, Laura-Diana Benea..... 3

ACADEMICA

Omul și planeta: un pământ – o familie, Academician Constantin Toma 5

INTERVIU

Interviu cu profesorul universitar doctor Cătălin Tănase, director al Grădinii Botanice „Anastasia Fătu” din Iași, Laura-Diana Benea 13

PRO AMICITIA

Un exercițiu de inițiere, Prof. Teodor Pracsu 17

MEDALION ARTISTIC

Iuliana Gheorghiu 19

Daria Musteață, Camelia Marian, Dragoș Ionescu, Flavia Mistreanu, Răzvan Constantin, Octavian Matei, Mălina Mălinte, Ștefania Grecu, Oana Cosmina Ifteni 21

POESIS

Țara mea, Prof. Adrian Talașman..... 23

Etern, Andreea-Mădălina Ciot 24

Moș Neculai, Valentin Ranga 24

Mister, Denis Popa 25

O carte demodată..., Andreea-Mădălina Ciot 26

Amintiri din copilărie, Dragoș Mîndru 27

ESEURI

Trăind în sine, Ada Ianuș..... 32

Toamna trece și prin Huși..., Nadia Săcăleanu 33

Castelul Peleş între istorie și actualitate, Cristiana Georgiana Balan 33

Oxford, Măriuca Murărașu 37

Gânduri despre viitor..., Maria Magdalena Abrăcel 39

Limita în artă, Prof. Diana – Gabriela Crăsneanu..... 40

Arta ca mijloc de manipulare și propagandă, Prof. Diana - Gabriela Crăsneanu 41

Importanța lecturii în dezvoltarea abilităților de comunicare, Prof. Elena Popa..... 45

<i>Arta abstractă din perspectiva invizibilului</i> , Prof. Diana-Gabriela Crăsneanu	49
<i>Când și de ce îl citim pe Eminescu?</i> , Iuliana Gheorghiu	52
<i>Scrisoare către elevii mei - foști, viitori și prezenți</i> , Prof. Cella – Sînziana Antal	52
ȘTIINȚĂ	
<i>Genetica și cancerul</i> , Prof. Maricica Atasiei	55
<i>Elemente chimice noi</i> , Prof. Diana Adumitroaei.....	57
<i>Ambasadorii științei</i> , Prof. Irina Țipordei.....	58
<i>Ce nu știați despre diamante!</i> , Bogdan Dacu	61
<i>De ce este important primul ajutor</i> , Prof. Manuela Ursache	63
TRADUCERI	
<i>Cântec</i> , Vlada Bunescu.....	65
<i>Melodie povestită, poem</i> , Vlada Bunescu	66
CALEIDOSCOP	
<i>Amuzamente logice</i> , Mădălina Samson	67
<i>Rânduri mici despre oameni mari</i> , Alina Elena Mihai	67
<i>Rebus matematic</i> , Sorina Blănaru	68
<i>Recreații matematice</i> , Andreea Mantea	69
<i>Aritmogrif- compuşii ionici</i> , Raluca Romaşcu	70
<i>Superlative ale căilor de transport pe uscat- căi ferate</i> , Briana Crăsneanu, Larisa Pîrvan	71
<i>Ștefan cel Mare</i> , Tudor Andrei Herghelegiu	77
<i>2009-anul în care omul face primii pași pe Marte</i> , Antonia Alexandru	77
PRO HISTORIA	
<i>Vasile Melinte-destinul unui om de stânga</i> , Costin Clit.....	78
PROIECTE	
<i>Diseminare –proiect Erasmus</i> , Prof. Georgiana Mocanu	102
RECENZII	
<i>Plantele de sărătură: un studiu de anatomie integrativă</i> , Profesor universitar dr. Maria Magdalena Zamfirache	105
<i>Pe aripile vântului de Margaret Mitchell</i> , Sanda Darie	107
<i>„Mircea Eliade”</i> , Ștefania Oanea.....	108

COMITETUL DE REDACȚIE

Laura-Diana BENEĂ, clasa a XII- a Filologie₂ - redactor șef
Esteră BEJAN, clasa a XII- a Filologie₂ - redactor șef-adjunct
Ada Ianuș, clasa a X- a Filologie₁ - redactor

Profesori îndrumători:

Profesor Costin CLIT
Profesor Manuela IACOB

Redacția revistei „Zorile”

Colegiul Național „Cuza Vodă”

Strada Mihail Kogălniceanu, nr. 11, tel.: 0235481398

Mail: zorile.cncv@yahoo.com

Materialele preluate de pe Internet nu se publică!

Colaboratorii sunt rugați să trimită materialele în Microsoft Word, font Times New Roman,
caractere de 12 și cu diacritice.

Materialele nepublicate vor apărea în numărul viitor al revistei.